

Uvodnik

Julijan Čavdek

Narodnost v zajemčenem zastopstvu in v slovenski šoli

Prepričan sem, da ne bom povedal nobene laži, če postavim prisotnost slovenske manjšine v FJK v izvoljenih organih krajevnih avtonomij med temelje, ki omogočajo njeno normalno in urejeno družbeno življenje. Ravno dejstvo, da smo kot Slovenci prisotni v svetih in odborih občin, pokrajin in dežele, nam namreč omogoča tisto stopnjo avtonomije in subjektivnosti, ki bi ju ne imeli, če bi bili popolnoma odsotni v teh gremijih. Veliko težje bi se nam pisalo, če ne bi imeli možnosti sodelovati pri pisanju zakonov in proračunov, če ne bi bili zraven, ko se izdajajo sklepi, ko se določajo upravne smernice za različna področja naše dežele. Ne gre samo za jezikovne pravice in vidno dvojezičnost, ki so brez dvoma zelo pomembne, vendar to ni še vse, kar potrebujemo. Gre za pravico do sodelovanja pri odločanju, kako upravljati javno dobro, od katerega živi tudi manjšina. V prvi vrsti gre tu za območje, ki je življenjski prostor naše manjšine in obenem kraj razvojnih dejavnosti, t. j. gospodarstva, kmetijstva, obrtništva in še marsičesa. Prav zaradi tega je izrednega pomena sprejetje amandmaja k deželnemu zakonu 1/2011, ki ga je v deželnem svetu FJK predlagal Igor Gabrovec in omogoča občinam Gorica ustanovitev šestih rajonskih svetov. In ne samo to! Pomembno je, da so se za popravek dogovorili v deželni večini in nato je bil sprejet v skupščini prav z utemeljitvijo prisotnosti slovenske narodne manjšine na področju goriske občine, ki je med drugim v seznamu 32 občin, v katerih se izvaja zaščitni zakon 38/01. To pa je precedens na ravni zajemčene zastopstva, ki je, razen za deželo, še vedno na mrtvi točki. Zaradi tega upam, da ne bodo nastale v manjšini kakšne razlike, kot smo jih zabeležili, ko je stopil v veljavo krivični deželni zakon, in da se bomo zavedali, da gre za pomembno pridobitev v korist tako Slovincem kot Furlanom v Gorici. Eni in drugi si zaslužimo, da se obnovijo ti isti rajonski sveti, v katerih smo sodelovali in sodelovali v občinski javni upravi.

Drugi trdni temelji naše narodne skupnosti v FJK je slovenska šola. Osnovni smo je najprej kot zasebno ustanovo in nato, preko narodnega uveljavljanja, nam je bila priznana pravica do javnega šolanja s slovenskim učnim jezikom. V tem lahko najdemo tudi neko podobnost z zajemčenim predstavnostvom oziroma z vsebino pravkar sprejetega popravka. Ravno narodna identiteta je tista osnova, na podlagi katere lahko koristimo tudi vzgojno-izobraževalni sistem v slovenskem jeziku. Seveda si ni mogoče zapirati oči pred novimi izzivi, ki se pojavljajo v zadnjem desetletju. A vendar, po mojem mnenju, to še ni dovolj, da bi se razvojenelo izhodišče, iz katerega je slovenska šola nastala in se razvila. Navsezadnje: ali ni bilo prav to med pomembnimi razlogi, zaradi katerih je bila opuščena namera preselitve deželnega šolskega urada iz Trsta v Benetke?

Slovenska šola potrebuje svojo avtonomijo, obenem pa tudi simbiozo z manjšinsko civilno družbo in z njenimi družbenopolitičnimi predstavniki. Zato je prav, da je bil o tej temi sklican deželni svet Sveta slovenskih organizacij, ki bo v četrtek, 28. novembra, zasedal v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

P. Pedro Opeka v Gorici

Foto DPD

LJUBLJANA 29. knjižni sejem

Tudi letos so zamejske založbe predstavile bogato knjižno bero

Največji slovenski knjižni sejem je od 20. do 24. novembra z bogatim kulturnim, knjižnim in debatnim programom združil ljubitelje knjig, založnike in avtorje. V predvečer in dvoranih Cankarjevega doma v slovenski prestolnici se je tako razprostrla izredno široka pahljača knjižnih novosti bodisi domačega bodisi tujega, se pravi prevedenega knjižnega snovanja. Predstavilo se je namreč približno sto razstavljalcev, ki so občinstvu (govor je bil o okrog 30 tisoč obiskovalcih) ponudilo več kot 1500 novih knjig. Letošnji sejem je ponudil tudi skoraj 200 spremljevalnih dogodkov - predstavitev, pogovorov, podpisovanj knjig (tržaški pisatelj Boris Pahor je bil tudi tokrat prava medijska zvezda), podelitev nagrad, koncertov in odrskih predstav. V to knjižno sredino se vsako leto homogeno vpleta tudi založništvo slovenske narodne skupnosti v Italiji. Slovenske založbe so se tako skupno predstavile na lepo obiskanem novinarskem srečanju, ki je bilo v dvorani Lili Novy Cankarjevega doma v sredo, 20. novembra, in na tak način približale knjižne novosti Slo-

vencev iz Italije rojakom v matični domovini. Založništvo tržaškega tiska, ki ga je predstavljala Martina Kafol, je v svoj založniški načrt uvrstilo poezijo, zbirko kratkih zgodb in knjige za otroke.

Alina Carli, Miha Obič, Martina Kafol, Marko Tavčar in Nadia Roncelli (foto IG)

ZTT je med drugim objavilo dvojezično pesniško zbirko Marka Kravosa *Sol na jezik / Sale sulla lingua* in zbirko poezij Aceta Mermolje z naslovom *Okruški*. Pri tržaški založbi je obenem letošnjo jesen izšla antologija Gradnikovih poezij *Eros-Thanatos*.

Alina Carli je podrobneje spregovorila o otroški ponudbi tržaške podružnice Zadruga Novi Matajur, pri kateri ima pomembno vlogo otroška revija *Galeb*. Miha Obič pa je kot predstavnik Zadruga predstavil literarni načrt *Koderjana*, ki poteka vsako leto v sklopu festivala *Postaja Topolove*: tokratni akter projekta je bil pisatelj Marko Sosič, ki je snovalcem Koderjane zaupal zgodbo z naslovom *Onkraj dreves*.

Z majhno dvojezično publikacijo Morandini - Zlobec: *Poeti e amici / Pesnika in prijatelja* pa se je ZTT poklonilo spominu na furlanskega pesnika Luciana Morandinija. Najboljše kratke zgodbe, katerih avtorji so sodelovali na literarnem natečaju *Po koncu začetek*, pa so izšle v zbirki z istoimenskim naslovom (zmagovalce natečaja so razglasili ravno na knjižnem sejmu). Za mlajše bralce in njihove starše je ZTT ponatisnilo Škrobkov priročnik zdrave prehrane *Jem zdravo, živim zdravo*, prikupno in bogato ilustrirano knjižico z navodili, kako se zdravo prehranjevati in posledično zdravo živeti; objavil je tudi slikanico *Sinjerdeča* avtorice Maše Ogrizek (zgodbo je ilustrirala Dunja Jogan, ki je letos opremila tudi revijo *Galeb*). V

sodelovanju z idrijskim rudnikom živega srebra je ZTT izdalo slikanico *Prigode jamskega škrapa Perkmandlca*, v kateri avtor Robert Šabec pripoveduje legendo o škrapu Perkmandlcu, ki prebiva v globinah idrijskega rudnika, ter o zgodovini istega. V *Galebovo knjižnico* sta letos prišli dve novi slikanici: zgodbo *Nine Kokelj in Saške Rakef* z naslovom *Svinčnik je zanje zapisal* je ilustrirala mlada slovenska ilustratorica Nina Mrdenović; nove prigode *Medveda in miške* avtorice Majde Koren pa je v obliki stripov podal Bojan Jurc. Nadia Roncelli je v imenu založbe Mladika občinstvu najprej spregovorila o knjigi letošnjega jubilara Borisa Pahorja z naslovom *In mimo je šel spomin*, v kateri so zbrani različni pisateljevi še dokaj nepoznani zapisi, ki so nastali v izredno širokem časovnem razponu.

Manjšine

Katalonski intelektualci Aureli Argemi je spregovoril o želji po neodvisnosti te španske dežele

10

Umetniki za Karitas v Gorici

V sredo, 4. decembra 2013, ob 18. uri bo v gorški likovni galeriji Ars na Travniku odprtje razstave Umetniki za Karitas, ki je postala vsakoletna prireditev, na kateri lahko obiskovalci in ljubitelji likovne umetnosti kupijo na Sinjem vrhu nastala umetniška dela ter tako pomagajo, skupaj z umetniki, ki so dela zastoj odstopili Karitas, potrebnim ljudem v naši sredini. V sedanjih kriznih časih je pomembno, da smo solidarni!

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je zasedal v Gorici

Pri upravljanju je nujen odgovoren pristop

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je zasedal v sredo, 20. novembra, v Gorici in poglobljeno obravnaval nekatera pereča in aktualna vprašanja o pomembnih dejavnostih manjšinskih organizacij Slovencev v deželi Furlaniji Juljski krajini. Največ pozornosti je bilo namenjene predstavnikiškim organom, v katerih ima SSO svoje zastopnike, in prihodnosti pomembnih ustanov naše manjšine. Predsednik SSO Drago Štoka je članom izvršnega odbora SSO najprej poročal o udeležbi na pomembnejših dogodkih, prireditvah in sestankih v oktobru in novembru. Podčrtal je srečanje med NSKS, SSO, EL in SSK, ki je potekalo 22. oktobra v Celovcu, na katerem je bila prisotna tudi novoizvoljena poslanka v avstrijskem zveznem parlamentu, koroška rojakinja Angelika Mlinar. Sprejet je bil dogovor za več skupnih dejanj v odnosu do matične Slovenije kot tudi do Avstrije in Italije. Več pozornosti je bilo tudi namenjene Slomaku. V zvezi s tem sta predsednik Štoka in odbornik Igor Švab poročala o nedavnem srečanju v Trstu in o prihodnjem sklicanju te manjšinske koordinacije. Sklepi tržaškega srečanja in dnevni red sklicanega sestanka vzbujajo zaskrbljenost zaradi prihodnosti Slomaka. To zaskrbljenost SSO deli skupaj z NSKS, še posebno zato, ker obstaja vtis, da niso prišli v poštev dosedanja predlogi SSO. Izvršni odbor SSO se je podrobno ustavil pri analiziranju ekonomskih problemov nekaterih

skupnih in neskupnih ustanov oz. podjetij in pri tem poudaril nujnost, da se premotijo težave, ki so povezane s preteklimi, večkrat tudi nejasnimi finančnimi potezami. Predsednik Štoka je poročal o raznih srečanjih, ki so se zvrstila o prihodnosti Tržaške knjigarnice, katere lastnica je Jadranska finančna družba. Izvršni odbor je pozorno razpravljal in potrdil dejstvo, da ima slovenska knjigarna v tržaškem mestnem središču velik pomen. Enako je mogoče sklepati tudi o stanju športnega združenja Bor, ki upravlja stadion 1. maj. Kljub dobri volji in razpoložljivosti za skupno prizadevanje z drugo krovno organizacijo je za SSO precej težko obravnavati te zadeve, saj nikakor še ni razčiščen vprašanje lastništva teh objektov. V prejšnjih letih je SSO marsikdaj pozval, da bi se vprašanja lastništva končno razčistila, žal pa je vse to vsakokrat šlo po vodi. V SSO so mnenja, da mora prevladati odgovoren pristop k upravljanju vseh gospodarskih dejavnosti naše narodne skupnosti in v tem smislu mora vsakdo odgovarjati in reševati situacije in težave, za katere je sam odgovoren. Pri SSO pa so obenem prepričani, da morajo kot krovna organizacija, ki sta ji pri srcu razvoj in rast slovenske narodne skupnosti, skrbeti za njeno rast in razvoj na vseh področjih. Zato so pri SSO pripravljeni na odkrito in konstruktivno soočanje in dogovarjanje tudi o prihodnosti tistih gospodarskih dejavnosti, ki so temeljnega pomena za našo skupnost. SSO je pozitivno ocenil sklic Sve-

ta vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu, ki bo 6. decembra v Ljubljani, kot tudi začetek postopka za obnovitev posvetovalne deželne komisije za Slovence v zamejstvu, za katero bo SSO imenoval 3 predstavnike in 3 suplente. Pričakujejo pa tudi obnovo paritetnega odbora, ki pa zakonsko nima določene zapadlosti. Glede deželne komisije je predsednik Štoka izrazil zadovoljstvo zaradi zasedanja tega organa, ki ga je prvič vodil deželni odbornik za kulturo Gianni Torrenti. Članom izvršnega odbora je tudi podrobno pojasnil iztočnice, ki jih je odbornik Torrenti podal za nov način razdeljevanja sredstev, pri tem pa podčrtal, da odbornik ne želi ničesar vsiljevati. Nov in učinkovitejši postopek financiranja slovenskih organizacij naj bo cilj, do katerega je treba priti ob skupnem dogovarjanju in podrobni analizi potreb na območju. Ob koncu je izvršni odbor SSO obravnaval tudi potek institucionalnega omizja, ki je zasedal 13. novembra in sprejel vrsto pozitivnih priporočil, za katere pri SSO upajo, da bodo čim prej tudi konkretno udeležena. V četrtek, 28. novembra, bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici zasedal deželni svet SSO, ki bo obravnaval stanje slovenske šole v Furlaniji Juljski krajini. Uvodne pogoje bodo imeli odv. Peter Močnik, podravatelj Peter Černič in šolnica Neva Zaghet, o stanju slovenskih šol in poučevanju slovenskega jezika v videmski pokrajini bodo spregovorili Riccardo Ruttar, Anna Wedam in Miha Coren.

Nova volilna določila za občine in pokrajine

Začela se je reforma krajevnih avtonomij v FJK

Deželni svet FJK je opravil prvi korak k reformi krajevnih avtonomij v deželi FJK. V petek, 22. novembra, so svetniki, z nekaterimi popravki, odobrili zakonski osnutek št. 21, ki ga je predlagala deželna vlada predsednice Debole Serracchiani. Odobreno besedilo čaka sedaj na podpis Serracchianijeve, nato bo objavljeno v deželnem uradnem listu in stopilo v veljavo. Določila, ki jih vnaša glede na deželni volilni zakon 28/2007, zadevajo volilni sistem, županske kandidature in pokrajine. Razprava, ki se je razvila okrog predlogov tega zakona, je bila dokaj živahna in ni manjkalo trenj tudi v sami levosredinski večini. Največ pomislekov je bilo glede uvajanja stroge omejitve za županske mandate. Po novem župani ne bodo smeli kandidirati v tretje niti v tistih občinah, kjer je manj kot 5.000 prebivalcev. Glavni namen tega določila je uvajanje generacijske spremembe v politiki, vendar ni bilo malo kritik, da bo to oteževalo

iskanje pravih oseb za vodenje deželnih občinskih uprav. Na ravni občinskih volitev, ki bodo potekale med majem in junijem v prihodnjem letu in bodo zadevale večino občinskih uprav v FJK, je treba omeniti še določila, ki volitve omejuje samo na en dan oziroma samo na ne-

ker so te ustavno določene. Zakonski predlog tako pokrajine ne ukinja, ampak jih postavlja na drugostopenjsko raven javne uprave. Pokrajinski svet bodo po novem volili župani in občinski svetniki in ne več neposredno volilci.

Zakonski osnutek je izzval precej razprave, v katero se je vključila tudi stranka Slovenska skupnost, saj v celotnem besedilu ni nikjer omenjeno predstavnostvo za narodne manjšine. Na predlog deželne svetnice Igorja Gabrovca je pristojna deželna komisija sklicala obe krovni organizaciji SSO in SKGZ, ki pa nista imeli enakega mnenja. Medtem ko je SSO potrdila nujnost zagotovitve nega predstavnosti, je SKGZ apelirala na določila, ki bi spoštovala politično pluralnost med Slovenci. Vprašanje je ostalo še odprto v pričakovanju na celovitejšo reformo krajevnih avtonomij, za katero pa je deželna uprava že predstavila prve smer-nice.

Juč

Poslopje občine Repentabor

deljo. Vnesena je bila tudi možnost za oddajo dvojne preference, eno za vsak spol, kar naj bi omogočilo bolj enakovredno zastopstvo obeh spolov. Zakonski predlog, ki spreminja zakon 28/2007, pa ima tudi posebno določilo glede volitev za pokrajine. Kot je znano, volilni program predsednice Serracchiani predvideva ukinitve pokrajin, ki pa za sedaj ne pride v poštev,

V Kopru v organizaciji Italijanske unije Evroprojekt Simple

Na sedežu Italijanske samoupravne skupnosti v palači Gravisi v Kopru se je v sredo, 20. novembra, v sklopu evroprojekta SIMPLE začel dvodnevni seminar, ki ga je priredila italijanska krovna organizacija - Italijanska unija (UI). Posvet, ki nosi naslov Korektno in nepristransko informiranje za manjšine, obravnava vpliv medijev na manjšinsko stvarnost in je peta izmed pomembnejših aktivnosti projekta, ki se bo končal januarja 2014. Predsednik Unije Italijanov Maurizio Tremul je uvedel v seminar s posegom Nepristranske informacijske storitve: možne rešitve? Vsebinski del projekta je nato obrazil predstavnik družbe Progetti sociali Srl Ga-

briele Di Marcantonio. Za njim je spregovorila Tanja Nastovski, ki je predstavila medijsko kampanjo proti diskriminaciji manjšin. Sledil je nastop časnika in profesorja Inoslava Beškerja (Jutranji list), ki je govoril o temi Mediji in manjšine v Italiji in na Hrvaškem: trenutno stanje in obeti za prihodnost. V popoldanskem delu je seminar prešel v samo bistvo tematike. Časnikar Ezio Giuricin (RTV Koper-Capodistria) je spregovoril o temi Manjšine in mediji med aktivno prisotnostjo in emarginacijo-problemi in perspektive. Tržaški časnikar Bojan Brezigar je s pomočjo diaprojekcije najprej utemeljil nujnost medijev za narodne in jezikovne manjšine, orisal vlogo orga-

nizacije Midas, ki združuje manjšinske dnevnike, in predstavil zgodovino in vlogo Primorskega dnevnika. Silvia Forza, časnikarka pri reškem Edit, je obravnavala medijsko problematiko v odnosu do italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem. Posvet se je nadaljeval naslednjega dne, ko je najprej spregovorila svetnica županije Istra Viviana Benussi in predstavila projekt Simple, o vlogi UI v njem pa je govoril Tremul. Marko Gregorič (UI) je obravnaval temo Manjšine in mediji v državah Jadranske regije: smer-nice za spodbujanje poštenega in nepristranskega informiranja. Seminar je sklenilo predavanje Barbare Costamagna (A. I. A. d. o. o.) o primeru Adriatic Multicultural Information & Media Agency.

Juč

Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu

Javni razpisi za leto 2014

Na podlagi Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43/06, 76/10) in Uredbe o izvajanju finančnih podpor za ohranjanje in razvijanje slovenske identitete zunaj Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 139/2006) je Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu dne 22. novembra 2013 objavil:

- Javni razpis za razpisno področje A v letu 2014: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in po svetu

- Javni razpis za razpisno področje B v letu 2014: finančna podpora Slovincem po svetu.

Okvirna višina sredstev za sofinanciranje programov in projektov Slovencev po svetu v letu 2014 znaša 700.000 evrov.

Na javna razpisa se lahko prijavi tako pravne kot fizične osebe iz tujine, kakor tudi posamez-

niki, ustanove, društva, organizacije in poslovni subjekti, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju povezovanja in sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Dokumentacija javnega razpisa (obrazec za pripravo vloge, pogoj in merila za dodeljevanje sredstev, navodila za izpolnjevanje ter vzorec pogodbe) je na razpolago na spletni strani Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu <http://www.uszs.gov.si>.

Dokumentacijo javnega razpisa zainteresirani lahko dvignejo tudi v tajništvo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Erjavčeva 15, Ljubljana, (vsak dan med 9. in 14. uro) in na vseh diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v času uradnih ur.

Skraini rok za oddajo vloge je 27.12.2013.

Prosilci iz zamejstva vloge posredujejo na spodaj navedena sprejemna mesta.

Prosilci s sedežem na avstrijskem Koroškem svoje vloge tokrat pošljejo oz. osebno predložijo na

sedež Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS), Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt-Celovec, Avstrija.

Prosilci iz Republike Hrvaške svoje vloge pošljejo oz. osebno predložijo na sedež Zveze slovenskih društev na Hrvaškem, Masarykova 13, Zagreb, Hrvaška. Prosilci iz Republike Italije svoje vloge tokrat pošljejo oz. osebno predložijo na sedež Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ), ul. S. Francesco 20/III, 34133 Trieste/Trst, Italija.

Prosilci iz Republike Madžarske svoje vloge pošljejo oz. osebno predložijo na sedež Zveze Slovencev na Madžarskem, Gárdonyi u. 1, 9970 Szentgotthárd/ Monošter, Madžarska.

Prosilci s sedežem na avstrijskem Štajerskem svoje vloge pošljejo oz. osebno predložijo na Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Erjavčeva 15, Ljubljana, Slovenija.

Vsi ostali svoje vloge pošljejo oz. osebno predložijo na Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Erjavčeva 15, Ljubljana, Slovenija.

Povejmo na glas

Ni čas za slovenska zaostrovanja

Evropske napovedi za ekonomsko prihodnost Slovenije niso rožnate, nasprotno, so slabe. Vrh tega se je oglasil še zloglasni Financial Times, ki napoveduje naši matični domovini trdo leto 2014. K temu je treba prišteti še dejstvo, da je v zadnjih nekaj letih Slovenija izgubila vso prednost, ki jo je imela, in postala predmet natančnega opazovanja. To seveda velja tudi za marsikatero drugo državo, pa vendar. Ni se namreč mogoče ubraniti občutka, da bi veljalo v takšnih razmerah uveljaviti drugačno obliko političnega delovanja, kot smo ji priče sedaj. Pravzaprav bi bilo to nujno. V krizi, ki se stopnjuje, se boj med vlado in opozicijo nadaljuje z nezmanjšano srditostjo oziroma ideološko neizprosno, ki korenini v koncu druge svetovne vojne. Sedaj ko bi morali zaradi krize strniti vrste in skupaj reševati nelahke probleme, je Slovenija primer tiste skrajne demokracije, ko opozicija dosledno in ostro nasprotuje vsakršnemu vladnemu predlogu, sproža interpelacije proti ministrom in predvsem vleče iz ropotarnice zgodovine prastare zamere in obračune. Seveda ni vladajoča koalicija nič boljša in vrača udarec za udarec, ali pa jih celo zadaja prva. Vse to je v tem trenutku nesmiselno in škodljivo in vse bolj slabi moč države ter znižuje življenjsko raven ljudi. Tukajšnje razmišljanje pa ne želi biti enostransko, saj pojav zaostrovanja ni značilen samo za ta slovenski trenutek, ampak je bilo njegovo škodljivo absurdnost mogoče

zaznati že pred nekaj leti, odkar je nastopilo obdobje krize. Pahorjeva vlada je npr. že pričela razmišljati o pokojninski reformi, pa jo je tedanja opozicija zaustavila. Ko je le-ta prišla na oblast, je nemudoma znižala pokojnine izbranemu delu upokojencev. Janševa vlada se je zavzemala za vnos fiskalnega zakona v ustavo, pa ji je to preprečila levosredinska opozicija. Ko je ta z Bratuškovo prevzela vlado, je čez noč ugotovila, da je vnos fiskalnega zakona v ustavo nujen, in tu je bila opozicija toliko pametna, da tega ni preprečila, saj je še nekaj časa prej isto stvar odločno zagovarjala. Verjetno navedenega poteka dogodkov ni potrebno komentirati, razen tega, da je iz njega razvidno bistvo: tisti, ki so na vladi, vidijo prav, čeprav so bili v opoziciji popolnoma nasprotnega mnenja, in narobe, tisti, ki so v opoziciji, ne gledajo celote, ampak z nasprotovanjem vladi pridobivajo politične točke. Medtem pa čas teče in potrebne odločitve vse bolj kasnjajo in slabšajo razmere v državi. Zdrava logika govori, da bi morali takšno politično delovanje prenehati, zakopati ideološke sekire in se posvetiti dogovorjenemu reševanju problemov, ki ne zadajajo prizadevanj vse. Igranje na dvojne nepomirljivosti in menda večno nepomirljivosti narodovih polovic bi morali opustiti. Slovenski narod je en sam in edino tak bo trden v viharju vladavine vse bolj rušilnega kapitala, katerega scenariji so vse prej kot dobronamerni.

Janez Povše

GORICA Misijonar p. Pedro Opeka na Srečanju pod lipami v Kulturnem centru Bratuž

Ustvarjajmo oaze upanja!

Veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici, v kateri se menda še nikdar ni trlo toliko ljudi, je v petek, 22. novembra, pozno popoldne navdušena množica z bučnim ploskanjem sprejela prihod p. Pedra Opeke, slovensko-argentinskega misijonarja in neutrudnega "bojevnika upanja". Dogodek, ki so ga privedli Krožek Anton Gregorčič, KC Lojze Bratuž in dekanija Štandrež, je z nekaj pesmicami uvedel pevski zborček šole Komel pod vodstvom Damijane Čevdek in ob spremljavi nekaj instrumentov. Gosta je pozdravila predsednica centra Francka Žgavec, g. Marijan Markežič pa je poudaril, da se v Kulturnem centru Bratuž, nekdanjem Kato-liškem domu, že več desetletij srečujejo tri Slovenije: rojaki iz domovine, zamejstva in izseljenstva. Tako je bilo tudi na ta dan, ko so za mizo sedeli časnikiar Jože Možina iz Slovenije, Pedro Opeka iz Argentine in g. Markežič, "pridobljeni zamejec". Ta je tudi obrazložil, da je bil namen srečanja približe spoznati misijonarja, se seznaniti z njegovim velikim delom, ga velikodušno podpreti, pa tudi prepustiti, "da nas potegne za sabo ta 'pozitivni orkan'". To je sila, ki deluje ne samo na Madagaskarju, temveč po vsem svetu".

"Človek, ki ga ne bi smelo biti"
"Ganjen sem, ko vas vidim, da ste prišli v takem številu", je začel p. Opeka. Zahvalil se je vsem Slovincem, tostran in onstran meje, "hvala za to korajžo in veselje". Pogovor z njim, ki "prinaša upanje in energijo", oz. sprehod skozi njegovo življenjsko pot je vodil in povezoval Jože Možina, avtor odličnega dokumentarnega filma *Pedro Opeka, dober prijatelj*. Dejal je, da je to "človek, ki ga ne bi smelo biti", saj je bil njegov oče v Brnici pri Hrastniku leta 1945 namenjen pomoru; izmed pet tisočih se je rešil, pribežal v Italijo in nato v Argentino. Tam se je pred 65 leti rodil Pedro. Družina vsakogar oblikuje, je dejal p. Opeka. "Mene sta ata in mama oblikovala s svojo vero, iskrenostjo, poštenostjo in pogumom".

Hvala, Argentina!
V Argentini ni bilo lahko začeti

novo življenje, se živeti v novo kulturo. "Niso šli prostovoljno, šli so nasilno, iz Slovenije so jih spodili. Zato je bil ta odhod težak. To sem kot otrok vedno čutil". Kljub temu so se naše slovenske družine v Argentini zna-le živeti. "Hvala Argentini, ki nas je sprejela z odprtimi rokami kot enake državljane. Jaz sem argentinski in obenem slovenski državljan. Argentini bomo mi, ki smo tam rojeni, vedno hvaležni". Take bi morale biti vse države, morale bi "sprejemati ljudi in narode v težavah, ker smo vsi sprejeti na isti zemlji. To je naša zemlja".

Spoj dveh omik
Slovinci veljamo za resne in delavne, hkrati pa malo zavrtne in ne dovolj sproščene, je dejal Možina. "Argentinski impulz" je misijonarju očitno zelo koristil, saj Opeka danes predstavlja spoj dveh civilizacij in kultur: označujejo ga ogromno veselje do življenja, na drugi strani trdnost, vztrajnost in stanovitnost. "Vsaka dežela ima svoje karizme, lepe in edinstvene značilnosti", je to pokomentiral Opeka. Argentina mu je dala veselje in spontanost. "Lepše je, ko smo bolj spontani, ko se ne držimo zelo resno". Bolje in za vse bolj prijetno bi bilo, ko bi bili bolj pristni. "Koliko gorja sem preživel v zadnjih 40 letih in kljub temu me to gorje ni stlo! Sem pokonci in danes kljub vsemu, kar sem preživel, imam veselje do življenja, do dela, do oznanjevanja evangelija". To veselje ga je vedno spremljalo. "Ko ste veseli, se vas ljudje ne bojijo in prihajajo k vam". Ko prihajajo in se začne iskreno prijateljstvo, tedaj "gradimo novi svet, bolj pristen, prijateljski in bratski".

Čudež na smetišču
Opeka je kot mlad fant delal med Indijanci Mapuchi na jugu Argentine, pred duhovniškim posvečenjem pa na riževih poljih na Madagaskarju. T. i. "malgaški čudež" se je začel pred 24 leti, ko je po hudi bolezni že bil na tem, da za vedno zapusti veliki afriški otok. Kot mlad misijonar se je hotel živeti v malgaško življenje in navade: "Moj želodec ni bil varen tiste kave ali vode, ki je bila okužena". Ker je bila lakota, je hodil z drugimi misijonarji in duhovniki v blat-

na rižna polja, da bi jih pripravili in bi potem sadili riž. Ko so šli domačini mimo, so mislili, da "beli ljudje iščejo zlato ali dragocene kamne"... Tri leta so delali v blatu in so to hudo plačali: "Sedem let sem bil hudo bolan. Nikdar se pa nisem kesal, da smo to izkušnjo naredili. Takrat smo postali njihovi ljudje". Odprli so jim vrata in srce, postali so bratje in sestre. V njihov svet je vstopil tudi prek športa: Opeka je bil edini belec, ki je igral nogomet z mestnim moštvom, in to tudi opoldne ob neznosni toploti! "Tam so me vzljubili. Niso molili in hodili v cerkev, pa so bili moji najboljši navijači". Skupaj "smo naredili gol"!

Po bolezni je misijonar šel v glavno mesto Antananarivo in redovna družba sv. Vincencija ga je prosila, naj tam prevzame skrb za bogoslovce. Čeprav tega sprva ni želel, je vendar pristal in "začela se je nova avantura, nov čudež, novo delo z najrevnejši mi ljudmi na smetišču v Antananarivu". Ko je šel prvič tja, je ostal brez besed. Videl je majhne otroke, "angelčke", njihove mame in očete, ki so se pretepali zaradi smeti... "Tam sem čutil, da nimam pravice, da govorim, da bi kaj svetoval". Nekaj je moral ukreniti. "Tisto noč nisem spal. Pokleknil sem in prosil Boga: 'Pomagaj mi, da bomo kaj naredili za te male otroke, za matere, da ne bi umirali!'". Na tistem smetišču je živel 800 družin, v vsaki je bilo več mrtvih otrok. Drugi dan je šel na smetišče in se začel z njimi pogovarjati. Po štirih je šel v nekako kolibo iz kartona in plastike, 130 cm visoko. Tam je ljudem povedal, da je misijonar in duhovnik in da bi rad z njimi delal. "Tam se je začelo združevanje Akamasoa, ne v hotelu s petimi zvezdicami! Tam

Foto DPD

med reveži, skupaj z reveži, sede na tleh, na smeteh smo začeli združevanje, ki danes povzroča začudenje vseh strokovnjakov, ki prihajajo celo iz Evrope in Združenih narodov. Sprašujejo, kako smo to naredili. Z ljubeznijo in spoštovanjem"! Skupaj so se lotili delati, da bi dali prihodnost otrokom. Začeli so tako, da so jim opoldne dajali nekaj hrane: "In bili so veseli, da so vsak dan jedli malo riža in juhe". Postopoma so jih zjutraj začeli učiti brati, pisati in peti. "Iz tega so se začele naše šole". Danes v njihovih klopih sedi 11.328 dijakov, njihovi uspehi pa so celo boljši od uspehov mladih, ki obiskujejo državne ali druge bogate šole. "Kaj vsega zmorejo otroci in dijaki s smetišča in s ceste! Ko jim zaupate, ko jih spoštujete in ljubite, to je uspeh! Hvala Bogu in vsem vam, ki ste pomagali!"

Gledati reveža v oči
Katera je glavna pot, da taka zadeva uspe? Šola, duhovni temelji ali delo, je vprašal Možina. "Vse to naenkrat", je odgovoril Opeka. "Jaz sem se uprl strukturi, ljudem, ki so samo govorili, pa nič delali za brate in sestre ... Ko vidim lačnega otroka, sem razorožen". Zavedel se je, da mnogi odgovorni ljudje v EU ali vsaki državi "sprejemajo krivične odločitve glede revežev, ker jih ne vidijo v oči". Opeka je pisal evropskim oblastem, na 150 straneh jim je obrazložil vse, kar delajo. Po 18 mesecih so mu rekli, da projekt ni bil sprejet. "Takrat te prime sveta jeza ... Zakaj sem romar? Ker verjamem v srce in dobroto preprostih ljudi". Ljudje so "nam dali možnost, da smo lahko vselej sprejemali vse reveže". Prepričan je o tem: "Če Bog obstaja, je prostor za vsakega revnega brata ali sestro. Verjamem, da obstaja, torej je prostor za vsakega, ki pride takrat na naša vrata. Ne samo v Akamasoe, tudi tu pri vas".

P. Opeka se spopada z revščino, ki je hud globalni problem. Je genialen in karizmatičen človek, verjetno pa ni bilo vse romantično, je pripomnil Možina ... "Jaz ne predavam, jaz pričujem". Imeli so kugo in kolero, hodili so molit za ljudi in jih pokopavali, "a s strahom". Skupno s sodelavci je rekel: "Ostanemo z njim"! Preizkušnja jih je še bolj zedinila. Skupnost so roparji tudi trikrat napadli, streljali z brozastrelkami in ranili paznike:

iskali so denar. Stražarji - 25 mož vsako noč straži naselje - pa so bili pripravljeni dati svoje življenje za misijonarja. "Ni lahko. Ko delate dobro za ljudi, tvegate". Samega Opeko so več let goljufali in "vlekli za nos". S

tem so nehali, ko so razumeli, da je z njimi zaradi njihovih otrok, da jih spoštuje tudi takrat, ko so mrtvi. In so mu zaupali.

Vrniti dostojanstvo

V mladih letih je Opeka ob očetu pridobil trdno voljo in znanje, kako se zida. Tako je lahko stal ob revežih in jim nato predlagal: "Zdaj gremo pa delat. Ustvarili bomo naše mesto, našo prihodnost"! Otroci v šolo, starši na delo! Postavili so red in 20 zakonov, "deset zapovedi ni bilo dovolj"...

Na Madagaskarju ni nobene državne pomoči revnim. V Akamasoe danes dela tri tisoč ljudi. Imajo majhne tovarne in delavnice. Večina teh ljudi dela za en ali poldrugi evro na dan. Opeki ljudje več ne pravijo 'Daj mi denar', temveč 'Daj mi delo'. "So že spremenili miselnost: vedo, da bodo z delom dobili tudi majhen denar, da se bodo lahko preživljali". Iz dveh kamnolomov so žene znosile na glavah na tisoče ton granita: "Te gospe bodo v božjem kraljestvu v prvih vrstah".

Gradimo oaze!

Kaj se je p. Opeka naučil v vseh teh letih? "Biti bolj skromen. Kako se bolj skromno tudi bolje živi". To, kar je odveč, "moram deliti z drugimi". Zato p. Opeka "kot majhen prerok" vpije v Evropi, "v tej duhovni puščavi: delite! Sodelujte, da bi ustvarili oaze upanja, kjer bi ljudje bili bolj solidarni med seboj". Tako oazo so zgradili na malgaškem smetišču, "take oaze se lahko povsod gradijo. Nismo vezani, da sledimo potrošniški družbi, ki nam vsiljuje, da kupujemo stvari, ki jih ne potrebujemo". Zato, "brate in sestre, bodimo bolj skromni in zavedajmo se, da

imamo eno samo zemljo, njene dobrine niso neminljive". Skrbeti moramo za okolje in naravo, da bodo naslednji rodovi imeli lepo življenje.

Mladi gospe, ki je vprašala za konkreten nasvet v našem vsakdanu v tukajšnji oazi, je misijonar odgovoril: "Vsaka družina naj se vpraša, kako je lahko oaza upanja tukaj. Nato naj se o tem vpraša skupnost". Prisotne je pozval, naj podpirajo misijonarje, kajti ti so v stiku z najrevnejšimi. "Deliti moramo bogastvo, ki nam ga je Bog dal". Zato "z veseljem sodelujmo in pomagajmo slovenskim misijonarjem in organizacijam, ki jim zaupamo, da skupaj zmanjšujemo skrajno revščino v Afriki, pozabljenem kontinentu". Preveč bratov se potaplja v Sredozemskem morju, to je "sramota za Evropo", kot je dejal papež Francisek. "Vsak bi raje ostal doma. Raj, ki ga priseljenci vidijo v Evropi, ne obstaja. Raj je tam, kjer si doma. Raj je tam, kjer je tvoja družina, kjer so starši, kjer je domovina. Tam delaj za razvoj svojega naroda!"

Duh ima moč, ne denar!

Spoznati moramo, da smo bili ustvarjeni za ljubezen, za srečo, za to, da skupaj živimo, se spoštujemo, si pomagamo in smo strpnji, čeprav imamo različne nazore. "Zato", je misijonar še enkrat energično spodbudil prisotne, "bodimo vedno vedri, bistri, ne spimo! Ne pustite, da bi vaše srce otopelo! Da bi vas materialne dobrine uspavale! Duh mora biti vedno živ"! Danes moramo "sprejemati nove izzive in prebujati v sebi Božjega duha". Vsakdo "nosi Božjo podobost v sebi. Zato moramo živeti iz upanja. Za nas upanje ni beseda, je življenje, je vsakdanji boj". Misijonar je o sebi še dejal, da je "ranjen po celem telesu, duhovno in telesno. In vendar me vse težave niso strle, ker sem se vselej zatekal v Božjo ljubezen, ki je živa in mi daje moč". Z veliko pričevalno močjo je zatrdil, da "duh ima moč; ne denar ne materialne dobrine ne bogastvo"! Ta energija je v naši notranjosti, zato jo bomo zaman iskali drugod. "Imamo jo vsi, samo prebuditi jo moramo". Božji duh, "ki povezuje vse ljudi na svetu, naj vedno živi v vas"! Je še dejal p. Opeka, ki je večer v dvorani sklenil z blagoslovom vseh navzočih. Srečanje s podpisovanjem knjig se je nadaljevalo v bližnji telovadnici, kjer so se ljudje lahko rokovali z gostom in z njim izmenjali prisrčno besedo.

Danijel Devetak

Srečanje z delavci s področja misijonov in Karitas

"Delo, ki smo ga začeli pred 24 leti, je bilo upor proti skrajni revščini, proti vsemu, kar je človeka ubijalo v njegovem dostojanstvu". Upor, upor in spet upor! To je z močjo poudaril p. Opeka na krajši dvojezični tiskovni konferenci ob prisotnosti delavcev s področja misijonov in Karitas z obeh strani meje v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž. "Ko ste vpriči tisočev ljudi, otrok, ki umirajo na smetišču, ne morete govoriti, treba je samo takoj ukrepati, da bi jim čim prej pomagali". Začeli so s šolo za otroke, ustvarili so delovna mesta za starše, tako so začeli ustvarjati skupnost, v kateri so bila glavna načela šola, delo in disciplina. Zgradili so mesto revnih. V gradnji je več kot 800 delovnih mest, imajo dva kamnoloma, kjer dela 800 oseb. V Solah imajo 350 učiteljev, nato pa še razne delavnice. "Kar smo naredili, je čudež. In vse smo naredili izven vseh struktur"! Opeka se je namreč uprl govorjenju: "Dovolj mi je bilo govorjenja, sestajanja itd. Šel sem z njimi na delo, na smetišče". Dokazali so, da se lahko revnim hitro pomaga; ni treba neskončnih priprav. "Revež hoče, da se mu takoj pomaga". V 24 letih je šlo "mimo našega središča več kot pol milijona ljudi. Z nami je v našem mestu ostalo od 20 do 25 tisoč ljudi. Imamo sprejemni center, ki je vedno poln. Sprejema vsako družino, ki je na cesti". Še nobeni

družini, ki bi iskala pomoči, niso zaprli vrat. Misijonar je posebno zadovoljen, ker je našel med malgaško mladino "ljudi, ki ljubijo svoje rojake in domovino in so prišli pomagati; teh sodelavcev je danes 460, vsi so Malgaši: zdravniki, učitelji, inženirji, socialni delavci".

Prepričan je namreč, da morajo biti v vsaki deželi domači ljudje "v prvih vrstah, ko se borijo proti skrajni revščini; ne tuji ljudje, ki prihajajo od zunaj, temveč domačini, saj je to njihova dežela, njihova domovina, njihovo ljudstvo". Že en mesec je on po svetu "in v naši vasi delo gre naprej". Kaj lahko naredi vsakdo izmed nas, je vprašal ravnatelj goriške Karitas g. Paolo Zuttion. "Spremeniti morate vaš sistem! Več morate deliti z revnimi brati in sestrami, ki živijo tudi v Afriki, ne samo v Italiji in Sloveniji", je bil jasen Opeka. Vsa Evropa bi morala hitreje deliti bogastvo, ki ste ga proizvedli z vašim delom, ker ste imeli znanje, vero in stanovitnost". Ne smemo pozabiti, da ima Evropa velik dolg do Afrike, je dejal Opeka. V prejšnjih stoletjih smo črni celini naredili veliko gorja, Evropa jo je oropala. "Danes moramo bratom in sestram vrniti, kar so jim naši predniki vzeli prejšnja stoletja". Zato podprimo projekte, ki delajo dobro! In to na najpreprostejši način. "Ne komplicirajmo! Kompliciranje samo zavlačuje delo".

Nabirka, g. Stane Kerin in zahvala

V nabiralni akciji "S Pedrom Opeko za dostojanstvo Malgašev" so ljudje v Gorici darovali nekaj manj kot šestnajst tisoč evrov, nam je povedal ravnatelj Misijonskega središča Slovenije g. Stane Kerin. S p. Opeko je tik pred srečanjem v Kulturnem centru obiskal goriškega nadškofa msgr. Carla Redaellija na sedežu nadškofijskega ordinariata. Goriško izkušnjo je g. Kerin komentiral s temi besedami: "Kaj naj povem o srečanju Petra Opeke v Gorici? Bilo je polno upanja, navdušenja in spodbud. To verjetno vedno znova rabimo. Prvič sem bil na takšni prireditvi v Gorici. Bil sem presenečen, koliko ljudi se je zbralo in kako so navdušeni odhajali s srečanja s Petrom Opeko".

G. Stane Kerin

Pri nadškofu Redaelliju (foto S. Kerin)

Kulturni center Lojze Bratuž, Krožek Anton Gregorčič in dekanija Štandrež se iskreno zahvaljujejo vsem za prisotnost na srečanju in za velikodušne darove, ki so jih prispevali "za dostojanstvo Malgašev".

INSIEME
AI SACERDOTI

www.insiemeaisacerdoti.it

SKUPAJ Z DUHOVNIKI, SKUPAJ Z NAJŠIBKEJŠIMI.

Včasih sami, včasih skupaj s številnimi drugimi, so škofijski duhovniki vedno na strani najšibkejših, zraven pozabljenih. Jih je 37.000 in vsak dan oznanjajo evangelij ter tako nudijo ljubezen, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov. Darove prejema Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovščine in jih razdeli vsem duhovnikom, predvsem tistim, ki delujejo v najrevnejših skupnostih in lahko torej računajo na radodarnost vseh ljudi. **DAROV ZA NAŠE DUHOVNIKE. PODPORA MNOGIM ZA DOBRO VSEH.**

Svoj prispevek lahko daruješ na 4 načine:

- z nakazilom na poštni tekoči račun št. 57803009
- s kreditno kartico: v sklopu mreže CartaSi s klicem na brezplačno številko 800.82.50.00 ali prek portala www.insiemeaisacerdoti.it
- z bančnim nakazilom v najpomembnejših italijanskih bankah
- neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovščine v vaši škofiji.

Dar je odtegljiv:

Kdor želi, lahko pri izračunu davčne osnove za izračun davka od dohodkov fizičnih oseb IRPEF in njegovih dodatkov odtrga od svojih skupnih dohodkov darove, nakazane Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovščine, do maksimalnega zneska 1.032,91 evra na leto.

Več informacij lahko najdeš na spletni strani www.insiemeaisacerdoti.it

Ni še dozorel čas za skupno mašo

Tam na Gori pa ostaja vse, kot je bilo ...

Ob martinovem se že leta srečujemo v majhnem furlanskem kraju. Letos nas je povabil duhovnik, ki je komaj prišel na župnijo. Pri razgovoru, ki je bil sila bučen, pa je po tožil, kako ne more razumeti faranov, ki v novembru zahtevajo vsak teden po eno mašo za pokojne, in sicer: prvi teden je rezerviran za vse padle vojake, ki so pripadali bersaljerjem. Vdove prinesejo klobuke svojih mož in jih postavijo pod oltar. Vsi še živi moški, ki so spadali v ta rod vojske, pa imajo med mašo klobuke pri sebi. Naslednji teden podobno: maša je za vse, ki so padli v Abesiniji. Vdove prinesejo abesinsko zastavo, ki lepo visi ob oltarju, zraven pa je slika nekdanjega tamkajšnjega cesarja Haileja Selassieja. Tretji teden imajo mašo za padle garibaldince. Na oltar postavijo velik šop rdečih nageljnov, pod oltarjem pa je velik zglavnik, ki ga ovenčajo z vojaškimi odlikovanji. Tamkajšnji duhovnik bi želel, da bi bila maša za vse skupaj enkrat, pa je pobožno ljudstvo dvignilo glas, da tako je bilo in tako bo!

Vsi, ki smo kakorkoli povezani s Sv. Goro, se pred prihodom novega gvardijana redno pozanimamo, kdo je, kajti on ne daje tona samo svetišču, čeprav obstaja tudi rektor svetišča, ampak tudi vsej Gori, še

vijajo na Gori in ob njenem vznosu ... Preden je prišel za gvardijana p. Bogdan, sem obiskal gospo, ki jo slučajno poznam in redno zahaja v Plečnikovo cerkev v Šiški v Ljubljani. Če jo vprašate po poklicu, vam bo v rafalu povedala: "Penzionirana šef pucunge Titovih zavodov Litostroj, ki jih je vrag vzel"! Po ovinkih sem jo vprašal: "Ja, pa oni, ki bo šel na Sv. Goro, kakšen je"? Ona pa: "O, ja, ta pa je prebrisan kljukec"! Naprej nisem 'drocal', da bi izvedel še kaj. Priznam, da je p. Bogdana dobro zadelo. V mestu pod Goro so se moške pri kartah pogovarjali: "Boš šel gledat, ko 'cbajo balon'?" "Ja, če bo 'cbal' (= igral) pater"! – Tako je ta imel kar lepo število navijačev, ki so si, ker je bil njihov pater, vzeli celo čas pa šli tja gor vsaj kakšno nedeljo k maši, da niso bili vedno pri kartah ... Takšnih dovtipov je za cel vagon. Naj ostanejo za drugo leto! Potem so pater odpoklicali, ker so bile pač potrebe takšne. Bolj kritični so govorili, da, ker že nadškofe v "kanton devajo", so še njega, da je dal prostor drugemu, da se izkaže, kaj še kdo drug ve in zna ...

Na soboto, 26. oktobra, je v svetogorskem svetišču odmevala maša za domovino, ki jo je skupaj z vojaškim vikariatom in škofijo Koper pripravilo Društvo veteranov iz Gorice v Sloveniji, saj je iste

več, celo tudi tistemu delu doline, do koder seže njegov pogled. Lahko rečemo, da je tamkajšnji gvardijan nekakšen klobuk, ki pokrije ne samo vse "grehe, ki tja gor priromajo", ampak tudi dogodke, ki se od

ga dne leta 1991 zapustil Slovenijo zadnji jugoslovanski vojak. Ob g. škofu je somaševal še vojaški vikar. Cerkev je bila polna in spomin na ta dogodek tudi lepo ovekovečen.

Kmalu zatem zapazim v časopisu oglas, s katerim vabijo še na eno mašo prav tako na Sv. Goro, in to v spomin na padle v NOB. Tokrat sta maševala p. Bogdan in vojaški vikar. Iz radovednosti vprašam nekdanjo predsednico AFŽ-ja, ki je bila pri tej maši: "Ja kaj pa je bilo tam gori"? Mi lepo odgovori: "Kaj? Maša"! "Ja, pa kdo je bil pri maši"? "Kdo?! Vsi tisti, ki redno hodimo, pa še par mačkov, ki jih v cerkev ni! Želite še kaj"? "Ne", sem rekel in bil tiho.

Ko sem prebral reakcijo na to drugo mašo, sem se z neprijetnim občutkom vprašal: čemu na to mašo pada toliko nepotrebnih pripomb, žal tudi enostranskih in žaljivih? Vsaj to je treba vedeti, da je maša, kjerkoli že je, odprta za vse, ne glede na to, kdo je kaj, seveda, če se ta želi pri njej dostojno vesti. Ljudje imamo različne poglede na dogodke, tako tudi na zgodovino. So stvari, glede katerih se ne da z lahkoto priti skupaj.

Nekateri ne morejo pozabiti strahot, ki so se dogajale v polpreteklem času, še zlasti tistih, ki so doletele nedolžne žrtve, drugi pa velikokrat v ozadju teh žrtev vidijo neka dejanja, ki naj bi jih te žrtve zagrešile, povzročitelji jih pa prikrivajo in v javnosti veljajo za nedolžne. Tretji zopet pogrevajo stare razprtije in zamere, ki so velikokrat dosegle višek prav v zadnji vojni. Četrti trdijo, da niso šli v gozd za to, kar imamo danes..., peti pa jadikujejo za časi, ki da so bili boljši od današnjih (slabe strani so pa kar preskočili!). In tako gre čas naprej ...

Ob eni kot drugi maši na Sv. Gori – govorim o maši in ne o politiki, maša je maša, četudi so jo in jo bo-

do še skušali spolitizirati – je bilo opaziti lepo število zadovoljnih obrazov, veselih, da so se tam srečali, nekateri celo po več letih, si izmenjali pozdrave, obudili spomine, nekateri so opravili tudi spoved. Patra, ki sta spovedovala, sta povedala, da je pri eni kot pri drugi maši bilo veliko število lepih spovedi, kar je pohvale vredno: "Molili so vsi – tisti, ki so glasno odgovarjali, teh je bilo največ, saj so pri prvi kot pri drugi maši glavnino sestavljali naši verniki, tisti pa, ki so na molitev malo ali že popolnoma pozabili, pa so vsaj v srcu obujali spomin na čas, ko jih je mama uvajala v prve korake k Božji besedi ... Zapaziti je bilo, vsaj pri drugi maši, da so nekaterim polzele tudi solze po licih ... Ali je zato res treba delati neko ponovno razprtijo? Mislim, da se je gospod Bog tej naši človeški nespameti krepko posmihal in brada se mu je pozibavala nekako tako kot bratu Ambrožu, ko je pobiral pušico in jo je tudi "posebnim romarjem" pomolil pod nos ...

Res bi bilo najlepše, če bi vsi skupaj, prvi in drugi, imeli skupno mašo, vendar pa ne prehitvajmo časa in bodimo strpní. Tokrat za to čas še ni dozorel, bo pa in tedaj se bomo lahko skupaj veselili tudi letošnjega začetka, ki si ga je p. Bogdan omislil in tudi izpeljal, čeprav ne brez prask, pa te se bodo zaresle ...

Mogoče se bodo že drugo leto eni in drugi dogovorili in povabili škofa Jurija kot našega novodobnega Mojzesa, da bo zbral skupaj to našo in njegovo razkropljeno, pa tudi po nepotrebnem skregano božjo čredo in oboje skupaj odpeljal, tako kot samo on zna, v našo skupno deželo prihajajočemu Gospodu naproti, s kančkom razuma in ščepcem soli, kar vsi potrebujemo ...

Ambrož Kodolja

Romanje v Sveto deželo od 25. okt. do 2. nov. 2013 (1)

Po Jezusovih stopinjah

Mislím, da je bilo to romanje moja življenjska želja. Nastopil je skrajni čas, da se pri svojih ne prav rosnih letih odločim zanj. Zadruga Goriška Mohorjeva je pripravila romanje v zadnjem tednu septembra, a je žal zaradi zelo malo številnih vpisov odpadlo. Ponudila pa se mi je možnost, da poroam v ta sveti kraj s Komisariatom za Sveto deželo, ki zelo pogosto prireja tovrstna popotovanja.

Ob 18. uri je bilo načrtovano snidenje na ronškem letališču za prijavo na let Rim-Tel Aviv. Gosta megla v Rimu je povzročila enourno zamudo, tako da smo pristali v Sveti deželi šele ob ob 4.30 in se nato z avtobusom pripeljali do Nazareta, kjer smo bili nastan-

jeni za tri noči.

Po poznem zajtrku smo se v sončnem dnevu z udobnim avtobusom odpeljali proti mestu Hajfa ob Sredozemskem morju, od tod na goro Karmel. Ob postanku se je pred nami dvigal visok kip Karmelske Device Marije. V bližini stoji cerkev Naše Gospe z gore Karmel - Maria Stella Maris. Nasproti vhoda v cerkev je na koncu ladje dvojno marmornato stopnišče, ki vodi v prezbitrij, kjer stoji kip presvete Device Karmelske. Pod oltarjem je votlina, v kateri je nameščen kip preroka Elija, ki je tam prebival v času kralja Ahaba (874-853 pr. Kr.). Zanimivo je, da tega preroka slavijo tudi muslimani. Med

freskami na kupoli je tudi slika Elije, ki se na ognjenem vozu pelje v nebesa. Poleg cerkve je samostan patrov karmeličanov.

Z razgledne točke se je pred nami razprostiral zaliv od Hajfe do starodavnega mesta Akko. V pristanu je bila zasidrana ladja velikanka za

Tempelj Bahaj na gori Karmel v Hajfi

križarjenje. Pod nami je vabil krasno urejen park, v katerem je zgrajen tempelj Bahaj, ki pripada islamski ločini.

Pot smo nadaljevali proti jugu do Cezareje, kjer so dobro ohranjene razvaline iz rimskega obdobja v Jezusovem času. V amfiteatru nam je pod pekočim soncem pater Peter Lovrih, ki nas je skupaj z magistrom Renatom Podbersičem spremljal na tem romanju, prebral 24. poglavje iz Apostolskih del Sv. pisma o apostolu

Pavlu, ki je tu kot ujetnik preživel dve leti. Nato nam je mag. Renato Podbersič orisal zgodovino razvalin. Moram povedati, da še na nobenem potovanju ali romanju nisem doživela take obširne razlage kot tokrat. Osvežili smo se ob pljuskajočih valovih in občudovali rimski vodovod v zelo dobro ohranjenem stanju.

Po tem ogledu smo se vrnili v Nazaret in obiskali ogromno baziliko Marijinega oznanjenja, kjer je pater Peter daroval sv. mašo. Pod stebriščem okoli bazilike smo si ogledali mozaike Matere Božje, ki so tu kot dar z vseh koncev sveta. Marija, Mati Slovencev, je upodobljena z Jezusom v naročju, na mesecu in obkrožena z zvezdami. Mislim, da sta pod njiju sv. Ciril in Metod, ki jih čuva orlova glava.

/ dalje
Albina Pintar

Nepozabno doživetje

Čudovito romanje v Rim k sv. očetu Frančišku

Ko sem prvič videla po televiziji papeža Frančiška, me je očaral s svojim načinom govorjenja in razmišljanja, predvsem o tem, kako bi se morala Cerkev prenoviti. Vsak dan sem spremljala njegovo

homilijo ob sedmi uri jutraj pri sv. maši. Tudi njegove avdiencie nisem nikoli zamudila, saj se je moje srce ob tem vedno napolnilo z velikim veseljem. Čutila sem, da je sv. oče luč, ki prinaša mir na zemljo. Zelo me vsakič prevzamejo njegove besede, da ne smemo nikoli izgubiti upanja.

Vedno sem si zelo želela iti v Rim k sv. očetu. Molila sem in prosila Boga vsak dan, da bi se mi izpolnila ta želja. Moje sanje so se uresničile, ko sem končno odšla v Rim, od 7. do 10. novembra 2013.

In prišla je tudi tista tako pričakovana sobota, ko smo imeli avdienco v "dvorani Nervi" s papežem Frančiškom. Vse nas na vozčkih so postavili v vrste, jaz sem bila v tretji; nestrpnost smo ga čakali, in ko je prišel, je vse po vrsti pozdravljaj, pobožal in se vsakemu nasmehnil. Ko je prišel do mene, sem ga goreče objela in mu rekla, da sem iz Gorice in pripadam slovenski manjšini. Povedala sem mu tudi, da sem mu pred nekaj dnevi napisala pismo, rekel ni nič, samo lepo se mi je nasmehnil. Bilo je čudovito doživetje, ki ga ne bom nikoli pozabila. Zahvalila sem se Bogu in naši veliki družini Unitalsi, ki letos praznuje 110. obletnico ustanovitve, da sem lahko šla v Rim.

Ko sem prišla domov, sem se počutila, kot da imam deset let manj. Veliko prošnjo imam: molimo za sv. očeta, da bi bil še mnogo let luč in da bi dajal pogum in upanje celemu svetu. / Manuela Tomsč

Govor na 4. Terčeljevem shodu v Logu pri Vipavi, 20. 10. 2013 (4)

Filip Terčelj in Franc Krašna sta bila umorjena, ker sta se po vojni zavzela za "sodelavce okupatorja"

To, kar se je zgodilo v teh vaseh po vojni - pa ne le v teh vaseh -, zadeva vsakega izmed nas. Vsakega izmed nas bi moralo biti sram, da se še vedno ne ve, kje so končali očetje omenjenih družin, biti bi nas moralo sram, da po vojni pobiti še vedno nimajo groba, niti spomenika. To pomeni, da ne dosegamo temeljnih civilizacijskih standardov. Tudi, če bi bili zaradi urejanja tega vprašanja člani vlade in poslanci lačni, bi morali to vprašanje pospešeno reševati. Krivična ni samo tista sodba, ki

ne upošteva dokazov; nedopustno je, če sodba ni izrečena, kazni pa izvršena; krivično je tudi, če je pravica počasna. Čas igra v našem življenju pomembno vlogo in se dogaja tudi, ko se zdi, da se ne dogaja "nič".

Kako, da še vedno ni uradnega pojasnila o Terčeljevi in Krašnovi smrti? Zakaj sta bila umorjena? Kaj sta zagrešila, da so ju likvidatorji več kot pol leta po končani vojni umorili v štolčevski grapi? Če sta zagrešila zločine, zakaj povojna oblast tega ni predstavila in razložila, saj je bilo v interesu komunizma očrtni vero in Cerkev?

Je škof Anton Vovk prejel odgovor na vprašanje o izginotju obeh duhovnikov, za katerega je zaprosil v uradnem dopisu oblastem? Kdo je bil za ta odgovor odgovoren, se ve. Če odgovora ni prejel škof Vovk, zakaj ga niso prejeli njegovi nasledniki? Koliko časa bo še potrebno čakati? Do kdaj bomo skrivali in uničevali arhive ter materialne dokaze o zločinu, ki se je dogajal po 2. svetovni vojni? Kdaj bomo kot narod in država razčistili s komunističnim revolucionarnim nasiljem? Zakaj se ljudje, ki so bili žrtve, še

vedno bojijo govoriti o krivicah, ki so jim bile storjene? Narobe svet: bati bi se morali likvidatorji. Skušajmo se vživeti tudi vanje, kajti vsakdo izmed nas bi lahko bil na njihovem mestu. Tudi oni so ljudje. Mnogi med njimi so naredili samomor, mnogi so skušali krvave zgodbe utišati z alkoholom, nekateri so se znašli nad živalmi, nekateri so celo nož spali pri odprti luči, ker niso zmogli prenašati teme. Z njihovimi "krvavimi rokami" so zaznamovane tudi njihove družine. Biti morilec je veliko bolj neznosno kot biti žrtev. "Smrt je

bolečina živih". A kljub temu se zdi, da nekateri likvidatorji spijo mirno, ker so izgubili spomin. Mar ni to najhujša možnost, ki lahko doleti človeka - vsakega izmed nas, pa tudi narod kot celoto!

Če so, po prepričanju povojne oblasti, z okupatorjem sodelovali prebivalci vasi pod Ratitovcem, potem Filip Terčelj nikakor ni sodeloval z okupatorjem. Nasprotno, bil je žrtev vseh takratnih totalitarnih režimov. Okupator ga je zapiral, preganjal, mučil in konfiniral. Zakaj so torej povojne revolucionarne oblasti ubile tudi njega in Franca Krašno?

Teze, predlogi in želje

Postavljam si vprašanje: "Zakaj Filip Terčelj in Franc Krašna služita čast oltarja? Zakaj sta mučenca"? Moja teza je: "Zato, ker sta se zavzela za pravice ljudi,

ki so bili razumljeni kot sodelavci okupatorja, tuji in razredni sovražniki. Paradoks je, da je to njuno zavzemanje motilo tiste, ki so z okupatorjem sodelovali na veliko bolj zloben način, ki so bili največji sodelavci okupatorja, poleg tega pa so okupatorjevo nasilje zlorabljali za doseganje svojih ciljev in so zato to nasilje celo izzivali. Pri tem je potrebno razlikovati med najvnostjo in pokvarjenostjo. Kdor ni moder in zaradi tega nastrada najprej sam, zaradi njegovih odločitev pa za njim nastradajo tudi drugi, je naiven. Kdor ravna v nasprotju s skupnim dobrim in se nato načrtno skrje, druge pa prepusti "kazni", ki jo je s svojim ravnanjem priklical, je podel. Še bolj podlo pa je praznovanje te podlosti.

/ dalje
Bogdan Vidmar

Kratke

V Štandrežu ob praznovanju zavetnika

Župnija sv. Andreja ap., PD Štandrež in društvo sKultura. 2001 prirejajo ob prazniku župnijskega zavetnika bogat niz srečanj. **Četrtek, 28. novembra:** ob 20. uri v spodnji dvorani župnijskega doma odprtje razstave; sodeluje Rezbarsko-intarzijsko-restavratorsko društvo Solkan. **Petek, 29. novembra:** ob 18. uri v ul. Gregorčič 27 odprtje in blagoslov novega sedeža Dekanijske karitas. **Sobota, 30. novembra:** ob 9.15 v župnijskem domu adventne delavnice, ob 19. uri v župnijski cerkvi praznična sv. maša. **Nedelja, 1. decembra:** ob 9.30 na trgu: tržnica v pričakovanju Božiča; ob 10. uri v župnijski cerkvi sv. maša, ki jo vodi nadškof Alojz Uran; ob 11. uri na trgu sv. Andreja podelitev enajstega Klasa; ob 11.15 v župnijski cerkvi sv. maša, ki jo vodi župnik Karel Bolčina; ob 18. uri v župnijski cerkvi praznične večernice; ob 18.30 v župnijskem domu praznovanje s tombolo. **Torek, 3. decembra:** ob 14. uri v župnijskem domu gledališka predstava. **Četrtek, 5. decembra:** ob 19. uri v župnijskem domu miklavževanje.

25 števil zbornika Borc San Roc

V Podturnu je bilo prejšnji konec tedna nadvse slovesno. Med zahvalno nedeljo so podelili vsakoletno nagrado San Rocco, letos gospodarstveniku Benitu Zollija, v petek pa je bila v dvorani ob cerkvi predstavitev zbornika Borc San Roc, ki je petindvajseti po vrsti in šteje 80 strani. Zadnjih šest let ga ureja goriška časnikarka Erika Jazbar; na zelo dobro obiskanem večeru je o letošnjih vsebinah spregovoril profesor Ferruccio Tassin. Zapis so tudi tokrat vezani na zgodovino

goriškega mesta in samega Podturna; člankov in esejev je štiriinajst, avtorji so znani goriški raziskovalci in publicisti. Posebna pozornost je namenjena 40-letnici podturnskega Centra za vrednotenje krajevnega izročila, ki je založnik zbornika, pa tudi sredina, ki uresničuje živahno dogajanje v goriškem rajonu. Tudi letos je na njegovih straneh prisotna slovenščina s prevodom furlanske črtice Paola Viole, ki jo je poslovenil Bruno Bensa iz Rožne Doline.

Petkov večer je bil le prvi del dogajanja, namenjenega reviji. V naslednjih mesecih bodo zborniku namenili tudi knjižico z zapisom vsebin in avtorjev, ki so pri njem sodelovali v zadnjih 25 letih. Delo pripravlja Antonella Gallarotti.

Občni zbor števerjanske sekcije SSK

V petek, 22. novembra 2013, je v Sedejev domu v Števerjanu potekal občni zbor krajevnih sekcij Slovenske skupnosti. Na občnem zboru sta predsednik Milko Di Battista in tajnik Marjan Drufovka podala poročilo o triletnem delovanju in dala razrešnico. V svojih posegih sta poudarila dobro opravljeno delo o upravljanju občine, ki je temeljnega pomena za briško skupnost. Na občnem zboru so pozdravili gostje županja Franka Padovan, pokrajinski tajnik SSK Julijan Čavdek, pokrajinski predsednik SSO Walter Bandelj in predstavnik občine Brda Boris Šuligoj. Sledila je bogata razprava in po njej volitve novega sekcijskega odbora, ki bo na prvi seji izvolil predsednika in tajnika. Glavni cilj prenovljene sekcije SSK so občinske volitve spomladi leta 2014.

Dr. Manuela Quaranta Špacapan se zahvaljuje dr. Damijanu Terpinu

Dr. Manuela Quaranta se v imenu neprofitne organizacije Onlus "Mirko Špacapan - Ljubezen za vedno", kateri predseduje, predvsem pa ob spominu na prijateljstvo, ki ne pozna meja, iz vsega srca zahvaljuje odvetniku Damijanu Terpinu, ki je svojih okroglih petdeset let praznoval s svojimi najdražjimi prijatelji. Ob tej priložnosti jih je prosil, naj mu ne kupujejo daril, ampak naj raje darujejo svoj prispevek za misijonarja in kandidata za Nobelovo nagrado Pedra Opeko in za Fundacijo "Mirko Špacapan - Ljubezen za vedno" iz Vidma, ki nosi ime po njegovem dragem, prežgodaj preminulem prijatelju. Praznik je lepo uspel in gostje so darovali 3.000,00 evrov, ki jih je Damijan enakovredno porazdelil med Pedra Opeko in Fundacijo Mirko Špacapan. "Dragi Damijan, prav letos bi Mirko praznoval 60 let, zato se mi zdi, da je ta tvoja pobuda še bolj pomenljiva. Praznovali ste skupaj kakor včasih... Vse, kar naredite za Onlus, ki nosi ime po Mirku, me malo potolaži. To je dobrodelnost, to je prijateljstvo, to je LJUBEZEN. HVALA iz SRCA". Tako je zapisala dr. Manuela Quaranta Špacapan, ki je želela, da se te njene besede objavijo v Novem glasu.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA
v sodelovanju s SSO, SKD HRAST, SCGV EMIL KOMEL in KC LOJZE BRATUŽ

vabi na

PREDSTAVITEV ZGOŠČENKE

MLIN NA SMEH

OTROŠKEGA PEVSKEGA ZBORA "VESELJAKI"
iz Doberdoba

zbiorovodja Lucija Lavrenčič Terpin

klavir Zulejka Devetak

v sklopu projekta

VESELJAKI ZA VAS

petek, 29. novembra, ob 19. uri
velika dvorana Palače Attems Petzenstein v Gorici

sobota, 30. novembra, ob 18. uri
župnijska dvorana v Doberdolu

Projekt je izpeljan s podporo JSKD in Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

ZSKP 55. Cecilijanka, revija goriških pevskih zborov

Pesmi so ogrele srca v novembrski mrkosti

Slovenci na Goriškem, vsaj tisti, ki nas tudi v kulturnem udejstvovanju vodijo krščanske vrednote, si ne moremo zamišljati dni okrog praznika sv. Cecilije, zavetnice cerkvene petja, brez Cecilijanke, revije goriških pevskih zborov. Letos jo je Zveza slovenske katoliške prosvete priredila že petinpetdesetič; toliko let je namreč že minilo od tedaj, ko je, kot še marsikatera kulturna prireditev, vzklila po zamisli nepozabnega glasbenika, pevovodje in navdušenega kulturnika prof. Mirka Fileja (1912-1962), ki nas je mnogo prezgodaj zapustil. Iz drobnega zametka se je prireditev razvila v pomemben glasbeni dogodek, ki se ga radi udeležujejo zbori iz Goriške, Tržaške, Benečije, Koroške in bližnjih krajev Slovenije; vsakič prihaja v goste tudi italijanski zbor. Vsako leto prireditelji posvečajo revijo eni izmed osebnosti, ki je zapustila viden pečat v naši skupnosti na kulturnem oz. glasbenem področju. Letos je tako ta priljubljeni dvodnevni glasbeni dogodek potekal v poklon pesnici, narodni in kulturni delavki, učiteljici, pa še organizatki in pevovodkinji Ljubki Šorli (1910-1993) ob 20-letnici smrti. Tankočutne in milozvočne pesmi Ljubke Šorli, ki se je za zborovsko petje zmeraj zanimala in bila zvesta obiskovalka Cecilijanke in drugih zborovskih koncertov, je uglasbil marsikateri primorski skladatelj, seveda tudi njen ljubljani mož Lojze Bratuž. Ob njej, ki "je bila včasih premalo ovrednotena" in ki kljub vsemu trpljenju, prestanemu v času fašizma, ni gojila nikakršnega sovraštva do nikoogar in je v pesmi vlivala le ljubezen, sta se zaustavili Alessandra Schettino, ravnateljica Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, in Franka Padovan,

predsednica Zveze slovenske katoliške prosvete, ki sta nagovorili občinstvo v soboto oz. nedeljo. Franka Padovan je spomnila, da so letos odkrili doprni kip Ljubke Šorli v Erjavčevi ulici v Novi Gorici in na njem piše: "Ljubka Šorli - Pesnica upora,

Med poslušalci so bili tudi prof. Lojzka Bratuž, hči Ljubke Šorli, in Vera Tuta Ban, pesničina nečakinja, ter predstavniki raznih naših kulturnih ustanov in združenj, pa tudi gostje iz družbenopolitičnih krogov. Med njimi naj omenimo vsaj goriško

MePZ Podgora

upanja in ljubezni", kar na jedrat način povzema vse njene najsvetlejšje vrline. "V petju najdemo veselje in žalost, upor, upanje in ljubezen. Skratka, vse tiste vrednote, ki so nam skupne in nas zato vežejo in združujejo. Petje je lepota, je umetnost, ki pa ne sme biti sama sebi namen; iti mora v svet in postati oznanjevalka miru in ljubezni. Taka naj bo tudi naša Cecilijanka", je med drugim poudarila predsednica ZSKP, ki je opozorila na poslanstvo Cecilijanke, ki naj ostane v vsem žlahtnem pomenu besede revija ljubiteljskih zborov, tistih, ki dobivajo odličja na mednarodnih tekmovanjih, pa tudi tistih, ki pojejo le v domačem okolju. Vsi so namreč izjemno dragoceni za našo skupnost. Kot vsakič je Cecilijanka tudi tokrat v veliko dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž v soboto, 23. novembra, zvečer, in na nedeljski popoldanski koncert priklicala množico vnetih ljubiteljev zborovske glasbe in lepega petja.

prefektnjo Mario Augusto Marrosu, odbornika za šport na goriški občini Alessandra Vascotta, podpredsednico goriške pokrajine Maro Černic in predsednico USCI Lorenio Fain. Sobotni večer so sooblikovali: MePZ Rupa-Peč (zbiorovodja Zulejka Devetak), Vokalna skupina Lipa iz Velikovca - Koroška (Dominič Hudl), MePZ Mačkolje (Matej Lazar), MePZ Mirko Špacapan - Podgora (Peter Pirih), MePZ Mirko Filej - Gorica (Zdravko Klanjšček), MePZ Štandrež (Goran Ruzzier), MePZ Jezero - Doberdob (Zulejka Devetak), MePZ F. B. Sedej - Števerjan (Aleksandra Pertot), ki je v svoj program treh pesmi uvrstil tudi ljudsko Marko Skače v "jazzovski navdihnjeni" priredbi Eduarda Oražaja; ob navdušenem ploskanju je zbor zapel še dodatek. Nedeljski koncert je uvedel MePZ Lojze Bratuž - Gorica (Bogdan Kralj), sledili so mu MePZ Srečko Kumar - Kojsko (Alessandro Sluga), Mižez Le note allegre

- Ronke (Marta Furlan), MoPZ Fantje izpod Grmade - Devin, ki ga je ob odsotnosti Hermana Antoniča vodil Janko Ban, MePZ Hrast iz Doberdoba (Hilarij Lavrenčič), MoPZ Štmaver (Nadja Kovic), Barški oktet - Bardo (Davide Klodič), MoPZ Anton Klančič - Miren (Zdravko Klanjšček), DVS Bodeča Neža - Vrh Sv. Mihaela (Mateja Černic). Izrazito petje lepo zvenecih, včasih sanjsko lahkotnih glasov te dekleške vokalne skupine, ki je v zadnjih letih nabrala ničkoliko nagrad na mednarodnih festivalih, je ob klavirski spremljavi Jana Grbca izzvalo burno ploskanje, ki mu je sledil dodatek.

Tudi letos je vsak zbor zapel tri pesmi, v glavnem iz slovenske umetne in ljudske glasbene zakladnice. Sedem jih je zapelo po eno pesem Ljubke Šorli, podgorski pa kar dve: V duši naj plamen čist gori (Lojze Bratuž) in Na goriškem Travniku (Ubaldo Vrabec), ki jo je odpel tudi zbor Lojze Bratuž. Program sta tekoče povezova-

la Martina Valentincič, ki smo jo že večkrat videli v tej vlogi, in Matej Klanjšček, ki ga poznamo kot dobrega ljubiteljskega gledališkega igralca.

Priložnostno darilo zborom so v imenu organizatorjev zborovodjem izročale prikupne študentke Maria Milanese, Carlotta Nanut, Ilaria Bergnach in Sara Soban.

Pri uresničitvi revije sta ZSKP finančno pomagala Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije in Fundacija Goriške hranilnice, pokroviteljstvo sta dali goriška občina in pokrajina; sodeloval je tudi Svet slovenskih organizacij. Omenjenim ustanovam, pevovodjem, pevcem, društvom, včlanjenim v Zvezo, in njihovim članom, ki so prostovoljno sodelovali pri tem, da je tudi letos vse potekalo brez pletov, se prireditelji pristrčno zahvaljujejo in seveda še sedaj vabijo na prihodnjo Cecilijanko l. 2014.

Iva Koršič

Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela

Po poletnih aktivnostih smelo v novo sezono

Vroči poletni meseci tudi letos niso prekinili dejavnosti Prosvetnega društva z Vrh Sv. Mihaela. Že v prvih sončnih dneh, ko so šolarji komaj pospravljali svoje zvezke in knjige na podstrešja in ko so iz omara vlekli na dan kopalke, brisače in sončna očala, je namreč Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela poskrbelo za druženje svojih najmlajših članov. V prostorih sovodenjskega župnišča so otroci v letošnjem poletnem središču, Movie-tdnu, pripravili film Bobek in barčica, ki so ga povzeli po istoimenski pravljici Anje Štefan. Letošnjo delavnico so vodili Karen Ulian, Ivana Milčič, Jasmin Moro in Matija Cotič. Udeleženci poletnega središča so na jutranjih srečanjih spoznali osnove filmske govorice, kdo so in katere vloge opravljajo filmski mojstri, kako poteka priprava filmov od zamisli do montaže, preizkusili pa so se tudi v vlogah igralcev, saj so v svojem filmu nastopali kar sami. Večer, ki so

ga otroci priredili ob koncu tedna, da bi film predstavili staršem in prijateljem, in že tradicionalni svetoivanski kres na Largi, sta sklenila lansko sezono Prosvetnega društva, ki si je vzel nekaj tednov za poletni premor. Oddih pa ni trajal dolgo. Prvi teden avgusta je Cerkevni pevski zbor Vrh Sv. Mihaela s petjem obogatil mašo ob prazniku zavetnika sv. Lovrenca. Po ustaljeni navadi pa je tudi letos v zadnjih dneh meseca avgusta društvo povabilo svoje člane in prijatelje na kratek ogled Kopra in njegove okolice. Slovensko obmorsko mesto je navdušilo vse prisotne, od starejših, ki so uživali ob sprehajanju po sončnih koprskih

ulicah, do najmlajših, ki jim je morski zrak vlivlval energije za brezskrbno prepevanje in smejanje. Na vrsto je prišel tudi ogled Sečoveljskih solin, kjer je prijazen vodič prisotnim razložil postopek pridobivanja soli, obenem pa predstavil rastlinske in živalske vrste tako posebnega življenjskega okolja, kot so soline. Prijetno druženje se je

veliko veselje tudi za DVS Bodeča Neža, ki je na državnem tekmovanju v Arezzu osvojila prvo mesto.

V novo sezono je Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela vstopilo s sveto mašo ob deseti obletnici smrti Anke Černic, ki je bila med ustanovitelji društva in je tudi sama v prvih letih vodila otroški zborček. Mašo, ki jo je daroval

župnik Karel Bolčina, je s petjem obogatil vaški cerkveni zbor, ki je Anki v hvaležen spomin po maši poklonil še tri pesmi.

Po poletnih aktivnostih je torej stekla nova sezona, ki predstavlja za Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela pravi izziv. K otroškemu pevskemu zboru, ki ga vodi Karen Ulian, je namreč letos pristopilo kar veliko malčkov, ki jih veseli ta petje in družba vrstnikov. Novost letošnje sezone je tudi zamisel, da bi v društvu delovala skupnica kitaristov, ki bodo s priložnostnimi nastopi bogatili vaško kulturno življenje.

Nika Cotič

Otroci OPZ Vrh Sv. Mihaela na svetoivanskem kresu na Largi

končalo z obiskom hrastovelske cerkve Svete Trojice, ki jo krasi znameniti Mrtvaški ples, freska, ki jo je leta 1490 dokončal Janez iz Kastva. Avgust pa predstavlja

Tiskovna konferenca stranke Slovenska skupnost

Deželni svet FJK je oživil goriške rajonske svete

V petek zvečer je iz deželne sveta FJK prišla razveseljiva vest o sprejetju popravka k deželnemu zakonu št. 01/2011, ki ga je vložil deželni svetnik SSK Igor Gabrovec. Kot je zapisano v njegovem tiskovnem sporočilu, popravek bo po novem Občini Gorica omogočal, da začrta do največ šest rajonskih svetov, medtem ko jih je sedaj lahko le štiri. Pomembna novost pa je v tem, da je bil Gabrovec amandma sprejet na podlagi načela, ki priznava Gorici pravico do višjega števila rajonskih svetov zaradi prisotnosti slovenske narodne skupnosti.

Na dobro obiskani tiskovni konferenci, ki je potekala v ponedeljek, 25. novembra, v prostorih

galerije Ars nad Katoliško knjigarno v Gorici, so predstavniki edine slovenske stranke v FJK podrob-

no predstavili celoten potek, ki je privedel do amandmaja in do njegovega sprejetja. Na začetku

srečanja je pokrajinski tajnik SSK za Goriško Julijan Čavdek izrazil zadovoljstvo stranke in poudaril upanje, da bosta lahko goriška občinska uprava in občinski svet znala na pravilen način ovrednotiti to novo možnost. Deželni tajnik SSK Damijan Terpin je odobravitve amandmaja označil za pravo krivico, ki se je začela z odobritvijo deželnega zakona 1/2011 in končala z ukinjanjem goriških rajonskih svetov s strani občinskega sveta leta 2012. Po njegovem je moralna dolžnost občine, da vasem Ločnik, Podgora, Pevma-Oslavje-Štmauer in Štandrež omogoči samostojen rajonski svet. Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec je obrazložil, kako je skušal posredovati v prid rajonom že med sprejemanjem spornega deželnega zakona leta 2011. Popravke pa mu je prejšnja Tondova vlada redno odbivala. Nova večina in odbor predsednice Seracchiani sta izkazala poslušnost za to in tako je bilo mogoče doseči znižanje parametrov, ki omogoča Gorici, da ustanovi en rajonski svet vsakih 6000 prebivalcev.

ZCPZ – Gorica / OPZ Veseljaki Predstavitev CD-ja "Mlin na smeh" in nastop zbora

Združenje cerkvenih pevskih zborov – Gorica je v letu 2013, v sodelovanju z Otroškim pevskim zborom Veseljaki, SKD Hrast iz Doberdoba, SCGV Emil Komel in KC Lojze Bratuž, izvajalo projekt Veseljaki za vas, v sklopu katerega je izdalo zgoščenko *Mlin na smeh*. Pobudo sta podprla JSKD in Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Projekt je v sklepni fazi in konec tedna se obeta na Goriškem, poleg vrtiljakov seveda, bogat otroško-pevski vikend. V petek, 29. novembra, bomo lahko v Attemsovi palači v Gorici prisostvovali predstavitvi nove zgoščenke otroškega pevskega zbora Veseljaki iz Doberdoba, ki ga vodi Lucija Lavrenčič Terpin. Zbor združuje osnovnošolske in srednješolske otroke in s svojim zlahtnim petjem že več desetletij bogati naš kulturni prostor. Večkrat je bil nagrajen na raznih pevskih tekmovanjih v zamejstvu in v Sloveniji. Italijansko pevsko združenje USC ga je zaradi njegovih dosežkov že večkrat uvrstilo med najboljše zборе naše dežele. Zbor Veseljaki je tudi soustvarjalec raznih večjih projektov, ki so zadnja leta potekali v

Pred leti je z otroškimi zbori iz Slovenije sodeloval skupno proslavo ob priključitvi Primorske matični domovini; prireditev je bila v Kopru. Pred dvema letoma je nastopil na koncertu v videmskem gledališču Citta' di Udine s pevcem G. Rijavcem in s flavtistko Luiso Sello ob spremljavi državnega orkestra iz Zagreba.

Gorici. Naj omenimo le proslavo ob 50-letnici KC Lojze Bratuž, božične koncerte z orkestrom, opereti Grofica Marica in Pomladanska parada.

Otroških in mladinskih pevskih zborov Zlata grla 2013, na katerem so si Veseljaki prislužili zlato priznanje. Z razliko od prve zgoščenke, na kateri so bile enoglasne pesmi v glavnem predstavljene ob spremljavi Orff instrumentov, nam bodo tokrat Veseljaki prikazali dvoglasne pesmi, ki jih poleg klavirske spremljave zveste sodelavke Zulejke Devetak bogatijo zvoki harmonike, violine in flavte domačih gojencev glasbene šole Emil Komel iz Doberdoba, ki so obenem tudi nekdanji pevci zbora Veseljaki (Mihael Lavrenčič, Aleš Lavrenčič, Ivana Gerin in Ivana Cotič). Da bi še bolj popestrili otroške pesmi, je zborovodkinja priložnostno dodala tudi nekatere spremljave z ritmičnimi glasbili.

Naslovna stran je delo nekdanjega peva Veseljakov Cristiana Lavrenčiča, umetnika, ki je platnici z radoživo podobo vdahnil umetniško dušo. Predstavitvena naloga bo tokrat zaupana mladi, a že uveljavljeni pevovodkinji DVS Bodeča Neža - Mateji Černic, ki je tudi sama doživljala otroško-glasbena leta pri zboru Veseljaki. Obenem je tudi ustanoviteljica zbora Mali Veseljaki, ki združuje mlajše otroke, celo iz vrtcev.

Za tehnično obdelavo plošče je poskrbel Andrej Jussa. Uradna predstavitev bo torej v petek, 29. novembra v goriški Attemsovi palači z začetkom ob 19. uri. Zamišljal in režiral večera bo poleg ZCPZ – Gorica in Veseljakov samih zaupana tudi Jasmin Podveršič, članici SKD Hrast iz Doberdoba. Naslednjega dne, 30. novembra bo ponovitev, z različico programa, v doberdobski župnijski dvorani z začetkom ob 18. uri.

Otroški zbor Veseljaki je leta 1997 izdal prvo CD ploščo, ki so jo takratni pevci snemali na radiu Koper. Druga plošča pa nosi naslov *Mlin na smeh* in je bila v celoti snemana v veliki dvorani KC Lojze Bratuž v Gorici. V njej najdemo slovenske avtorske pesmi skladateljev Quaggiata, Maliča, Hareja, Habeta..., pa tudi ljudske pesmi v priredbah Mihelčiča, Gobca, Glavine in Lo Nigra. V zgoščenki sta tudi dve pesmi, posnети v živo na tekmovanju

PEVMA OŠ Josip Abram Tam daleč v Eritreji

Gospa Germana Ruffin je mamica našega učenca Emila Sabadinija iz 4. r. Rojena je bila v Eritreji, kamor so že nonoti odšli za kruhom, tam je ostala do najstniških let. Z veseljem je sprejela naše vabilo, da bi nam kaj povedala o tej afriški deželi, in tako smo jo kar dvakrat imeli v gosteh. Ob prvem obisku je prišla v šolo v značilni eritrejski noši, lase ji je pokrival fatu, neke vrste ruta. Učenci so z zanimanjem prisluhnili njenemu izredno prijetnemu pripovedovanju, male očke so kar strmele in radovedne glave si postavljale vrsto vprašanj. Germana nas je v sliki in besedi popeljala v svet ob Rdečem morju, v Eritrejo. Ime izhaja iz grške besede erythros, ki pomeni rdeče, od tod tudi ime Eritreja, kjer je zemlja rdečkasta in enake barve je tudi morje. Predstavila nam je to deželo, njene zemljepisne značilnosti, na kratko opisala njeno zgodovino, težave, s katerimi se soočajo njeni prebivalci, spoznali smo floro in favno, svet ob morju, navade,

šege. S seboj je prinesla tudi vrsto predmetov, oblek iz te dežele in tako je postavila tudi majhen muzej. Seveda niso manjkale niti začimbe. Otroci so spoznali, kako se tam kuha kava, kako močno pikanten je njihov "golaž", kako ženske šivajo bombažne obleke, kako si plečejo kitke, s čim in kako se igrajo otroci, ki so zelo iznajdljivi in si sami izdelujejo igrače. Neverjetno lepo se jim je zdelo, da si na Rdečem morju kar na površju, ne da bi plaval, tako je slano in toplo, doseže tudi do 33 stopinj. Še posebno zanimiv in poln skrivnosti se jim je zdel kraj nad vulkanom, po katerem ne smeš in ne moreš hoditi zaradi vročine, ki prekipeva s tal in zaradi strupov, ki prihajajo iz zemlje. Tja si upajo le pogumni ljudje, ki vedo, kako se je treba premikati. Spregovorila je o revščini, o razizmu, o boleznih. V razredu jih je bilo 35, nekaj belcev, ostali so bili črnci. Spominja se še, kako je njena učiteljica redno pretepala črnce. V Eritreji morajo moški v vojsko pri 18 letih, tam ostanejo

do 55, saj se bojijo, da bi Etiopija ponovno zavzela deželo. Doma so torej ženske, ki same skrbijo za otroke, in ker ni denarja, morajo trdo delati. Izvedeli smo, da so dnevi topli in noči mrzle, zato ob večerih zakurijo peč. Tam živijo ljudje različnih narodnostnih skupnosti. Vsak se drži lastne kulture in vere. Gospa nam je tudi zapela himno te države in muslimansko molitev, ki jo je vsak dan slišala z minareta. Drugo srečanje je popestrila delavnica pisanja. Učenci 3., 4. in 5. razreda so spoznavali aramajščino oz. aramajsko pisavo, ki ima več kot 200 glasov. Učili so se bra-

ti; naj povem, da so bili res pridni, sami pa so napisali svoje ime. Super! Nihče ni pogrešil. Ko so se pridružili še naši malčki iz 1. in 2. razreda, se je začela glasbena ura. Učenci so pridno udarjali po bobnih in peli, nekateri so ploskali, spet drugi plesali. Pričarali so nam afriški svet, del vsakdanje poezije ljudi, ki živijo v stiku z naravo in znajo biti srečni, čeprav živijo v veliki stiski. Bilo je res enkratno. Prijazni gospe Germani, ki se je znala otrokom tako lepo približati z res zanimivim predavanjem, se prav pristočno zahvaljujemo.

-ja

Obvestila

Dekanijska Karitas, ki se zahvaljuje vsem dobrotnikom, sporoča, da se je preselila v nove prostore v Štandrežu, na Gregorčičevi ulici št. 27. Vse dobre ljudi vabi k slovesnemu odprtju in blagoslovu novih prostorov v petek, 29. novembra, ob 18. uri.

Deželni svet SSO bo zasedal v četrtek, 28. novembra 2013, ob 18.30 v prvem sklicanju in ob 19. uri v drugem sklicanju v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž.

SKRD Jadro iz Ronk vabi v ponedeljek, 2. decembra, ob 18. uri v ronško občinsko sejno dvorano na predstavitev 15. številke društvenega zbornika. Vabljeni!

Poštena gospa nudi oskrbo starejših v obliki izmenjave. Tel. štev. 003865 2386744.

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. štev. 00386 30 325 558.

Nudim pomoč pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. štev. 00386 40606915.

Po potrebi čistim in likam. Sem poštena in natančna. Tel. štev. 00386 70777512.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. štev. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otroke ali starejšo osebo, pokličite na tel. štev. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi inštrukcije slovenščine in varstvo. Tel. štev. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. štev. 0038641885539.

Sožalje

Ob bridki izgubi dragega nonota **Mirka Klanjščka** izrekajo Dimitriju in Aramu občuteno sožalje ožji prijatelji. Ob slovesu ljubljenega očeta **Mirka**

Klanjščka sočustvujejo z nekdanjim sošolcem Damjanom njegovi licejski soletniki iz Goriške.

Darovi

Namesto cvetja na grob Franca Devetaka darujejo: Elio in Fatima Vizintin 50 evrov za zbor Rupa-Peč, družina Devetak 50 evrov za zbor Rupa-Peč in 100 evrov za cerkev v Rupli.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 29.11.2013 do 5.12.2013)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanal-sko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 29. novembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 30. novembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in režijanskem narečju.

Nedelja, 1. decembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in režijanskem narečju.

Ponedeljek, 2. decembra (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Naši zbori pojo - Obvestila.

Torek, 3. decembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 4. decembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Spojimo materin jezik I. del - Izbor melodij.

Četrtek, 5. decembra (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila.

Katoliška knjigarna

v sodelovanju z GORIŠKO MOHORJEVO DRUŽBO

in FEIGLOVO KNJIŽNICO

vabi na predstavitev pesniške zbirke

Viljem Černo

*Ko pouno noči je sarce / Ko polno je noči srce
Co plen di gnot al è il cûr / Quando pieno di notte è il cuore*

Novo štirjezično zbirko pesmi bo predstavil

Jakob Müller, ki je knjigo tudi uredil

v četrtek, 28. novembra 2013, ob 17. uri
v galeriji Ars, Travniki 25, Gorica

Toplo vabljeni!

DRUŠTVO ARS

Vljudno vabi na odprtje likovne prodajne razstave v dobrodelne namene

UMETNIKI ZA KARITAS

Izkupiček od prodaje likovnih del bo neposredno šel v roke potrebnih ljudi, ki živijo sredi nas.

Galerija Ars na Travniku, Gorica
sreda, 4. decembra 2013, ob 18. uri

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

Gost večera bo literarni zgodovinar

Prof. FRANCE PIBERNIK

Predstavil bo dokumentarno monografijo o Francetu Balantiču in dopolnjeno izdajo Zbranih del, ki sta izšli pred kratkim ob 70-letnici pesnikove smrti.

Z njim se bo pogovarjala
časnikarka Erika Jazbar

Četrtek, 5. decembra 2013, ob 20. uri
KC Lojze Bratuž - Gorica

Po sledeh premalo poznanih zgodovinskih dogodkov

Iskanje slovenske plošče v spomin na primorske fante, ki so padli na Kefaloniji pred 70 leti

Kefalonija ne pozna industrijske oblike množičnega turizma, ki jo drugi grški otoki doživljajo kot nekakšno potrebno danost, čeprav so znane njene čudovite plaže, narava, samotni gozdovi, gore in podzemne jame, pa tudi prijazni domačini, ki jih je okrog 36.000. Nekateri trdijo, da so Odisejevi potomci, sosednja Itaka ni njegov otok, pravijo. Njegov dom je bil na Kefaloniji.

Kefalonijo nosi marsikdo v zavesti zaradi tragičnih dogodkov iz druge svetovne vojne, ko je bilo na tem biseru Jonskega morja pobitih več tisoč italijanskih vojakov. Tam pa počivajo tudi primorski slovenski fantje. Meseča septembra smo beležili okroglo obletnico njihove smrti, 70 let.

O tem mesarskem klanju na tem otoku je leta 1993 napisal odlični roman angleški pisatelj Louis de Bernieres (Captain Correlli's Mandolin), ki pa je širši javnosti ostal neznan do leta 2001. Takrat je na podlagi njegovega teksta nastal film z enakim naslovom, ki so ga snemali na otoku z igralcema Penelope Cruz in Nicolasom Cageom. Odtlej je predvsem plaža pri mestecu Sami postala pribežališče številnih, ki hočejo podoživljati romantične scene ameriške uspešnice. Po spletu naključij sem konec junija z družino tam preživela teden dopusta.

Ob počitniškem vsakdanu smo se posvetili tudi spoznavanju otoka, narave, ki je skoraj 'ne-grško' bujna, s hribom Enosom, ki je visok 1.600 metrov, z vinogradi, katerih sadove predelajo v lahko in sveže belo vino, imenovano robola. Obiskali smo plažo z barvami in vonjavami, ki jih je nemogoče priklicati z besedo ali sliko. Prišli smo do samostana z božjepotno baziliko; oba sta posvečena domačemu svetniku Gerasimu, ki je v baziliki tudi pokopan, na samostanskem vrtu pa ponuja senco velika platana, ki jo je sv. Gerasim posadil pred štirimi stoletji.

Opazovali smo arhitekture in vasi, ki ne poznajo starogrških akropol, templjev ali trgov, saj je otok močno potresno področje in so razen mesteca Fiskarda vse hiše in naselja na otoku na novo zgrajeni. V glavnem so nižje pri morju, stara naselja pa so zapuščena in okostja hiš, cerkvic in drugih poslopij samevajo med zelenjem.

En dan smo namenili tudi dogodkom iz omenjenih tragičnih dni, saj me je kolega Ivan Bajc pred odhodom opozoril, da je na Kefaloniji tudi slovenska spominska plošča. No, pa smo jo nekega junjskega četrta šli iskat, saj se predhodno nismo bog ve kako dokumentirali. Iz poročila ob odkritju plošče, ki smo ga našli na spletu,

smo vedeli le, da je v vasi, ki nosi ime Peratata, in se nahaja na zidu stavbe nekdanje ljudske šole. Prijazna vodička nas je opozorila, da je šola v utrjenem mestu Kastro in ne v spodnji vasi Peratata.

Pa smo privozili v vas, našli kažipot za Kastro in se peljali po tlakovani cesti v hrib v utrdbo, ki so jo zgradili v času bizantinske prevlade. Okoli leta 1500 so jo prenovili Benečani. Utrdba je bila zaprta, saj je kriza, ki je v Grčiji pokazala ostrejšo zobe kot pri nas, presušila državne blagajne; denarja za osebje, ki bi skrbelo za odprtje in vodenje po marsikaterem biseru, ki je javna last, pa ni. No, sprehodili smo se po utrjenem naselju, naučili se veličastnega razgleda naokrog. Kastro je bilo glavno mesto Kefalonije še do leta 1757.

In začeli smo iskati "slovensko" ploščo. Našli smo zapuščene cerkve, kapelice in manjša naselja, ki so jih poškodovali potresi - zadnji močnejši je bil leta 1953 - in so jih prebivalci zapustili. Srečali smo nekaj turistov, ki o slovenski plošči niso vedeli nič, iskali senco pred grškim soncem. Plošče pa nikjer. Po eni uri brezupnega iskanja smo se podali v dolino, v vas Peratata. Mogoče sta šola in plošča v vasi. V tako majhnem naselju namreč šola ne bi mogla biti na vrhu, smo se prepričevali.

Prebredli smo manjšo vas po dolgem in počez, si ogledali vse stavbe, ki bi lahko dajale vtis, da je tam bila nekoč šola, skoraj opustili iskanje, pa vendarle prišli do šole za otroke s posebnimi potrebami. Plošče pa tudi tam ni bilo. Sprejela nas je prijazna učiteljica,

v gornjem naselju okoli utrdbe vprašati kakega starejšega domačina. Ker starejši Grki angleščine ne govorijo, kvečjemu nekaj italijanščine, nam je na listek napisala prošnjo v grškem jeziku.

Pa smo se ponovno napatili do utrdbe, z avtom prevozili naselje, v spodnjem delu v gozdu naleteli na podrto cerkev sv. Spiridiona, se vrnili na glavno cesto, ponovno parkirali na istem mestu pod palmo in iskali kakega domačina. V senci večjega grma je tik ob cesti na zidku sedel starejši možakar. Na glavi je nosil čepico, med prsti je obračal komboi, venec barvanih jagod na vrvi, s katerim se grški moški kratkočasijo. Približali smo se mu in mu pokazali listek.

Prebral ga je počasi, nas pogledal in v ritmu časa, ki ga je naša družba izgubila, dvignil pogled ter rekel: "Tam je"! Vprašal nas je, ali govorimo italijansko, počasi vstal in nas z lagodnimi koraki pospremil do stavbe, pred katero je bil že drugič parkiran naš avto in mimo katere smo šli že kar nekajkrat. Tam je bila do nedavnega radijska postaja, nam je povedal, še prej, ko so v gornjem mestu še živeli ljudje, pa šola.

Le nekaj korakov je bilo do plošče, pa nam je medtem pripovedoval, da se piše Volterra, da je star 85 let, da živi šest mesecev v Atenah, kjer ima hčerke in vnuke, in šest mesecev v Kastru, ki je njegov rojstni kraj. Govoril nam je v italijanščini, včasih so mu zmanjkale besede. Povedal nam je, da je potomec Benečanov, ki so tu pred stoletji trgovali in živeli. Da je bil njegov oče komunist in partizan, zaprt leta 1945 in tudi v prvem povojnem obdobju. Da je garal vse življenje in se za politiko ni zanimal.

Pokazal nam je slovensko ploščo, ki smo jo spregledali, ker je manjšega formata, temna, skratka taka, da ti ne pade v oči. Pred stavbo je plapolala grška zastava, drog za slovensko zastavo pa je bil prazen. Bronasto ploščo na nekdanji ljudski šoli so odkrili leta 2002 v organizaciji Skupnosti slovenskih borcev v NOV Makedonije, Grčije in Albanije, ki domuje v Izoli, ter območnega odbora ZZB. Na njej je napisanih 25 imen mladih Primorcev, ki so padli na otoku, tem je treba dodati še 43 pogrešanih. Bili so nekdanji vojaki italijanske vojske, ki so po kapitulaciji

ne zadeve.

Na plošči takole piše:

V spomin.

Tukaj, v okolici Kastro, občine Livatso so med drugo svetovno voj-

in jih namestile v mesto Asti, južno od Turina, v severni Italiji. Tu so bili del redne italijanske vojske in so opravljali osnovno vojaško urjenje. Že kmalu so se

no od aprila do septembra 1943 bivali neoboroženi slovenski patrioti, ki so septembra 1944 v Argostoli ustanovili svojo partizansko četo "Primorje" v sestavi VII. brigade E. L. A. S. jonskih otokov v boju proti nemškemu okupatorju.

Na otoku so padli:

Bajc Alojz (1923 - 15.9.43), Berlingar Ivan (1923 - 16.9.43), Bergoč Jakob (1923 - 21.9.43), Bledig Silvo (1920 - 16.9.43), Čelik Venceslav (1923 - 19.9.43), Čufarin Pavel (1923 - 19.9.43), Družina Franc (1923 - 20.9.43), Fraton Hubert (1923 - 20.9.43), Hvala Izidor (1920 - 22.9.43), Hvala Janko (1923 - 18.9.43), Košič Eugen (1921 - 20.9.43), Krota Anton (1923 - 20.9.43), Košta Karel (1922 - 18.9.43), Leban Ivan (1923 - 21.9.43), Leban Štefan (1917 - 21.9.43), Ličen Slavko (1922 - 10.9.44), Lenšček Bratko (1923 - 16.9.43), Miljković Rudi (1917 - 20.9.43), Pohlen Faus (1922 - 28.9.43), Remec Izidor (1917 - 20.9.43), Sirk Ivan (1923 - 1.12.43), Starčič Boris (1923 - 24.9.43), Torkar Joško (1923 - 17.9.43), Tudorič Marko (1922 - 20.9.43), Vidič Rihard (1922 - 20.9.43).

Pogrešani 43. Slava padlim!

Zgodovinsko sliko dogajanja, zaradi katerega so bila pretrgana mlada primorska življenja, nam ponuja Miha Kosmač v diplomskem delu z naslovom Upornišvo primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov v Posebnih bataljonih od junija 1940 do 8. septembra 1943 (Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper 2010). Iz njegovega dela, ki je dostopno na spletu, povzemamo daljši odlomek, ki smo ga zaradi uredniških potreb skrajšali. Takole piše:

"V oktobru 1942 so italijanske oblasti mobilizirale Primorce in Istrane (predvsem letnike 1923)

začeli med seboj povezovati in počasi je začela nastajati protifašistična mreža po zgledu organizacij OF v domovini. Osrednjo trojko organizacije so tvorili: Srečko Likar, Slavko Ličen in Viktor Fajdiga. Poleg tega so bili dejavni pri sabotažah. V februarju 1943 so jih oblasti obvestile, da jih nameravajo premestiti na grško fronto. Temu se je večina uprla in s tem hotela preprečiti odhod. Po prejetju tega obvestila so po mestu v času prostega izhoda uničevali in razbijali trgovine, gostilne, avtomobile in slike fašističnih veljakov. Po zidovih in javnih lokalih so pisali protifašistične znake (srp in kladivo) in parole. Italijanske oblasti so se zato odločile, da bo do večino demonstrantov iz Astija 5. marca 1943 premestile. Manjši del mobilizirancev so razorožile in poslale na Sardinijo v "posebni bataljon". Ostale, večji del Primorcev in Istranov, pa so zaradi njihovega upornišva premestili v Grčijo. V mestu Patras so italijanske oblasti na različne predele Grčije dokončno razmestile štiri "posebne kazenske čete", ki so jih izoblikovali že po izgredih v Astiju.

Na Kefalonijo sta bili poslani 215. in 218. "posebna kazenska četa", tja sta prispeli 25. marca 1943. Četi so tu nato še dodatno razdelili na tri skupine (prva je odšla v mesto Sami, druga v Peratata, tretja pa v Liksuri). Tudi tu so jih uporabljali predvsem kot delovno silo za popraviljanje poti in kopanje zaščitnih jarkov. Primorcem in Istranom je še naprej v okviru tajne organiziranosti uspelo delovati proti italijanski komandi. Povezali so se z grško osvobodilno vojsko (ELAS).

Primorci in Istrani so se od ostalih italijanskih vojakov ločili že na videz, saj ponavadi niso nosili orožja oz. streliva niso imeli in so na ovratnikih nosili rdeče zna-

menje v obliki pike.

Po padcu fašizma so se začele skrivne priprave za prevzem komande na otoku. Takoj po kapitulaciji Italije so se Nemci izkrcali na otoku. Primorci in Istrani so se jim skupaj z grškim partizanskim gibanjem in s skoraj polovico redne italijanske vojske z orožjem uprli. Vendar so predvsem zaradi letalskih napadov, močnih planinskih odredov in izdajstva italijanskih fašističnih oficirjev morali priznati premoč in so padli v njihovo ujetništvo.

Boji pa so trajali do 21. septembra 1943. Nemci so na ta dan imeli proste roke glede novih ujetnikov. Zato so jih veliko pobili. Šele naslednji dan, 22. septembra, je namreč prišel ukaz, da ujetih vojakov ne smejo več streljati. Ukaz pa ni veljal za ujetne italijanske oficirje.

Tudi Nemci so nove ujetnike uporabljali kot delovno silo pri gradnji utrd, rovov, raztovarjanju tovora in izsuševanju močvirij in tu so mnogi zaradi malarije umrli. S pomočjo kurirjev pa jim je uspelo ponovno vzpostaviti zvezo z ELAS-om. Ves čas ujetništva so tako skušali pripraviti vse potrebno za morebitni pobeg, v primeru da bi razmere to dopuščale. Dokončno se jim je posrečil 13. septembra 1944. Del ujetnikov so Nemci že januarja 1944 odpeljali na celino, zato je mnogim od tam uspelo pobegniti. Preostalih je uspelo pobegniti 14. septembra 1944,

ko so Nemci začeli zapuščati otok. Preživeli Primorci so se s pomočjo Likarja 15. 9. 1944 v Argostoliju uradno vključili kot samostojna partizanska četa "Primorje" v VII. grško brigado ELAS-a. Skupaj z enotami ELAS-a so se borili predvsem v severozahodni Grčiji.

S pomočjo ELAS-a se jim je nato v februarju 1945 posrečilo, da so se preko Albanije vrnili v Jugoslavijo, do Skopja, kamor so dospeli v marcu 1945. V juniju 1945 se je večina vrnila v Ljubljano.

Kefalonija je v zavesti širše javnosti povezana predvsem z italijanskimi žrtvami tistih tragičnih septembrskih dni. Več je knjig, esejev, monografij, dokumentarcev, obiskov predsednikov in drugih institucionalnih predstavnikov, ki jih ohranjajo v spominu. Do italijanskega spomenika, ki se nahaja nedaleč od mesta Argostoli, vodijo table z oznakami. Spomenik je veličasten in urejen. V neposredni bližini spomenika je tudi manjša kapelica s cvetjem in svečami.

Na Kefalonijo smo prišli po spletu naključij. Ko smo ožjemu krogu znancev na Goriškem pripovedovali o potovanju, so številni med njimi povedali, da poznajo več ljudi, katerih dedje ali očetje so bili pred 70 leti na tem otoku Jonskega morja. Marsikateri o tem ni hotel spregovoriti niti besede, saj je bilo vezano na smrt in trpljenje prijateljev in dragih oseb.

Nekateri med temi primorskimi fanti, ki so preživeli tragične dni in naslednja leta do konca vojne, še živijo tudi na našem koncu. Pomembno bi bilo, da bi jih zgodovinarji poiskali in zbrali njihova pričevanja, saj bodo dokumenti ostali za vedno dostopni, človeško pričevanje, ki je ravno tako dragoceno, pa je časovno omejeno.

Erika Jazbar

Kulturni dom Nova Gorica / Drugi abonmajski koncert Imenitna doza dinamike

Drugi abonmajski koncert v Kulturnem domu Nova Gorica je 18. novembra 2013 izzvenel v znamenju **Italijanskih virtuozov** (Virtuosi Italiani) iz Verone, ki jih zadnja leta vodi koncertni mojster **Alberto Martini**. Pred polno dvorano navdušenih Novogoričanov so izvedli program, ki je sicer pustil mešane občutke. Ne zaradi poustvarjanja, temveč zaradi nekoliko medle programske zasnove.

Virtuozji so znani po tem, da izvajajo nadvse pester repertoar, nekako v razponu od baroka do najsodobnejših del, kjer še posebej izstopa italijanski velemojster filmske glasbe **Nino Rota**, ki sta ga k filmu najpogosteje poklicala Fellini in Visconti, sodeloval pa je tudi z Zeffirelijem in Coppola. Glasbeniki so redni del programa končali z njegovim *Koncertom za godala*, glede na renome orke-

stra, pa bi pričakovali več svežih del.

Prvi dve skladbi, **Holstova Suita** sv. Pavla za godalni orkester in **El-**

in ne pustita globljega vtisa. Prva ima pečat "zahvalnega" dela, skladatelj jo je napisal v zahvalo šoli, ki mu je omogočila velik gla-

garjeva Serenada za godala v *emolu*, op. 20, sta stilno sicer lepo zadihali znotraj okvira, ki sta si ga zamislila skladatelj, sta pa vsebinsko in muzikalno skromni

sbeni studio, druga pa je Elgarjevo prvo toliko dobro mladostno delo, da se je obdržalo v rednih programih. Orkester se je prav razživel šele ob

izvedbi **Brittbove Preproste simfonije**. Posamezne pasuse so lepo kontrastirali, pizzicato stavke, preizkusni faktor preciznosti, igrivosti in lahkotnega muziciranja pa je bil izveden brezhibno. Britten je znal pisati nadvse všečno. Glasbo je črpal iz vira melodične iskrivosti in harmonske stabilnosti ljudskega ust-

razumejo le kot ljubke dodatke serioznim programom. In na tej točki jo preradi vzamejo v "nonšalantni tonaliteti", kot "štikle", ki je tako ali tako vsem všeč, ter na tak način njeno prekrasno zasnovo navlečejo na balne vatle. Tokrat se kaj takega ni moglo zgoditi, saj glasbeniki prav dobro vedo, v katerem grmu tiči skladatelj.

Virtuozji torej znajo, če jim skladba pade v naročje. Odlično so zato zazveneli tudi **Respighijevi Stari plesi in arije**, suita št. 3, ki so napisani prav z namenom, da se emotivne prvine izvajanja poistovetijo z arhaičnimi in arhetipskimi vzori. Prav to se je tudi zgodilo. Brez zadržkov lahko rečemo, da so z izvedbo krasno tlakovali zvočni prostor za zgoraj omenjenim *Koncertom za godala* Nina Rote. Totalno programska, s fantazijskimi slikami podprta umetnina kar kriči po podobah in – filmu. Rota je res mojstrsko nanizal obilje

vrhunskih prispevkov, v eni skladbi združil v novo celoto vsega po malem, malo Stravinskega, ščepca Bartoka in močno dozo Šostakoviča, glasbeniki pa so v tem kolažu še dodatno podčrtali njegov izjemni smisel za dinamiko in tonsko slikanje. Vrhunski razpon med tišino in krikom, ki ga Italijanski virtuozji dobro obvladajo, je močno orodje. V tem elementu so res prepričljivi. Skladba je nastala pred kakim pol stoletjem, toda vseeno deluje dokaj moderno, bržčas tudi zato, ker je bilo Roti jasno, da mora glasba vedno pripovedovati zgodbo, četudi je le-ta abstraktna freska ali bežen sanjski utrinek. Ovacije, ki so sledile, so koncertnega mojstra napeljevale v skušnjava, da se je v dodatku izpostavil z **Vivaldijevim Viharjem** (iz *Štirih letnih časov*) ter sprožil še en val navdušenja. Natančno in sitno uho je sicer zaznalo pretiran zanos, v finesah pregrebo lokovanje glede na Vivaldijevo estetiko, v koncertnem smislu pa je poglobilo poslušalski užitek, ko muziciranje ni samo akademska doktrina, temveč tudi strast in golo veselje.

Jože Štucin

Uspešna pot ADORE' ensembela

Prva srečanja flavistk Ane Černic in Doris Kodelja segajo v leta njenega magistrskega študija, ko sta obe v razredu prof. Gorgia Marcossija študirali na konservatoriju za glasbo Jacopo Tomadini v Vidmu in že od začetka sodelovali v raznih komornih zasedbah, skupaj pa prav v duu flavt in triu s kolegi pianisti.

V želji po skupnem muziciranju sta se tako med flavistkama razvili poglobljeno glasbeno nagnjenje in tesnejše sodelovanje, ki je preseglo obdobje študija in v končni fazi pripeljalo do ustanovitve ansambela ADORE'. Od septembra 2012 ansambel sodeluje s pianistko Eliso Bensa iz Gorice, ki je profesorica na glasbeni šoli v Šlovrencu. Ansambel namenja velik poudarek sodobni glasbeni ustvarjalnosti evropskih avtorjev, še večji pa predvsem glasbi slovenskih, italijanskih in zamejskih avtorjev. Tako je nastal izvirni repertoar, ki upošteva potencial tovrstne zasedbe dveh flavt ali dveh flavt in klavirja ter skuša na poseben način združevati italijansko in slovensko kulturo ter kulturo slovenske manjšine v Italiji.

V repertoarju ansambela tako najdemo dva avtorja iz Vidma, Danieleja Zanettovicha in Gianfranca Plenizia, in tržaškega skladatelja Aljoša Tavčarja, ki je prav za duo ADORE' spisal skladbo, s katero je ansambel leta 2012 premierno nastopil na festivalu Glasba z vrhov sv. Frančiška v organizaciji Kulturnega doma iz Nove Gorice. Poleg tega je v preteklih sezonah ansambel vidneje sodeloval tudi na glasbenih večerih na prestižnih deželnih odrih. Ansambel ADORE' je imel 14. novembra zanimiv koncert v občinskem avditoriju v Ronkah, v glasbenem sklopu, ki nosi naslov "Autunno da sfigliare e da ascoltare" (Prelistavanje in poslušanje jeseni) in ga prireja ronška knjižnica v sodelovanju z občino. Na njihovi spletni strani je koledar vseh srečanj, ki se bodo zvrstila do decembra.

Končalo se je življenje znanega likovnega umetnika Bogdan Grom bo pokopan na rodnem Krasu

Posmrtno ostanke likovnega umetnika Bogdana Groma, ki je v 95. letu starosti umrl v noči na ponedeljek, 18. novembra, v Englewoodu v državi New Jersey, bodo po besedah njegove vdove Nine Grom pokopali prihodnjo pomlad v Trstu. V New Yorku, kjer je med drugim opremil slovensko cerkev sv. Cirila na Manhattnu, pa mu bodo kmalu pripravili spominsko slovesnost. Nina Grom je v izjavi za STA povedala, da bodo umetnika upepelili, aprila prihodnje leto pa pepel pokopali v Trstu. Spominska slovesnost bo v cerkvi sv. Cirila, ki jo je Grom okrasil s križevim potom ter zanj izdelal krstni kamen, tabernakelj in druge umetnine. Grom je zadnje mesece okrevljal po operaciji raka na grlu, vendar je skušal ostati aktiven. Umetnik se je rodil leta 1918 v Devinščini pri Trstu. Študiral je v Perugii, Benetkah, Rimu in Ljubljani. Po drugi svetovni vojni se je za nekaj časa preselil na Ptuj, nato pa se je do odhoda v ZDA leta 1957 vrnil v Trst. Veliko je potoval in živel v Pragi, Trstu, Zagre-

bu, Subotici, Ljubljani, Beogradu in na Ptuj. Skupaj z nekaterimi tržaškimi slovenskimi umetniki je leta 1949 začel razstavljanje v tržaški galeriji Scorpione, njegova dela pa so bila na ogled v vseh pomembnejših italijanskih mestih. Razstavljal je tudi v nekdanji Jugoslaviji, Nemčiji, Španiji, Avstriji, Švici, Sloveniji, Bolgariji, Izraelu, na Japonskem in v ZDA. Ob prihodu v ZDA je našel svojo nišo za preživetje v opremljanju

trgovskih centrov. Z leti je postal znan, njegov kip medvedka pande je celo končal v Ovalni pisarni Bele hiše predsednika Richarda Nixona. Njegova dela je mogoče videti tudi v luteranski cerkvi sv. Petra, episkopalni cerkvi sv. Jakoba in katoliški katedrali sv. Jakoba v New Yorku. Leta 2008 je o njegovem delu na sakralnih objektih izšla monografija Oprema sakralnih objektov v ZDA. Gromove umetnine krasijo tudi številna druga mesta

v zveznih državah. Veliko slik je del prestižnih zbirk zasebnih zbirateljev, umetnikove kipe pa je mogoče videti tudi na javnih mestih. Leta 2007 je za obnovljeno slovensko veleposlaništvo v Washingtonu daroval kip z naslovom Straža, ki ga je izdelal že leta 1968.

Režiser Damjan Kozole je leta 2009 v Trstu in ZDA posnel dokumentarni film o Gromu, slovenski predsednik Danilo Türk pa ga je leta 2011 odlikoval za bogat ustvarjalni opus.

Tudi v ZDA je Grom ostal navezan na domači Kras in njegov dom so krasile slike, grafike, kipi ter druge umetnine z motivi Krasa. V ZDA se je zaljubil v pokrajino Nove Mehike, ki ga je spominjala na rodni kraj. Povezava je prišla do izraza leta 2009 z razstavo na slovenskem veleposlaništvu v Washingtonu z naslovom Od Trsta do kanjonov na jugozahodu ZDA, kamor je pogosto zahajal od leta 1980 dalje. Zadnjo večjo razstavo v ZDA je imel leta 2011 v galeriji Martina Hicksa v kraju Closter v ameriški zvezni državi New Jersey. Razstava z naslovom Umetniška vizija v prostoru in času je poudarila umetnikovo obvladovanje široke ustvarjalne palete, od slik, kipov, risb, tapiserij do ilustracij v več kot 70 letih Gromovega delovanja.

Novo pri ljubljanski založbi Ekslibris Otroška pripovedna nanizanka Zgodbe malega zajčka

Pred nekaj meseci je pri ljubljanski založbi Ekslibris izšla knjiga *Zgodbe malega zajčka*, ki jo je napisala Mira Susič, profesorica in zgodovinarica, bolj znana kot raziskovalka zanimivih poglavljev svetovne in evropske zgodovine 20. stoletja. V italijanski javnosti je bil dokaj odmeven izid njenih petih zgodovinskih raziskav, zdaj pa pripravlja že šesto knjigo. Manj znano je, da je tudi avtorica besedil za otroke, pravljic, ki jih je pred leti oddajala tržaška radijska postaja. Šad teh njenih zanimanj se zrcali v novi knjigi. Pripoved o malem zajčku se razvija v triindvajsetih zgodbah, ki si sledijo skozi vse letne čase, od prvega snega preko pomladi in jeseni, ko je leto naokrog. Srebrnolaki zajček se sprva ustraši, ko vidi, da njegov kožušček, srebrn kot mesečina, začenja spre-

minjati barvo v belo, vendar ga stari, izkušeni zajec pouči, da je tako bolje, saj se bo utegnil lepo skrivati pred sovražniki pozimi v snegu. Zvedavi glavni junak se srečuje z okolico in spoznava (gozdni) svet in njegove prebivalce. To so živalice, tudi pogovorno znane po svojih lastnostih, vendar niso tipizirane. V stiku z njimi in z njihovo pomočjo zajček odkriva zakonitosti življenja, večkrat tudi po zaslugi starega zajca, ki uteleša modrost in blaži mladostno neučakanost. Gozdni prebivalci so predstavljeni dinamično in prepričljivo: to je svet veverice, medveda, ježka, dihurja, krta, pa tudi škorca, sove, čuka in fazana. Vsak izmed njih se bralcu tako ali drugače priljubi, še celo smrdljivi dihur se predstavi v lepi luči, saj s svojim neznosnim smradom prežene kačo iz zajčkovega

brloga. Zajčkovno okolje se ne izrisuje črno-belo, kajti tudi nevarne, ogrožajoče živali, kot npr. lisice ali volka, mali bralec dojema kot neobhodni del neke (živalske) stvarnosti. Nevešč je, neizkušen. V pripovedni nanizanki gre za nekakšno zajčkovno uvajanje v zakonitosti življenja in družbeno stvarnost. Nevešč je, neizkušen, zato tudi ne pozna simptomov čudne bolezni, ki se ga loteva ob pogledu na mlado zajkljo. Gre pa za ljubezen. Pripovedi se dinamično zapletajo in razpletajo, zajček na osnovi vsake nove izkušnje spoznava predvsem pomen medsebojne pomoči, hvaležnosti, prijateljstva, svobode in drugih vrednot. Prav tako se uči spoštovanja različnosti, solidarnosti, spoštovanja starejših, spozna pa tudi, da mora biti zado-

voljen s tem, kar mu je naklonila narava, in da mora biti ponosen nase. Sploh ne sme misliti, da bo posnemal npr. medveda v zimskem spanju ali veverico pri nabiranju lešnikov in orehov, kajti vsako (gozdno) bitje ima svojo identiteto in vlogo.

"Medved je medved, zajec pa zajec", modruje stari zajec. Pomembno vrednoto predstavlja tudi dom, za zajčka brlog, vsak, tudi zajček, mora spoštovati domovanje drugega. Zato jo skupi, ko rine v panj in ga piči čebela. Izkušnja je mati modrosti, zato gotovo tega ne bo več počel. Avtorica vsako pripoved uvede z lepim, barvitim orisom naravnega okvira oziroma letnega časa, s kratkimi prirednimi stavki, včasih s paralelizmi. Jezik je tekoč, včasih ponagaja kak škrat, slogovno pa je besedilo razgibano,

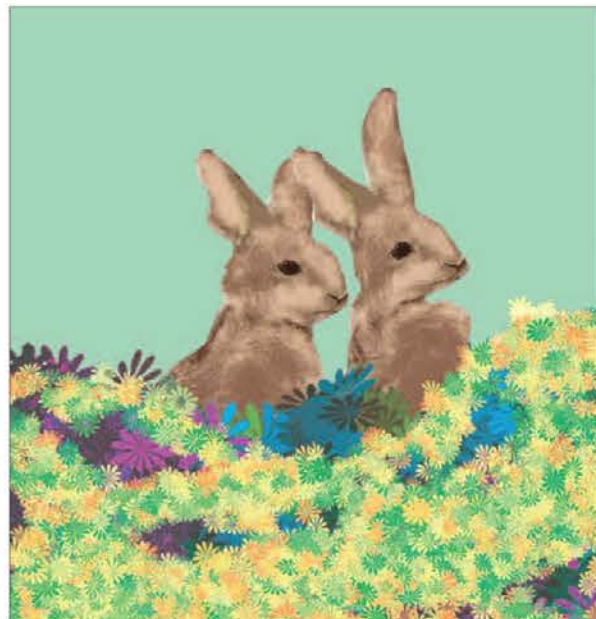
saj pripovedovalka ne ponavlja istih besed, temveč rada uporablja metaforično izražanje: zajčka definira zdaj *dolgoušec*, zdaj *kratkorepec*, ježka kot *bodičaste*

Za ilustracijo knjige je poskrbela urednica založbe Jelena Lasan, ki je zajčka postavila bodisi na enobarvno (okrasto, temno oranžno ali temno) ozadje bodisi na pisa-

no podlago, posuto s snežinkami, poraslo s travnimi bilkami ali pisanimi cvetmi.

Zgodbe malega zajčka nudijo vzgojiteljem dobro oporo pri posredovanju nekaterih spoznanj o pomembnih življenjskih vrednotah. Ker so dinamične, se mi zdijo, da bi bile dobra predloga za risanko. Zajčkove prigode je seveda najlepše doživljati v tandemu odrasli bralec - otrok, saj je v dolgih zimskih večerih, ko spet zaživijo pravljice, to najboljša izbira za bralni užitek, potrebno vztrajnost pri branju in spletnje čustvenih vezi.

Majda Artač

ga prijatelja, medveda kot *kosmatina*, veverica je *drobna živalica s kosatim repom*, čuk *modra nočna ptica*, volk *velika žival*.

Pomembni obletnici za repentabsko šolo

V nedeljo, 1. decembra, ob 18. uri, bo repentabska šola proslavila dve pomembni obletnici, in sicer 140-letnico ustanovitve ter 40-letnico poimenovanja po Alojzu Gradniku. S prireditvijo v občinski telovadnici, ki nosi naslov "Naša šola nekoč in danes", bodo učenci v besedi in sliki prikazali zgodovino šolstva na Repentabru, program v občinski

telovadnici v Repnu pa bodo obogatile recitatorske in plesno-glasbene točke.

Šola na Repentabru je bila ustanovljena leta 1873 in deluje neprekinjeno od ustanovitve. Leta 2006 so po Antonu Fakinu, dolgoletnem učitelju v tej šoli, poimenovali občinski vrtec na Colu, v petek, 29. novembra 2013, pa bodo s slovesnostjo in z odkritjem kamnite plošče po njem poimenovali še šolsko knjižnico.

Po Gentilejevi šolski reformi iz leta 1923 in uvedbi italijanščine kot učnega jezika je šola kljubovala fašističnemu raznarodovalnemu terorju in v tem obdobju je na Repentabru imel pomembno vlogo pri ohranjanju narodne zavesti župnik Emil Wester. Po kapitulaciji Italije se je nato z velikim zanosom začelo obnovljati slovensko šolstvo tudi v repentabski občini: na začetku je bil pouk ločen za vasi Repen in Col ter Vrhovlje, leta 1944 pa so šoli združili. Šola je v tej obliki delovala do 15. septembra 1947, ko so občino Repentabor razdelili: Repen, Col, Poklon so ostali v tedaj ustanovljenem Svobodnem tržaškem ozemlju, Dol, Voglje in Vrhovlje pa so prešli pod Jugoslavijo.

Veliko prelomnico za repentabsko šolstvo predstavljajo sedemdeseta leta. Dne 7. avgusta 1971 so namreč položili temeljni kamen na gradbišču nove osnovne šole na Colu, že naslednjega leta pa so v novembru uradno odprli novo šolsko poslopje. Ob stoletnici ustanovitve, leta 1973, so osnovno šolo poimenovali po pesniku iz Medane, Alojzu Gradniku.

Slovensko pastoralno središče / Ob prazniku Matere Božje od zdravja

Kot Mati Božja bodimo Bogu predani in preudarni v tem svetu

Tudi tržaški slovenski verniki se na dan Marijinega darovanja, 21. no-

vembra, na povabilo Slovenskega pastoralnega središča zberejo v svetišču, posvečenem Božji materi, da bi ji na slavnostnem slovenskem bogoslužju ob molitvi in petju zaupali svoje zdravje in zdravje svojih bližnjih. Praznik Marije od zdravja ima v tržaški verski sredini globoke korenine. Te segajo v obdobje izpred poldruga stoletja, ko je leta 1849 tedanji škof Bartolomej Legat daroval slovesno pontifikalno mašo. Cerkveni dostojanstvenik je v imenu celotne mestne verske skupnosti izkazal hvaležnost Mariji, saj je takrat tudi v Trstu razsajala kuga, ki je prav v začetku novembra pustila svoj smrtonosni objem. Takratne zdravstvene oblasti so zaman skušale vsaj omejiti strašno širjenje bolezni, ki je zahtevalo na stotine žrtev. Prošnje vernikov pa je uslišala Marija. Božja mati je bila tako ključno

idejno izhodišče, okrog katerega je g. Klemen Zalar osnoval svojo homilijo med sveto mašo, ki jo je

namreč osnoval, ki bi pristnost teh besed potrjevala za vse nas kristjane", je dejal g. Zalar. Že-

kot višek človeške skromnosti in ponižnosti. "Te lastnosti so zahtevale od nje tudi odpovedi:

odpoved rodni deželi, staršem, le zato, da bi lahko služila Gospodu, da bi lahko rodila Odrašenika". Po mnenju letošnjega novomašnika lahko iz Marijinega življenja črpamo dve lastnosti, da bo naposled naše bivanje na tej zemlji bodisi telesno bodisi duhovno zdravo: ti vrline, ki ju je Marija imela trdno zasidrani v svoji duši, sta

Foto IG

v nabit polni cerkvi Marije Velike obogatilo petje združenega zbora ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta in ob orgelski spremljavi Mateja Lazarja.

"Vedno si želimo zdravja, miru in sreče, manj pa razmišljamo, od kod naj bi te lepe besede imele neko vsebinsko osnovo,

limo si raj na zemlji in se ne oziramo po vzorih, ki nam kažejo globljo dimenzijo. "Med temi je mati Marija lahko zgled za vse nas, saj je bila vse svoje življenje predana Bogu. Ni se izpostavljala v življenju, niti danes se pri Bogu ne izpostavlja, pri Njem le prosi za nas". G. Zalar je Marijo opisal

zaupanje v Boga in preudarnost v tem svetu. "Marija je ti dve lastnosti nosila v sebi tudi takrat, ko je spremljala trpljenje svojega sina na križu: prav tako sta ji ti dve gonilni sili dali nato novega zagona, vse dokler je ni Bog poklical k sebi z dušo in telesom".

IG

DSI in Slovenski klub / Gost Aureli Argemi
Ali bo Katalonija postala neodvisna država?

Kosovel je bil prepričan, da morajo evropski narodi enotno stopati prihodnosti naproti, vsak pa naj pri tem ohrani svoj obraz. Istega mnenja je tudi vodilna politična garnitura katalonske dežele, ki je v zadnjih letih osnovala svoj politični konsenz prav na vprašanje neodvisnosti od španske države. K temu je s svojo neomajno politično in diplomatsko pozicijo nedvomno prispeval Madrid sam, ki je že večkrat zavrgel katalonske zahteve po vsaj večji davčni avtonomiji: Katalonija namreč prispeva kar 20-odstotni delež bruto proizvoda, zagotavlja Španiji 30-odstotni izvozni promet, sama prispeva skorajda polovični odstotek celotnega španskega turističnega sektorja. Davčni odmerek Katalonije Španiji znaša 20 %, od Madrida pa Barcelona prejema 'le' 14,2%

priliva: se pravi, da je Katalonija v odnosu do države v izgubi. Čeprav se ta nesorazmerja pogosto ali celo vedno dogajajo v posameznih državnih enotah (razlika med Lombardijo in ostalimi italijanskimi deželami je na primer še kako očitna), bi se krepko uštel, ko bi vprašanje katalonske neodvisnosti utemeljevali zgolj na gospodarski podlagi. Neodvisnost, o kateri se bodo Katalonci izrekli prihodnje leto, temelji na veliko globljih zgodovinskih in narodno-etničnih vzvodih. Dejansko temelji na tistem prekletem 11. septembru 1714, ko je katalonska država prenehala biti samostojna in postala del španskega kraljestva. Njene avtonomistične želje od takrat niso nikdar zamrle in se mestoma začasno tudi udejanjile (s prvo katalonsko republiko sredi 19. stoletja). Vseskozi

pa je zgodovino Katalonije koval neusmiljen odnos osrednjega središča oblasti v Madridu, ki je višek zati-ralne politike izvajal po prevzemu moči fašističnega generala Francisca Franca. Takrat je bil katalonski jezik

prepovedan, katalonske šole zaprte, avtonomija odvzeta: skrat-

Foto IG

ka, usoda, ki jo Slovenci v Italiji dobro poznamo. O vsem tem je bil govor v Peterlinovi dvorani v torek, 19. novembra, ko je na skupnem večeru Društva slovenskih izobražencev in Slovenskega kluba

katalonski intelektualac in zagovornik neodvisne prihodnosti te španske dežele, Aureli Argemi, v pogovoru s prijateljem Bojanom Brezigarjem podrobneje spregovoril o Kataloniji in njenem boju za neodvisnost. Katalonski gost uglajenega nastopa in prijazne besede je vse svoje življenje posvetil bitki za

neodvisnost te iberijske dežele: to je storil zlasti na kulturnem področju, saj je po padcu Francove diktature ustanovil znanstveni inštitut za katalonščino. Bil je tudi dolga leta tesni sodelavec opata Escarreja, znane-

ga protifašista in ostrega nasprotnika diktature, in se z njim tudi zatekel v Italijo.

Za Argemija je vprašanje o prihodnjem referendumu leta 2014 ključnega pomena.

Ni pa prvič, da so Katalonci jasno postavili Madridu svoje zahteve. Osrednja španska vlada je spremembi katalonskega statuta – za katerega je glasovala večina Kataloncev – nasprotovala, ustavno sodišče pa ga je razveljavilo, kar je posledično okrepilo stranke, ki zagovarjajo maksimalistična odcepitvena stališča. V zadnjih letih so si tako sledile množične manifestacije (zadnja je štela celo 1.600.000 zagovornikov neodvisnosti) in referendum po krajevnih uravah, ki pa je imel le sondačni cilj: kar 93% volilnih upravičencev se je izreklo za neodvisnost.

Argemi je obrazložil, da bo izid novega referenduma prihodnje leto dokončno obveljal v odnosu med Barcelono in Madridom. Težko pa bo španska vlada sploh dala svoje privoljenje, kaj šele, da bo sprejela njegov končni izid v primeru zmage avtonomističnega glasu. Kot je zatrdil Argemi, se

vrstijo raznolike ofenzive španske vlade, od politično deklarativnih (gospodarski minister je izjavil, da bi v primeru odcepitve Katalonije Španija gotovo 'skrahirala') do vojaško ustraševalnih (vojaška letala so pred nedavnim dvoumno letela nad Katalonijo).

Besede katalonskega gosta so imele posebno težo zlasti zato, ker je špansko diktaturo okusil na svoji koži. Zato ve, da so Španci vajeni vojaških 'prepričevalnih' akcij; dejansko polovica španske populacije odločno nasprotuje katalonski neodvisnosti, druga polovica pa tej potezi nasprotuje nekoliko manj odločno. To pomeni, da Katalonci sploh ne morejo računati na 'notranji' podpora, še zlasti ne v tem hudem kriznem obdobju (o katalonskem finančnem prispevku Španiji smo poprej spregovorili). Vprašati pa se moramo, ali bi EU katalonski korak sploh podprla. Ali se niso glede tovrstne podpore spraševali tudi pomladniki naše matične domovine pred dvaindvajsetimi leti?

IG

Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm

Pokrajinske podobe v pisanju Igorja Škamperleta

Že pri petnajstih letih se je odločil, da gre od doma. Navdušil se je nad naravo in se vpisal na srednjo gozdarsko šolo v Postojni. Studij je nadaljeval na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je vpisal primerjalno književnost in sociologijo kulture. Po diplomski se je tudi zaposlil kot profesor na univerzi v Ljubljani. Napisal je dva romana. Prvi, *Sneg na zlati veji*, je avtobiografski, drugi pa je naslovljen *Kraljeva hči*. Poleg tega piše tudi znanstvene razprave, izmed katerih je še najbolj zanimiva *Magična renesansa*. Januarja letos je bil imenovan za viteza italijanske

republike, bil pa je tudi nominiranec Rožančeve nagrade. Tako je v petek v mali dvorani Narodnega doma prof. Marija Pirjevec v imenu Slavističnega društva Trst-Gorica-Videm predstavila Tržačana Igorja Škamperleta, avtorja knjige *Dotiki pokrajine*, ki je izšla lani pri Založništvu tržaškega tiska. Delo je uokviril in predstavil novinar Robi Šabec, doma iz Idrije, ki je diplomiral iz filozofije in sociologije kulture ter sodeluje kot recenzent in novinar. Napisal je zbirko kratkih zgodb Rdeča pošast, Škamperletu pa je postavljala vprašanja.

to so dijaki zavoda Jožef Štefan, ki jih je pripravila prof. slovenščine Vilma Purič, prebrali odlomke iz knjige *Dotiki pokrajine*. Igor Škamperle je živel in odrasčal pri Sv. Ivanu, od koder se je sprehajal do Globojnerja, s časom je začel tudi plezati. Prijatelj Igor Mezgec rad fotografira. Nekega dne mu je prinesel fotografije, rekoč, naj napiše besedilo. Sam se je spraševal, kako bi pisal o podobah narave, "tako sem poskusil povezati rastline in njihove oblike na neko starodavno modrost kot duševno podlago ljubezni do narave". Poseb-

nost knjige je prav povezanost dvojega: znanstvenega pristopa s poezijo, kar daje knjigi poseben čar. Avtor je mladostniško ljubezen do gora skušal povezati z znanstvenim pristopom naravoslovcev k naravi z esej in oblikovanjem posebne govorice. Celotna tržaška okolica je zelo bogat prostor prepletajočih se zgodb. Kot je dejal Šabec, je ponekod zaznati prav šamanski pristop, saj je pisatelj kot medij za naravo: ima stik z duhovi dreves, živali, in se skozi neko ekstazo spreminja vanje. Avtor knjige se je s trditvijo strinjal, dodal pa je, da imajo danes podoben učinek droge, predvsem sintetične, z razliko, da ne znamo priti več nazaj, medtem ko šaman to zna. To izkustveno znanje pisatelj posreduje tako skupnosti kot drugim.

Sledila je projekcija slik z avtorjevo razlago. Izbor večine fotografij je s področja Brkini. Človek se v naravi sooča z vprašanji, v umetnosti išče oblike izraza, v znanosti in

torjevo razlago. Izbor večine fotografij je s področja Brkini. Človek se v naravi sooča z vprašanji, v umetnosti išče oblike izraza, v znanosti in

verni razumne in smiselne odgovore. Pokrajina je kot vir imaginacije in oblika domišljije. Tako kot gozd ni samo lep za oko, ampak ima

svojo moč, je voda poseben element.

Kot piše na hrbtni strani knjige, "nas Dotiki pokrajine spodbujajo, da v svetu okrog nas prepoznavamo tudi male in manj pomembne stvari, kakor so listje, sneg, cvetje, krošnja in živa voda v potoku, in z motrenjem lepote krajine presegamo svoj jaz, ki velikokrat ostaja ozkosrčno zazrt zgolj vase. Spoznavamo, da si z naravo sopripadamo in da smo tudi po zaslugi njenega bivanja nekaj neizmerno več kakor le ozki posamezniki".

Ob koncu prijetnega srečanja je Igor Škamperle spodbudil mlade, naj se fizično srečajo z naravo, ker je vse bolj prisotna "aktivna pasivnost". Čedalje več časa sedijo za ekranom, vedno manj pa je volje, da bi šli fizično nekam.

Metka Šinigoj

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel v NŠK in SSG

“Drug drugemu dokažimo, da smo vredni zaupanja”

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel se je v četrtek, 21. novembra, mudila v Trstu, kjer se je približe seznanila z dvema ključnima dejavnikoma slovenske kulture v Trstu, in sicer z Narodno in študijsko knjižnico in Slovenskim stalnim gledališčem. Kot nam je pred prihodom ministrica povedala predsednica upravnega sveta SSG Maja Lapornik, je bil to prvi uradni obisk Tine Komel v gledališki hiši na Petroniovi ulici, čeprav se je predstavila slovenske vlade v tržaškem gledališču že udeležila kulturnih dogodkov, ne nazadnje tistega, ki je počastil stoti življenjski jubilej Borisa Pahorja. Na kasnejšem srečanju z upravnim odborom je predsednica Lapornikova seznanila predstavnic slovenske vlade s sedanjim položajem gledališča, z novim statutom, s prizadevanji in načrti upravnega odbora in

uslužbencev. Ministrica je pokazala posebno pozornost do načrtov, ki so namenjeni mlajši publiki. Sestanku je sledilo neformalno srečanje z nekaterimi člani igralskega jedra v mali dvorani. Vladimir Jurc je v imenu

in po svetu, ki mu načeljuje ministrica Komel, pa SSG ne namenja nobenega sredstva). V odgovoru igralskemu ansamblu je bila ministrica zelo jasna. Obljubila je pomoč, ki pa bo odvisna tudi od splošnega nivoja ponudbe in produkcije gledališča: “Drug drugemu moramo dokazati, da smo vredni zaupanja”, je dejala.

V jutranjih urah se je ministrica mudila v NŠK, da bi pod njenim botrom o kriljem Narodna in študijska knjižnica ter Osrednja knjižnica Srečka Vilharja iz Kopra podpisali pomemben sporazum o novem medsebojnem sodelovanju, ki sicer poteka že vrsto let. Nadgradnja naveze bo omogočila članom tržaške in koprške knjižnice vzajemni dostop do knjižnega materiala obeh ustanov: se pravi, da bodo člani koprške

igralskega ansambla izrazil upanje, da bo Slovenija na čim bolj učinkovit način podprla prihodnje delovanje SSG (predsednica Lapornikova nam je povedala, da le eno desetino celotnega budžeta gledališča prispeva slovensko kulturno ministrstvo, Urad za Slovence v zamejstvu

Foto IG

SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA V Peterlinovi dvorani

Srečanje o msgr. Ukmariju, zdravniku duš

Prof. Tomaž Simčič, proučevalec življenja in dela Božjega služabnika Jakoba Ukmarija, podpira predlog, ki ga je pisatelj Boris Pahor zaupal v dokumentarcu, s katerim je Dani-

manjšin. Prav zaradi Ukmarijeve slovi pridige z naslovom *Krščansko sožitje med narodi* moramo iskati podporo pri drugih manjšinah, da bo postopek njegove beatifikacije čim bolj u-

terlinovi dvorani, da bi poglobili svoje znanje o delu in življenju duhovnika, pisatelja, teologa, pravnika in ljubiteljskega astronoma.

O raznoliki razsežnosti velikega Slovenca je poleg Tomaža Simčiča spregovoril se g. Dušan Jakomin, njegov naslednik kot dušni pastir v Škedenju in tržaški postulator za postopek beatifikacije. Še najbolj zgovoren pa je bil dokumentarec sam z naslovom *Jakob Ukmarij: svetniški duhovnik*, ki ga je Danilo Pertot posnel za slovenske programe deželne sedeža Rai. Film natančno izrisuje Ukmarijev lik na podlagi pričevanj ljudi, ki so z njim delali. Ob strokovno poglobljenih analizah njegovega dela, ki ga v dokumentarcu ponujajo izvedenci (Rebula, Pahor, Simčič, g. Jakomin in drugi), se v enournem filmu vrstijo pričevanja preprostih ljudi, vernikov, za katere je bil g. Ukmarij preprosto dušni pastir. Se kako zgovorno so zvenele besede gospe Marije Graziere, ki je pred kamero ganljivo dejala, da je bil škedenjski duhovnik “zdravnik duše”. Ljudje so ga namreč imeli radi, bil je

duhovnik-učenik v pravem pomenu besede do konca svojega življenja, škofijske oblasti (beriško Santin) pa so priznavale njegovo moralno avtoriteto. Bil je preveč predan Bogu in ljubezni, da bi se kdaj približal pojmu sovražstva: odklonil ga je tudi takrat, ko je po znanem napadu v Lanišču skoraj mrtev obležal v luži krvi.

G. Dušan Jakomin je najavil, da bo v kratkem vložil prošnjo, naj posmrtno ostanke g. Ukmarija prenesejo v škedenjsko cerkev, in občinstvu obnovi postopek beatifikacije, ki se je po uspešnem škofijskem delu zaustavila v vatikanskih uradih. Že samo iskanje novega postulatorja je bilo težavno. Kard. Rode je priskočil na pomoč tako, da je to vlogo poveril svoji tajnici. Razplet postopka pa bo zahteval še veliko truda, časa in denarja: g. Jakomin je izračunal, da bo celoten postopek znašal najmanj 10 tisoč evrov. Še najbolj pa bo pomagala molitev; s tem so se člani in članice SVK in gostje strinjali, saj so na koncu srečanja skupno zmolili molitev, ki je namenjena Ukmarijevi beatifikaciji.

IG

Foto IG

lo Pertot pred nekaj leti predstavil lik velikega nepozabnega slovenskega duhovnika. “Prav ima Pahor, ko pravi, da bi moral Jakob Ukmarij postati zavetnik evropskih

činkoviti”, je dejal Simčič članom in članicam Slovenske Vincencijeve konference, ki so se pod okriljem Kluba prijateljstva v četrtek, 7. novembra, zbrali v Pe-

terlinovi dvorani, da bi poglobili svoje znanje o delu in življenju duhovnika, pisatelja, teologa, pravnika in ljubiteljskega astronoma. O raznoliki razsežnosti velikega Slovenca je poleg Tomaža Simčiča spregovoril se g. Dušan Jakomin, njegov naslednik kot dušni pastir v Škedenju in tržaški postulator za postopek beatifikacije. Še najbolj zgovoren pa je bil dokumentarec sam z naslovom *Jakob Ukmarij: svetniški duhovnik*, ki ga je Danilo Pertot posnel za slovenske programe deželne sedeža Rai. Film natančno izrisuje Ukmarijev lik na podlagi pričevanj ljudi, ki so z njim delali. Ob strokovno poglobljenih analizah njegovega dela, ki ga v dokumentarcu ponujajo izvedenci (Rebula, Pahor, Simčič, g. Jakomin in drugi), se v enournem filmu vrstijo pričevanja preprostih ljudi, vernikov, za katere je bil g. Ukmarij preprosto dušni pastir. Se kako zgovorno so zvenele besede gospe Marije Graziere, ki je pred kamero ganljivo dejala, da je bil škedenjski duhovnik “zdravnik duše”. Ljudje so ga namreč imeli radi, bil je

DSI Dokumentarec o Zori Tavčar

Ne iščeš nečesa, ampak ti je dano

Ne iščeš nečesa, ampak ti je dano. Rodila sem se v literarno usmerjeni družini, po naključju pa sem prišla v Maribor in Ljubljano ter se povezala z drugimi kontinenti: z Afriko, Ameriko in s Kitajsko. Vedno se pokaže kaj zanimivega, le pisar je treba nastavit, je bila odkritosrčna jubilantka, prof. Zora Tavčar, številke pa vseeno ni hotela razkriti. Večer v Peterlinovi dvorani je bil posvečen izključno njej, saj so predstavili njen dokumentarni portret z naslovom *V žarenju besede*, ki si ga je zamislila Tatjana Rojc in ga tehnično zaupala snemalcu in montažerju Aldu Pinesichu.

Prisotne je najprej toplo pozdravila odgovorna urednica slovenskega programskega oddelka deželne sedeža Rai za FJK Martina Repinc in se Društvu slovenskih izobražencev zahvalila, da lahko v teh prostorih predstavijo in prvič predvajajo dokumentarni portret Zore Tavčar. Bila je njena srednješolska profesorica, ceni pa jo tudi kot avtorico. Zelo ji je hvaležna za delo, ki ga je vložila v mlade, in za vse, kar je dala našemu prostoru. Tatjana Rojc je prisotnim zaupala, da je počaščena, da “smo prav v tej dvorani, v kateri sem obiskovala literarni krožek prof. Tavčarjeve, ki je nudil potrebno širino za

razmišljanje o literaturi”. Mlade je spodbujala pri pisanju, njihove prve literarne poskuse pa je prebirala v rubriki Mladi pisci na radiu Trst A. Dokumentarec se začne in konča v rojstni vasi, Loki pri Zidanem Mostu, zgodbo pa sama pripoveduje na ironičen, živahen, a tudi kritičen in avtokritičen način. Prav zaradi tega njena pripoved žari. Prof. Zora Tavčar se je najprej posvečala družini, nato službi in svoji izobrazbi, nazadnje pa se je uresničila še kot ženska. Preko pripovedi spoznamo, kakšno brezskrbno mladost je doživljala v smrekovem in listnatem gozdu z izdelovanjem hišic na drevih in z mahom. V loško šolo je hodila z veseljem. Nekega dne pa so ji pripravili koveček in jo potisnili na vlak za Maribor. Kljub temu da je bila zelo navezana na rojstni kraj, se je tudi tam, na klasični gimnaziji, takoj znašla. Najprej je stanovala

pri sestrah, ker pa je bila preveč živahna in je marsikatero ušpičila, se je preselila k dirigentu Milanu Pertotu. Tako se ji je odprla krasna priložnost: hodila je na koncerte, in čeprav ni poznala niti besedice nemščine, je šla na Dunaj. Prvi roman je napisala pri sedmih letih, prav tako je imela svoj zvezek za pesmi. Študij primerjalne književnosti v Ljubljani je končala z diplomsko nalogo pri prof. Ocvirku: *Ibsen pri Slovincih*. Prav tam pa je spoznala svojega bodočega moža Alojza Rebulo. O njem pravi, da sta bila na začetku kot pijanca, tako sta bila zadržljiva, oba čutna in čustvena.

Po predvajanju dokumentarca je prof. Tavčar odgovarjala še na vprašanja. Prisotnim je zaupala, da jo je prihod na Kras pozimi zelo šokiral, “bilo je kot neko mrzlo pokoplišče, medtem ko se je spomlad tako razcvetelo, da se nisem mogla upreti sprehodom”.

Obvestila

Deželni svet SSO bo zasedal v četrtek, 28. novembra 2013, ob 18.30 v prvem sklicanju in ob 19. uri v drugem sklicanju v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Tržaška Območna enota Društva TIGR Primorske vabi na občni zbor v četrtek, 28. novembra 2013, ob 20. uri v Kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini: razprava o preteklem in prihodnjem delovanju, volitve novega odbora in vodje.

Slovenska salezijanska skupnost z Opčin vabi na počastitev relikvij sv. Janeza Boska z molitveno uro v slovenščini v cerkvi salezijancev, Istrska ulica 32, v soboto, 30. novembra 2013, ob 18. uri.

Gledališki vrtiljak obvešča, da bo v nedeljo, 1. decembra, na sporedu

predstava *Duh po cekinih*, ki jo bo izvedla skupina Slovenski oder iz Trsta. Prva predstava bo ob 16. uri (red PINGVIN), druga ob 17.30 (red TJULENJ). V dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, ul. Brandesia 27.

Darovi

Misijonski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje: gospa Zaneva 50 evrov; za riž otrokom patra Pedra Opeke – Madagaskar: župnija Barkovlje 100 evrov.

Darove lahko nakažete tudi na Banko:

IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948

Codice BIC: CCTSIT2TXXX

Misijonski krožek Rojan

ul. Cordaroli 29

34135 Trst

S preventivo do zdravljenja depresije Za zdravo življenje

Nadaljuje se uspešna sezona predavanj o pozitivnih odnosih do sebe, družine in družbe. Na teh mesečnih srečanjih je že nekaj let polna dvorana Finžgarjevega doma na Opčinah. Tokrat so organizatorji medse povabili dva strokovnjaka iz domačega okolja, psihologinjo in psihoterapevko dr. Roberto Sulčič ter psihiatra dr. Bernarda Spazzapana, ki sta predavala, kako prepoznati in pomagati človeku ter mladostniku v stiski.

Sulčičeva, ki je zaposlena na oddelku za zdravljenje zasvojenecv z nezakonitimi snovmi in sodeluje z zadrugo La Quercia in skladom Mitja Čuk, je prva spregovorila o perečem problemu mamil (alkohol, tobak, marihuana, težke droge). Predvsem v času odrasčanja so mladostniki pod stalnim vplivom družbe, potrošništva, hedonizma in individualizma, ki pogosto spodbujajo negativen, nezdrav življenjski slog, iskanje takojšnjega užitka in uspeha, zavirajo pa izražanje čustev in zavestno spopadanje z življenjskimi tegobami. V velikem porastu je osamljenost, srhljivi so podatki o depresiji. Kako prepoznati nekatere njene znake, se sprašujejo zaskrbljeni starši? Mednje Sulčičeva uvršča spremembo sloga življenja, oblačanja in obnašanja, zamenjavo prijateljev, padec šolskega uspeha, hujšanje oz. debelenje, nihanje razpoloženja, zapiranje vase, zanemarjanje higiene, kraje v domačem okolju ipd. Tveganje in rizična vedenja so sicer normalni del mladostne dobe, prav vsak človek išče reši-

tev iz težav in razvedrilo ob problemih, ki so del vsakdana. Ključ za njihovo reševanje pa je v iskanju zdravih rešitev: spodbujati mlade, da namesto v omamljanju razbremenjujejo svoje težave s pogovorom, z ljubeznijo, glasbo, s športom, prijatelji ali počitnicami. Videti osebo, spregovoriti z njo in ji dati zgled: to so stebri preventive in promocije duševnega zdravja. V drugem delu je goriški psihater dr. Bernard Spazzapan temo depresije razširil na alkoholizem. Alkohol je dejansko najboljše antidepresivno sredstvo, pravi, v naši kulturi pa tudi jedro socialnega, medčloveškega, družabnega življenja. A si predstavljate poroko brez kapljice? Naša kultura je do alkohola zelo tolerantna, zgodovinsko je izoblikovala vrsto “utemeljitev” za njegovo porabo, katere vzgibi pa so novi. Nekoč je pitje pomenilo obredno dejanje, danes pa iščemo le narkotični vpliv: pijemo zaradi notranjih problemov. V majhnih količinah je alkohol resda koristen, je pa tudi droga, ki jo strokovnjaki postavljajo na višja mesta tabel odvisnosti. Pravih alkoholikov je sicer statistično vedno manj, širi pa se kategorija rizičnih uživalcev, ki z alkoholom redno presegajo zmoglosti samokontrole. Odvisnost ali zasvojenost namreč označuje prav padec meja zavestnega odločanja o sebi. Javne uprave se strinjajo s tem, da preventivni ukrepi doslej niso pomagali. Tudi svetovna zdravstvena organizacija že vrsto let svetuje le represivne ukrepe v obliki sankcij kršiteljem zakona.

Jernej Šček

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

revijo odraslih zborov

PESEM JESENI 2013

Nastopili bodo: ŽePZ Prosek-Kontovel, ŽeCPZ Rojan, ŽeCPS Zgonik, MoPZ Fantje izpod Grmade, MoVS Lipa, MoPZ Sv. Jernej, MePZ Igo Gruden, MePZ Lipa, MePZ Mačkolje, MeCPZ Sv. Jernej, MePZ Skala-Slovan, Združeni MePZ Repentabor

sobota, 30. novembra 2013, ob 20. uri
Športni center Zarja v Bazovici

Šin

KOPER Nov roman Nataše Konc Lorenzutti

Kava pri dišečem Jasminu

V Koprju je župnik dr. Primož Krečič ustanovil *Pogovorne večere v Rotundi bl. Elija*. Ob sredah zvečer se redno zbiramo ob molitvenem branju Svetega pisma (Lectio Divina), občasno pa večere posvetimo določenim temi. Pred praznikom Vseh svetih, v sredo, 30. oktobra 2013, smo se pogovarjali o pogledu na smrt in umiranje. V pogovor sta nas uvedla zdravnica Jadranka Vrh Jermančič in župnik Primož Krečič. V sredo, 13. novembra, pa je bila med nami pisateljica, pesnica in gledališka igralka Nataša Konc Lorenzutti. Z njo smo se pogovarjali ob njenem novem romanu *Kava pri dišečem Jasminu* (Nataša Konc Lorenzutti, Kava pri dišečem Jasminu, Mladinska knjiga, Ljubljana 2013).

Nataša Konc Lorenzutti se je rodila 20. junija 1970 v Kranju. Po izobrazbi je diplomirana igralka, mag. umetnosti. Je profesorica na umetniški gimnaziji v Novi Gorici. Piše poezijo in prozo za otroke ter prozo za odrasle. Roman *Kava pri dišečem Jasminu* je prišel v izbor petih finalistov in bil nominiran za nagrado Modra ptica, ki je nagrada Mladinske knjige za neobjavljena dela.

Protagonistka romana je Jasmina Pintar, učiteljica, ki se zaplete v ljubezenska čustva, povezana z manipulacijami njenega princa Primoža Mlakarja. To vodi Jasmino v začarane kroge odvisnosti in nesrečnih odnosov, ki ji grenijo in uničujejo življenje. Kako priti ven, kako zapustiti začarani krog? Kako se osvoboditi? Kako resnično pomagati najbližjim,

ko zapadejo v zasvojenost? Naslov romana je povezan z "nebesi", z "rajem", v enem izmed navadnih barov, z dvorjenjem

Nataša Konc Lorenzutti (foto D. Krajcar)

ster manipulacije. Kakor je znal v njej razpihati žerjavico ljubezni, zna v njej prebujati tudi občutke krivde. Jasmina spozna, da ni več gospodarica svoje volje. Seveda se v romanu pojavijo tudi terapevt dr. Jež, Jasminini starši, Jasminini otroci in njen drugi mož Peter, ki je agronom, strokovnjak za sadno drevje. Peter je ostal sam, ker ga je zapustila žena Ida, ki je šla z drugim tipom v Italijo. V romanu je opisan začarani krog zasvojenosti, porod, težave pri vzgoji, zapuščinski postopek. Iz romana lahko spoznamo, da se je avtorica mojstrsko vživela v posamezne like romana, v čustva in prepričanja glavnih oseb. Natašin roman je soočenje s človeško realnostjo, s sprejemanjem dejstev takih, kot so, in s sprejemanjem drugih takih, kot so. Sam v romanu sem pogrešal malo več "kulturne" umeščenosti, malo več "mesa", saj se mi zdi roman "sekulariziran", "psihološki". Je moja kritika zgolj moje nezadovoljstvo s svetom, v katerem živim? Mar se v romanu ne zrcali dominantna kultura našega časa, taka, kot je? Smisel branja romana je v tem, da se sprašujemo o svojem življenju in sprejemamo odločitve, ki nas osvobajajo. Ta zapis nikakor ni povzetek romana. Dotaknil sem se le nekaterih vprašanj, ki jih je roman prebudil v meni. Kako se roman konča? Dokler živimo, vsekakor ni dokončan naš življenje, ki kliče po odrešenju.

Bogdan Vidmar

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (28)

Mariza Perat

Mati Božja "Žančica" v Porcinju nad Čedadom

Dne 8. septembra, bila je sobota, je Terezija na materin ukaz, čeprav nerada zaradi praznika, odšla na domači travnik, da bi tam požela nekaj trave za živino. Ko je hotela pričeti delo, je pred seboj ugledala prelepo Gospo, oblečeno v premožno kmetico.

"Hčerka, kaj počneš tu?" jo je v slovenskem beneškem narečju nagovorila Gospa.

"Travo žanjem", je odvrnila Terezija.

"Mar ne veš, da je danes praznik in da je Bog delo ob prazniku prepovedal in je torej to greh?" (Praznik Marijinega rojstva je v tistih časih bil zapovedan praznik).

"Daj meni srp!" je nadaljevala Gospa.

Požela je šop trave in rekla:

"Na! Ta bo zadostoval za danes in za jutri. Zdaj pa pojdi domov in na ves glas oznani doma in vsem vaščanom in tudi v drugih vaseh, naj ne onečaščaj praznikov z delom in naj ne preklinjajo, kajti kletve, naj bodo kakršnekoli, svet naravnost pretresejo. Naj tudi gredo v procesiji v Ahnta in Maline v cerkev v Porcinjo, da tako zado-bijo odpuščanje".

Nato je Gospa še povedala, da so prazniki namenjeni počitku in molitvi in da lahko delamo samo to, kar je nujno potrebno.

Dodala je še:

"Moj dobri Jezus in Večni Oče sta tako ogorčena, da tega ne moreta več prenašati. Vendar pa ima moja nenehna molitev do brezmejnega božjega usmiljenja tolikšno moč, da svet še vedno obstaja in če bo kakšen dobronar kristjan molil in se v molitvi združil z menoj, ne bo moje usmiljenje nikoli prenehalo, ampak bo vedno večje.

Terezija jo je tedaj vprašala:

"Kakšna Gospa ste vi?"

"Tega ti zdaj ne morem povedati. Doma imam še druge sinove in hčere in ti zdaj res ne utegnem tega praviti. Kmalu spet pridem", je obljubila Gospa in spet naročila, naj ljudje ne delajo ob praznikih in naj ne preklinjajo. Naročilo je končala z besedami:

"V tem letu je bilo mnogo hudih bolezni. Vse to zelo se bo ponovilo, če se ljudje ne bodo spre-

brnili. Tudi revščine in pomanjkanja ne bo konec, ampak se bo vse to nadaljevalo. Prav tako bodo prizadeti vsi pridelki".

Te besede zelo spominjajo na napoved, ki jo je Mati Božja izrekla 19. septembra 1846 v La Salette v Franciji, ko je prav tako napovedala, da bodo ljudje ostali brez vsakega pridelka, če bodo praznike še naprej onečaščali z delom.

Po ponovnem priporočilu Tereziji, naj ljudem pove, kar je slišala, je Gospa odšla. Terezija se je vrnila domov in doma in v vase, pa tudi v okolici razodela naročilo Gospe, ki se ji je prikazala na domačem travniku.

Ljudje so prikazovanju deloma verjeli, deloma ne. Vsekakor pa so pričakovali, da se Gospa spet vrne, kot je obljubila. Medtem so se vsak večer zbirali v domači cerkvi in tu molili sv. rožni venec, saj so po hudih izgubah, ki jih je zadala kolera, bili zelo preizkušani.

Tako je bilo tudi v četrtek, 27. septembra, ko je med molitvijo Terezija nenadoma zaklicala:

"Vidim spet tisto lepo Gospo, ki je prav Mati Božja. Stoji ob vratih zakristije in me vabi k sebi! A jaz se bojim!"

Ena izmed prisotnih deklic, Marija Turca, se je tedaj ponudila, da jo pospremi. Šli sta obe pro-

ti oltarju in tu je Gospa prišla Terezijo za roko. Razen Terezije ni nihče od prisotnih ničesar videl. Prav tako ni nihče videl svetlobe, ki je cerkev osvetljevala kot podnevi. Prijateljica, ki je Terezijo spremljala in ki prav tako kot drugi ni ničesar videla, se je oprijela Terezijine obleke. Gospa je Terezijo peljala okrog oltarja, in sicer z leve proti desni, nato je z njo odšla po cerkvi proti vratom. Tudi zdaj ni nihče ničesar videl. Ko sta dospeli do glavnih vrat, je Terezija pokazala na Gospo in zaklicala:

"Glejte! Tu je! Drži me za roko!"

Takrat pa se je Gospa nenadoma poslovila:

"Zbogom, hčerka moja!" in izginila.

Ljudje so odšli iz cerkve in spraševali Terezijo, kaj ji je rekla Gospa. Zatem so se nekateri vrnili v cerkev in tu nadaljevali molitev, drugi so odšli domov in tam pripovedovali, kaj se je zgodilo, spet drugi pa vsemu skupaj niso dosti verjeli, ker ni bilo nobenega znamenja, ki bi prikazovanje potrjevalo.

/ dalje

Sveta Marija iz Porcinja (Marija Srp)

Občni zbor PD Štandrež

Pogled na delovanje

Pri Prosvetnem društvu Štandrež se držijo stare kmečke navade. Ko kmetje ob sv. Martinu pospravijo pridelke in pregledajo, kako je bila zemlja radodarna, takrat se tudi člani društva zberejo na občnem zboru. Letošnji je bil 14. novembra v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu. O društvenem delovanju so poročali predsednik Marko Brajnik, tajnica Chiara Mucci, odgovorna za dramsko dejavnost Vanja Bastiani in odbornika za pevsko dejavnost, Cristina Marussi in David Vižintin, ter blagajničarka Daniela Puja. Iz teh poročil je razvidno, da je bilo leto uspešno in bogato z raznimi prireditvami in pobudami, tako v domačem kraju kot na gostovanjih. Dramska skupina je nastopala s tremi celovečernimi predstavami in z nekaterimi krajšimi. Največ ponovitev, in sicer 50, je zabeležila komedija *Zbeži od žene*. Petdeseto ponovitev te vesele igre so igralci posvetili šepetalki Marinki Leban, ki je pri skupini sodelovala več kot 40 let in je pred kratkim umrla. V sezoni, od prejšnjega letnega občnega zbora, so igro *Zbeži od žene*, katere premiera je bila leta 2011, ponovili v Slovenj Gradcu, Moravčah, Trnovljah pri Celju, Izlakah, Briščikih in Štandrežu. Tudi komedijo *Cvetje hvaležno odklanjamo*, ki so jo premierno uprizorili v letu 2012, so ponovili v Novi Gorici, Sealah na Koroškem, Polzeli, Pirničah, Pekrah, Zalogu in v Ajdovščini. Leto 2013 so

igralci začeli na odru župnijske dvorane Anton Gregorčič s premiero komedije *Štirje letni časi*. Vse tri predstave je režiral Jože Hrovat. Novembra 2012 je dramska skupina z igro *Zbeži od žene* dosegla najvišjo oceno na dvajsetih Novačanovih gledaliških srečanjih v Trnovljah pri Celju. Za

igralci začeli na odru župnijske dvorane Anton Gregorčič s premiero komedije *Štirje letni časi*. Vse tri predstave je režiral Jože Hrovat. Novembra 2012 je dramska skupina z igro *Zbeži od žene* dosegla najvišjo oceno na dvajsetih Novačanovih gledaliških srečanjih v Trnovljah pri Celju. Za

igralca večera je bil izbran Božidar Tabaj za vlogo inšpektorja Porterhousa. Na Linhartovem srečanju Severne Primorske 2013 je Vanja Bastiani prejela nagrado za najboljšo stransko žensko vlogo v igri *Štirje letni časi*, Marko Brajnik pa za najboljšo moško vlogo. Društvo je uspešno izvedlo abonmajsko sezono s petimi predstavami, pri katerih je bila župnijska dvorana vedno polna. Nastopile so skupine, s katerimi štandredsko društvo redno sodeluje. Nekateri člani društva so nastopili na Prešernovi proslavi v sodelovanju z društvom Stanko Vuk iz Mirna. Dramski odsek že pridno vadi za novo premiero, ki bo januarja 2014, in tudi že razmišlja za prireditev 2015, ko bo dramska skupina proslavila 50-letnico bogatega delovanja.

Tudi člani mešanega zbora Štandrež so se potrudili in pod taktirko Mojce Sirk uspešno nastopali na raznih prireditvah.

Zapeli so na Cecilijanki, na Primorski poje v Trečah, na Prešernovi proslavi v Štandrežu in Mirnu, na božičnici v goriški stolnici, v domači cerkvi v organizaciji Združenja cerkvenih pevskih zborov in še ob drugih priložnostih. Letošnjo sezono so začeli z novim dirigentom Goranom Ruzijerjem, ki je že sodeloval pri pobudah štandredskega zbora. Prosvetno društvo Štandrež je konec meseca maja pripravilo štiridnevni Praznik

špargljev z bogatim kulturnim in razvedrilnim programom. Kot že nekaj let je društvo imelo vidno mesto na prireditvi Okusi ob meji v središču mesta Gorica. Organiziralo je dva izleta, spomladi v Piemont, jeseni pa v Istro in na Brione. Pripravilo je tudi martinovanje in druga družabna srečanja. Poskrbelo je tudi za

kulturne večere.

Iz poročil in iz posegov so razvidne tudi težave, s katerimi se društvo spopada. Pričakovali bi predvsem več sodelovanja mladih.

Nov društveni odbor sestavljajo: Vanja Bastiani, Marko Brajnik, Marjan Breščak, Matej Klanjšček, Joško Kogoj, Cristina Marussi, Roberta Marussi, Chiara Mucci, Jordan Mucci, Marjo Mucci, Damjan Paulin, Daniela Puja, Tanja Rakar, Božidar Tabaj in David Vižintin. V nadzornem odboru pa so: Lucijan Pavio, Lucijan Kerpan in Viktor Selva. Občnega zbora so se udeležili in na njem pozdravili: predsednik SSO za Goriško Walter Bandelj, Irena Ferlat za Zvezo slovenske katoliške prosvete, Katja Dorni za društvo F. B. Sedej iz Števerjana, Matjaž Pintar za društvo Sabotin iz Štmavra, predsednik društva sKultura Marjan Breščak in župnik Karel Bolčina.

DP

GORICA Četrta Pravljična urica v Feiglovi knjižnici

Poljubček za sestrico

Burja se je na dan sv. Martina, v ponedeljek, 11. novembra 2013, kot nora zaganjala v hiše in drevesa ter vrtinčila odpadle liste, a mali cicibančki se je niso ustrašili. Čez trideset se jih je namreč zbralo v domačem okolju mladinske sobe Feiglove knjižnice na Verdijevem korzu v Gorici na

nem naročju in se ne zna igrati z njim, saj mu je celo podrla lepi stolpiček iz palic. Skoro bi jo bil dal prijatelju Lovru za košarico rib! Ko pa je v gozdu, ko bi moral paziti nanjo, izginila in jo je v skrbeh do mraka brezglavo iskal, je spoznal, kako zelo jo ima rad. Ko jo je našel v družbi očka in mame, ki sta

četrtem pravljicnem srečanju v letošnji sezoni. Na njem je bil spet protagonist medvedek; te mehke kosmatince imajo otroci še posebno radi. V širni pravljicni svet, v katerem se živalski mladički obnašajo kot otroci in seveda marsikatero ušpičijo, jih je tokrat popeljala Katerina Citter, ki je že večkrat izkazala svoje pripovedovalne veščine z jasnim, razločnim razvijanjem pravljicne niti. Da bi se navezala na pravljico z naslovom Poljubček za sestrico, se je najprej pozanimala, ali ima kdo izmed malih poslušalcev sestrico ali brata. Slišalo se je kar nekaj pritrdilnih glasov. Kot pretežno vsi otroci je tudi medvedek Luka malce ljubosumen na novorojeno sestrico, ki je veliko časa v mami-

iskala njega, so se vsi štirje srčno objeli, sam pa je svoji sestrici dal velik poljubček. Otroci so tiho in prevzeto poslušali pravljicni razplet in ob medvedkovih občutkih spoznali, kako lepo je imeti ob sebi sestrico (ali brata) in kako grozno je, če misliš, da si jo izgubil. Tudi tokrat so ob poslušanju pravljicne pripovedi spoznali delček sebe, svojega obnašanja in valujočih čustev, od ljubosumja do ljubezni, ki premaga vse stiske, pregrade in strahove. Ob koncu so, kot vselej, pobrskali po knjižnih policah in izbrali kakšno privlačno ilustrirano knjigo, da bi jo doma prelistavali in se iz nje kaj lepega naučili.

IK

Neumoren in priljubljen misijonar Pedro Opeka prinesel nov plamen upanja tudi za Slovenijo

Nove napovedi o upadanju števila Slovencev

Dva dogodka sta vsaj za krajše obdobje spodbudila upanja in želje za pomiritev v slovenski družbi, državi, in zlasti v politiki. To je bil obisk zelo uspešnega in priljubljenega slovensko-argentinskega misijonarja Pedra (Petra) Opeke, ki se trudi za preobrazbo in razvoj otoka Madagaskarja, kar vzbuja občudovanja in podporo v slovenski in tudi tuji javnosti. V slovenskem katoliškem tedniku Družina so zapisali, "da je misijonar Pedro Opeka navduševal z zgledom misijonarskega poguma in je zato glasnik upanja tudi za Slovenijo. Svoji duhovni domovini, tako zaznamovani z delitvami, je sin enega rešencev povojnih pobojev med drugim sporočil: zgodovina nam ne sme preprečiti, da ne bi bili bolj bratje in sestre med seboj, da si ne bi znali odpustiti. Ali bo njegov klic k večjemu družbenemu zaupanju in sodelovanju, ki raste iz uporništvu ljubezni, vztrajnosti in strpnosti, padel na plodna tla?" Med nastopi in prireditvami, ki se jih je slovenski nominiranec za Nobelovo nagrado za mir udeležil oziroma na njih sodeloval, omenjamo nastop na Slovenskem knjižnem sejmu 2013. Tam je govoril o nepravilnostih sodobnega sveta, se zavzel za

Tino Mamić

pravično delitev dobrin in razložil svoj program za izhod iz krize. Z misijonarjem se je pogovarjal časnikiar Jože Možina. Nekaj pričakovanj za izboljšanje političnih in splošnih razmer v Sloveniji pa obstaja tudi od bližnjega srečanja predsednika Republike Boruta Pahorja s predsedniki parlamentarnih političnih strank. Srečanje naj bi bilo sicer namenjeno obravnavi

posojila, ki so obremenjena z visokimi obrestmi, zato bodo dolgoročno še dolgo časa obremenjevali prebivalstvo.

Zagotovo bo za slovenski narod in Slovenijo, bolj od sedanjih težav in krize, usodnejša in pomembnejša prihodnost. Napovedujejo, da bo Slovencev zmeraj manj, tako da bi naš narod v daljši perspektivi lahko celo izginil s prizorišča in bil izbrisan iz zgodovine. Nova demografska projekcija, ki jo je objavil vladni Urad za makroekonomske analize in razvoj, napoveduje predvidena gibanja prebivalstva v prihodnje. Tako naj bi število prebivalcev Slovenije do leta 2021, od tedaj dalje pa bi začelo najprej počasi, nato pa vedno

predlogov za spremembe volilne zakonodaje, vključno z nekaterimi členi ustave.

Potem ko je vlada prejela zaupnico državnega zbora in dve po-hvali Evropske komisije, premierka Alenka Bratušek zatrjuje, da se finančne in gospodarske razmere v Sloveniji vendarle izboljšujejo. Država ima dovolj denarja za financiranje vseh svojih obveznosti in nalog do konca leta 2014. Vedeti pa je treba, da gre v največji meri za tuja

hitreje upadati. Če se bodo takšna gibanja uresničila, bi Slovencev leta 2060 namesto sedanjih okoli dva milijona, bilo samo še približno milijon 800 tisoč. Iz obravnavane nove demografske projekcije Urada za makroekonomske analize in razvoj nadalje povzemamo, da se bo umrljivost našega prebivalstva še naprej zniževala, stopnja rodnosti pa naj bi se ustalila na sedanji ravni. To pomeni, da se na vsakih tisoč prebivalcev rodi-

ta skoraj dva prebivalca več, kot pa jih umre. Toda od leta 2017 dalje naj bi bilo število rojstev v Sloveniji ponovno nižje od števila umrlih.

Tisto, kar z vidika naših narodnih in političnih interesov lahko zelo zaskrblja, je napoved, da bo leta 2060 med prebivalstvom Slovenije že kar med dvajset do petindvajset odstotkov tujcev. Glede dogodkov, ki naj bi se zgodili v teh dneh, bo eden posledica čedalje večje ideološke in politične razdeljenosti prebivalstva. Kot je v komentarju z naslovom Upanje in moč, objavljenem v novi številki informativnega tednika Reporter, sporočil dr. Boštjan M. Turk, bodo v Sloveniji začeli zbirati podpise zoper obvezno plačevanje RTV prispevka. S tem naj bi protestirali zoper domnevno pristranskost javne radiotelevizije pri obveščanju volivcev oziroma slovenske javnosti. K bojkotu plačevanja RTV prispevka je v svojem imenu pozval tudi Tino Mamić, sicer predsednik Združenja novinarjev in publicistov, ene od dveh slovenskih časnikaških organizacij; vendar navajamo tudi spodbudnejšo novico. Na slovesnosti ob 20. obletnici vnovičnega delovanja Škofijske gimnazije v Ljubljani so sporočili, da se je ta gimnazija v preteklih dveh desetletjih razvila v eno najboljših šol v Sloveniji in je prepoznavna tudi v širšem evropskem prostoru.

Marijan Drobež

Potem ko so v nuklearni zabeležili okvare Jedrske računice

Jedrska kriza po katastrofi v Fukušimi je v svetovno javnost prinesla nov val negativnega razpoloženja do tovrstnega vira električne energije. Posebej je bilo to občutiti v Evropi: Nemčija je po hitrem postopku ukinita svoje jedrske načrte in zaprla delujoče objekte. Nad to "okoljevarstveno in levičarsko potezo" konservativne kanclerke Angele Merkel so bili mnogi močno presenečeni. Kljub močnemu sporočilu tragedije v Fukušimi je dejstvo, da se je Merklova v bistvu čez noč odločila ugasniti vse reaktorje jedrskih elektrarn, bilo vse prej kot nekaj navadnega. V Italiji so protijedrsko odločitev državljanji potrdili na referendumu. In to že drugič. Kaj pa Slovenija? Tukaj je splošno stališče precej drugačno. Pravzaprav po Fokušimi v Sloveniji nikoli ni bilo resnejše razprave o jedrski energiji.

Napake in nerodnosti v Krškem
Vprašanje, ki se postavlja, vzbuja precejšnje zanimanje v zadnjih tednih zaradi manjših anomalij v delovanju elektrarne. V prejšnjih mesecih so namreč v nuklearni v Krškem izvajali redni remont, gre za redni vzdrževalni postopek. V sklopu omenjenega postopka so odkrili poškodbe treh gorivnih palic. Do izpustov radioaktivnosti pa po besedah slovenskih oblasti ni prišlo. Napake so bile odpravljene, zaradi njih je bil sicer postopek remonta daljši od predvidenega, sklenil pa se je z nekaj tedensko zamudo v prejšnjem tednu. Že takoj po ponovnem zagonu elektrarne je prišlo do nove težave: prejšnji konec tedna se je namreč reaktor samodejno zaustavil zaradi težav novega merilnega sistema. Tudi ta težava je bila odpravljena, tako da je krška nuklearka že spet pri-

klopljena v omrežje. Trenutno sicer ne deluje v celoti svojih zmogljivosti, a naj bi to raven dosegla v le nekaj dnevih. Skratka, slo je za nekaj težav, o katerih so sicer slovenski mediji poročali, a v slovenski javnosti niso zbudile večjega zanimanja. Lahko bi rekli, da so zbudila večje zanimanje celo pri nas oziroma v krajevnih italijanskih medijih. Pač, strah pred nuklearko v sosednji državi.

Ob zelo široki javni razpravi, ki so jo nuklearko sprožile v prejšnjih letih in posebej po Fokušimi, je morda nekoliko nenavadno dejstvo, da se izrazitejša javna debata o temi Krškega ni odprla v Sloveniji. Že pred časom je bilo namreč Krško v centru širše evropske pozornosti, pa čeprav je tudi takrat slo navsezadnje za manjšo težavo: junija 2008 je prišlo

do manjšega puščanja ohlajevalne tekočine, zaradi česar so zaustavili delovanje elektrarne za krajši čas. Krško se je takrat znašlo na naslovnih pomembnih evropskih medijev.

Prstni odtisi strank v energetiki
O pogojih delovanja in pomenu jedrske elektrarne v Sloveniji gre pogledati tudi s stališča števil in vpliva. Po podatkih Javne agencije RS za energijo so prvi energetski vir v Sloveniji termoelektrarne. Pridelajo 4.916 Gwh in imajo tako 40,3% delež energetske oskrbe. Na drugem mestu imamo hidroelektrarne s 3.420 GWh oziroma 28,1% deležem, jedrska energija je na tretjem mestu z 2.951 Gwh oziroma 24,2% deležem. Pri tem je potrebno po-

jasnilo, da je vrednost proizvedene energije v Krškem dvakrat večja, a se distribucija razpolavlja med Slovenijo in Hrvaško, ki sta vsaka po 50% lastnici nuklearkar. Kakšen je strateški pomen jedrske elektrarne? Slovenija je glede energetske preskrbe raznolika država, kot lahko ugotovljamo iz gornjih podatkov. To je sicer pozitivno: pozitivno je dejstvo, da Slovenija ni odvisna od enega samega energetskega vira. Poleg še naštetih virov energije je treba namreč temu prišteti še plin in projekt Južni tok, ki ga bosta skozi severno Slovenijo izpeljala v prihodnjih letih Geoplina in Gazprom. Žal pa je Slovenija tudi v energetiki "okužena" z vseplošno boleznijo: pretirano prisotnostjo politike. Energija, ki jo pridobimo iz premoga, je v Sloveniji še vedno najpomembnejši energetski vir, in to kljub vsem okoljskim opozorilom, ki redno prihajajo iz tujine, začeni iz Bruslja.

Slovenija je morala tako v preteklih letih plačati kazen zaradi pretiranih izpustov Co2 v ozračje. In ko je bil čas za razmislek o nadaljnji energetski politiki, so v Ljubljani šli z glavo skozi zid in začeli graditi šesti blok termoelektrarne Šoštanj, elektrarne na premog, ki je najbrž najbolj onesnažujoči vir energije. Njegova cena je s prvotnih 600 milijonov poskočila na sedanjih 1,4 milijarde evrov. V tem projektu pa sta svoje prstne odtise že močno pustili stranki SD in Zares (TEŠ 6 je bil eden od razlogov za razpad vladne koalicije Boruta Pahorja leta 2011).

Nuklearka v Sloveniji

Kako je nuklearka povezana s politiko? Tudi v Krškem je seveda še kako prisotna politika. Vzemimo gradnjo drugega bloka. Najprej je

za zagovornico te investicije veljala desnosredinska vlada Janeza Janše v mandatu 2004 - 2008 kot protitež projektu TEŠ 6, ki je veljal za bližjega stranki SD. Takrat so se (pred Fokušimo) za drugi blok v Krškem zanimali tudi Italijani: predsednik FJK Renzo Ton-do je izrazil pričakovanje, naj bi naša dežela lahko vstopila v lastniško strukturo nuklearkar. Slovenija se je nato odločila dati prednost projektu TEŠ 6, tako da je drugi blok pristal nekoliko na stranskem tiru. A ni bil pozabljen. Prvi mož najpomembnejšega podjetja, ki trži energijo iz Krškega, je danes tudi pomemben politični akter. Govorimo o Robertu Golobu, nekdanjem državnem sekretarju za energetiko v vladi Janeza Drnovška, ki je danes eden od podpredsednikov Pozitivne Slovenije in je med njenimi ustanovitvenimi člani. Hkrati je prodaja elektrike iz nuklearkar "njegov" posel. Gen energija, distributer energije iz Krškega, je namreč hkrati tudi polovični lastnik podjetja Gen-I, najpomembnejšega podjetja, ki to energijo trži. Direktor Gen-I je Robert Golob. Gen-I je pri svojem matičnem podjetju Gen-energija najverjetneje uspešno pridobiti ugodnejše pogoje trženja, saj je svojo poslovno politiko osnovala na zelo nizkih cenah, ki so jih mnogi ocenili kot prenzike za slovenski trg in torej nekonkurenčne za ostale akterje na trgu. Podjetju Gen-I je v zadnjih letih kljub krizi vselej rasel promet, ki je leta 2008 znašal "samo" 320 milijonov evrov, lani pa že 1,5 milijarde evrov. Pred kratkim je minister za infrastrukturo Samo Omerzel dejal, da podpira gradnjo drugega bloka Nek: ni čudno, če pomislimo na prihodke s tega naslova. Tako lahko nazadnje tudi razumemo dejstvo, da se slovenska (politična) javnost ne razburja nad nuklearko.

Andrej Černic

Kratke

"Slovenska matica bi si v slovenski javnosti nedvomno zaslužila več pozornosti"

Tako je dejal v sredo, 20. novembra, predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, ki se je udeležil simpozija v počastitev 150-letnice

Slovenske matice z naslovom "Slovenska matica - 150 let dela za slovensko kulturo in znanost" in nagovoril zbrane tudi v vlogi predsednika Častnega odbora za proslavo 150-letnice Slovenske matice.

Predsednik RS Borut Pahor je Slovenski matici čestital za visoko obletnico in se njenim članom zahvalil, da to pomembno ustanovo ohranjajo ter ji dajejo pomen, ki si ga nedvomno zasluži. V svojem nagovoru je predsednik Pahor poudaril zgodovinski pomen obstoja Slovenske matice. "150 let je pomembno obdobje, ki ga ne smemo prezreti, in zato je prav, da mednarodni in slovenski javnosti povemo, da Slovenska matica praznuje 150 let", je podčrtal predsednik Pahor in poudaril dejstvo, da je prav Slovenska matica s svojo ustanovitvijo in delovanjem poskrbela, da se je na Slovenskem začela ustanavljati intelektualna srenja, ki je zrla v prihodnost. "Gre za impozantno pot Slovenske matice, ki bi si v slovenski javnosti nedvomno zaslužila več pozornosti, kot jo ima sedaj. Izkoristimo ta dogodek kot priložnost, da se Matica vrne na zgodovinsko prizorišče in da skupaj bolj intenzivno sodelujemo pri premislekih o naši prihodnosti", je še povedal predsednik Pahor.

Predsednik republike Borut Pahor je isti dan v Cankarjevem domu obiskal tudi 29. slovenski knjižni sejem 2013, ki je bil od 19. do 24. novembra 2013.

Knjiga o Antonu Černetu v Tomaju

Ob dvestoletnici rojstva slovenskega politika Antona Černetu so domačini v njegovem rojstnem Tomaju pripravili s Kosovelovo knjižnico v petek, 15. novembra, spominski večer, na katerem so predstavili knjigo: Državni in deželni poslanec Anton Černe (1813-1891) - Ob dvestoletnici rojstva. Z dr. Brankom Marušičem, avtorjem temeljite

Nekateri izmed akterjev ob predstavitvi knjige (od leve) Branko Marušič, Pavel Skrinjar, Cecilija Černe in Marija Čučar, urednica v Goriški Mohorjevi družbi (Foto B. Macarol)

študije o Antonu Černetu, se je pogovarjal Pavel Skrinjar. Zanimiv in bogat pogovor je poslušalcem, ki so napolnili tomajski kulturni dom, razgnil in približal podobo tega velikega moža domačega kraja. Prisotna je bila tudi pravnikinja Cecilija Černe, ki je bila pobudnica izdaje, njena sinova Leo in Emil pa sta finančno pripomogla, da je ta dragocena knjiga izšla pri Goriški Mohorjevi družbi.

Zimske urice literature v Goriški knjižnici Franceta Bevka

Društvo humanistov Goriške in Goriška knjižnica Franceta Bevka vabi na sklop predavanj Zimske urice literature.

Drugo predavanje iz tega sklopa bo v Goriški knjižnici Franceta Bevka v pritičju ob klavirju, v petek, 29. novembra, ob 18. uri, ko bo Katja Perat predavala o Deželi pesnikov in kmetov.

Govori se, da je vrstna razlika, ki ločuje Slovence od drugih narodov, to, da raje pišemo, kot beremo. V predavanju bo avtorica poskušala raziskati, kaj se pod to izjavo pravzaprav skriva. Posvetila se bo vprašanju, kakšno funkcijo ima poezija v sodobnem slovenskem prostoru; poskušala bo raziskati, kako se je lotevamo, kaj nam predstavlja in kako jo vrednotimo, in oceniti, kaj to pomeni za poezijo in kaj za nas same.

Katja Perat (1988) je diplomirala iz primerjalne književnosti in filozofije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je vpisana na doktorski študij. Leta 2011 je izdala pesniško zbirko Najboljši so padli, ki je prejela nagrado za najboljši prvenec in bila večkrat nominirana.

Zadnje predavanje iz sklopa bo 20. decembra, in sicer Andreje Kalc Kavkaški tekst. Literarni itinerarij.

Srečanje z Goranom Vojnovičem v Lavričevi knjižnici

Lavričeva knjižnica Ajdovščina, ob koncu projekta Primorci beremo 2013, vabi v sredo, 4. decembra 2013, ob 18.30, na srečanje z Goranom Vojnovičem, filmskim in televizijskim režiserjem, scenaristom, pisateljem, pesnikom in kolumnistom. Napisal je dva romana, prejel dve Kresnikovi nagradi, dvakrat je bil v izboru Primorci beremo z deloma Čefurji raus! in Jugoslavija, moja dežela.

Vsi, ki so v projektu Primorci beremo 2013 prebrali vsaj šest knjig, bodo dobili zaslužena priznanja in knjižno nagrado.

Srečanje bo v prostorih Lavričeve knjižnice v Ajdovščini, na Cesti IV. prekomorske 1.

SSG Prva premierna uprizoritev sez. 2013/14: Plemena

Trnova pot sporazumevanja v medčloveških odnosih

Niti plaz besed, ki jih izrekamo ljudje, obdarjeni z darom govora, niti množica kretanj, s katerimi se sporazumevajo gluhi in nemi, ki so prikrajšani za jezik, večkrat ne morejo prodreti v našo notranjost in razumeti našo stisko. To zmore v polnosti le govorica srca, ta pa potrebuje drugo občutljivo srce, da ji prisluhne. Prav na tankočutne sledi srca se je v letošnji sezoni namenilo usmeriti svoje raziskovalne želje Slovensko stalno gledališče, ki je letošnji izbrani repertoarni program poimenovalo *Sledi srca*. Da pogosto le z odprtim srcem, ki zna poslušati bližnjega, najdemo ključ

ga šolal v zavodu za gluhe -, saj se je njegova žena, Billyjeva mati, Beth zelo trudila, da se je sin naučil razbirati besede z ust in tudi, sicer s težavo, "nosljavo" govoriti. Da bi spremljal kak živahen družinski pogovor, pa mu seveda ni dano. Tudi nanj navezana brat Daniel, ki se še zmeraj bolj ali manj uspešno ukvarja s svojo diplomsko nalogo in ga je ponovno zapustilo dekle ter se ni otrešel mamil in ima večkrat prisluhe, in sestra Ruth, ki bi rada postala operna pevka in spleta ljubezenska razmerja vselej s starejšimi moškimi, se nikdar nista zavzela za to, da bi se mu bolj posvetila. To navidez-

katerih nastopajo zaradi različnih vzrokov ob rob družbe potisnjeni ljudje. Predstavi je predvsem v prvem delu dal kljub resni tematiki živahnejši ton, tudi s nekaterimi razbremenilnimi okruški, ob koncu pa nam po avtoričini želji nakaže svetlo rezo iz teh okovov ne zmožnosti prisluhniti drugemu: ljubezen oz. klic srca.

V sodobno dogajanje jasno zazrto angleško besedilo je v slovenski jezik sočno prelila Tina Mahkota (lektorstvo je opravil Jože Faganel), a je predvsem v njegov prvi del nasula odločno preveč prostaških izrazov, tudi takih "balkanskih", ki moteče in tuje zadevajo ob uho tukajšnjih gledalcev; tudi brez teh jezikovnih pritlenosti bi besedilo ohranilo sodobni zven!

V tokratni odskri postavitvi je bil dobro zaznava delež mlajših igral-skih moči sicer maloštevilnega ansambla SSG. V usvajanje kretanj gluhih (po navodilih Veronike Ciglar) sta vložila kar precej truda Luka Cimprič, ki je odlično utelešil gluhega Billyja, ki bi se zelo rad osamosvojil in se s tem dokončno izvil iz "varnega" družinskega naročja, in Lara Komar kot v svojih od-

ločitvah stvarna in neomajna Sylvia. Prepričljiv v izrisovanju lika po značaju šibkega in negotovega Daniela, ki se noče soočiti z dejstvom, da Billy ne potrebuje več njegove pomoči, in ob tem začne celo jecati, je bil Romeo Grebenšek. Kot živahno mladostno, včasih ostro nastropno proti bratu Danielu je Ruth sproščeno izrisala Nikla Petruška Panizon. V svoj prav zaverovanega očeta profesorja Christopherja je, kot vselej, solidno in nazorno prikazal stebler igralskega jedra SSG, Vladimir Jurc. Maja Blagovič je dosledno, z včasih lahkotnim pridihom, odigrala vlogo žene in matere Beth, ki pokroviteljsko varuje svoje otroke pred očetovimi izbruhmi.

Dogajanje je v realistično scensko podobo - notranjost bogate hiše - uokvirila Ajda Primožič, ki je učinkovito v ozadje odrske slike "vrnila" privzdigljen, zastrt del prizorišča, na katerem se odvija prizor z Billyjem in Sylvio izven domačih zidov. Mlada scenografka je poskrbela tudi za primerne kostume, za glasbeno opremo pa sam Matjaž Latin. Svetlobne učinke je izoblikoval Rafael Cavarra.

IK

Dramska družina SKPD F. B. Sedej na Čufarjevih dnevih

Števerjanski igralci spet zmagovati!

Napovedi, da bo Dramska družina SKPD F. B. Sedej iz Števerjana poleg nagraj na Linhartovem srečanju v Postojni in na festivalu Repassage fest v Ubu v Srbiji (še prej pa na območnem srečanju ljubiteljskih gledaliških skupin Se-verne Primorske in na 10. Zamejskem festivalu amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah) prejela še kakšno nagrado tudi na 26. Čufarjevih dnevih, festivalu ljubiteljskih gledaliških skupin iz Slovenije in zamejstva, ki je potekal na Jesenicah od 13. do 20. novembra 2013, so se uresničile. Števerjanski komedijanti so kupico svojevrstnega "črnega" humora komedije *Umor v vili Roung* Achilleja Campanileja v dognanem in natančnem režijskem vodenju Franka Žerjela, ki mu je z vedno novimi domislicami stala ob strani neugnana gledališka navdušenka Jasmin Kovic, v veliko zadoščenje gledalcev in žirije nalili v dvorani na Jesenicah v soboto, 16. novembra. Strokovno žirijo, ki so jo sestavljali dramski igralci Gašper Jarni, dramska igralka in sociologinja Manca Ogorevec ter moderator in novinar Janez Dolinar, so tako prepričali, da jim je podelila nagrado za najboljšo predstavo v celoti 26. Čufarjevih dni. Žirija je o predstavi zapisala, da je v vseh ozirih presežna, že zaradi drznega izbora teksta, natančnega dramaturško-režijskega premisleka in briljantne izvedbe, izčiščene in nadvse estetske likovne zasnove, natančne stilizacije in umeščeno-

sti v točno določen čas, prostor in milje, podkrepljen v kostumu, koreografiji in načinu igre, pa tudi zaradi izjemno barvite palete raznolikih, samih po sebi zanimivih dramskih oseb. "Vse skupaj ustvarja izjemno gledališko simbio-

sicer domačo komedijsko produkcijo *To imamo v družini* v režiji Marjana Bevka.

Letošnji selektor Čufarjevih dni gledališki režiser Branko Kraljevič je v 35 predstavah, ki so se prijavile na festival, iskal predvsem

Enrico Gherghetta izroča Filipu Hledetu plaketo

zo". Nagradi za najboljšo predstavo v celoti se je pridružila še nagrada za najboljšo žensko vlogo, ki jo je prejela Sara Miklus za vlogo *Didaskalije* v predstavi *Umor v vili Roung*. "Na prvi pogled sila nevhvalna naloga in težko oprijemljiv material, ki pa ga je Sara Miklus suvereno zgrabila in mu vlila zavirljivo mero ustvarjalnosti in inventivnosti. (...) Iz vloge, ki to ni, je ustvarila vlogo, ki to je. In še kako je!" piše v utemeljitvi. Prejemnik plakete med igralci je bil Klemen Košir za vlogo Davida v igri *To imamo v družini*; za to priznanje je bil nominiran tudi Matej Pintar za vlogo Mortimerja v predstavi *Umor v vili Roung*.

Tudi občinstvo je izbralo svojo najljubšo predstavo festivala, in

večjo dodano vrednost besedilu in močno odrsko vizijo. To sta bili pa gotovo dve razpoznavni odlički števerjanske predstave *Umor v vili Roung*, v kateri je kar mrgolelo domiselnih in nenavadnih uprizoritvenih rešitev, ki so dale odskri postavitvi enkratno podobo, da se je med šestimi tekmovalnimi predstavami uvrstila v sam vrh.

Selektor Branko Kraljevič je bil mnenja, da kakovost predstav ljubiteljskih gledaliških skupin raste iz leta v leto. Dejal je namreč, da je "vse več ljubiteljskih predstav, ki so igralsko in režijsko drzne, približujejo se že predstavam in vizijam poklicnih gledališčnikov".

/str. 15
IK

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (4)

Mladost in puberteta

Mladosti in puberteti bi lahko tudi rekli obdobje prehoda, odločanja in eksperimentiranja. V to obdobje mora otrok vstopiti s polno mero gotovosti, ki jo dobi doma. Družina mora najstniku nuditi gotovost, stalnost in vzor, kar se pričakuje od vseh staršev. Prav to pa je tisto, česar danes najbolj primanjkuje.

Ste opazili, da dojenčki ne marajo potovanja in so med potovanjem ali na dopustu bolj razdražljivi? Ste kdaj pomislili, zakaj? Razlog tiči v vročini, mrazu, naporni poti itd. Mogoče se ne počutijo varne, ker jim manjka rutina oziroma ni več stalnih referenčnih točk, na katere bi se lahko opirali. Naj razložim: otrok že od majhnega in čez cel svoj razvoj potrebuje notranjo gotovost, ki mu daje moč - zavedanje, da bo mama prišla, ko bo zajokal, da je ob nedeljah juha na mizi, da se na soboto čisti stanovanje idr. Ta gotovost mu daje moč, ki ga bo spremljala za vedno in ga bo osvobajala. Kot nas podobno najbolj osvobajajo ti isti deli maše, ki se ponavljajo, ko izgovarjamo vedno ene in iste besede, saj jih poznamo že na pamet. Takrat lahko "kontempliramo" višje, takrat smo najsvobodnejši, ker nimamo omejitev, istočasno pa nam daje gotovost, saj vemo, kaj se bo zgodilo.

Le-to pa naši otroci najbolj pogrešajo. Ločitve staršev so, denimo, hudo zlo za otroka, saj takrat izgubi gotovost, stalnost, referenčno točko in postane razdražljiv, nesamozavesten, agresiven, odvisno od tega, kateremu morfološemu tipu človeka pripada po tradicionalni kitajski medicini. Mnogo profesorji mi pravi, da imajo grozne učne načrte, ki od otrok zahtevajo ogromno znanja, oni pa potrebujejo vse drugo, in to je gotovost, stalnost, vzor.

V takih primerih se naturopat poslužuje florite-

ripije - Bachove cvetne esence so resničen balzam in tolažilo za prav vsako dušo, okrepijo osebnost in ji pomagajo, da lahko pogleda težavo z drugega, bolj objektivnega zornega kota. Na tak način lahko oseba težave lažje sprejme, se z njo sooči in jo premaga, in to na zelo nežen način. Če tega ne storimo, jo prej ali slej bolezen prisili v to na precej boleč način.

Vsaka bolezen je povezana z disfunkcijo posameznega organa, za katerega je značilno izžarevanje določenih čustev: jetra - jeza, ljubosumnje, nevoščljivost; ledvice - strah, neodločnost, sramežljivost; srce - pretirano veselje ali žalost; vranica/slinavka - lenoba, apatija, brezvoljnost; pljuča - hladnokrvnost, pesimizem.

Bachove esence hitro uravnavajo emocionalno disharmonijo. Seveda je naturopatski pristop celosten, torej bo ob enem treba fizično okrepiti ali prečistiti organ v deficitu (fiziološke sposobnosti organizma), po potrebi dodati potrebne dobre bakterije, ki delujejo specifično na posamezni organ, pregleda-

ti prehranjevalne težave in jemati kapljice, ki pomagajo človeku, da npr. premaga strah ali pa pridobi samozavest. Ko oseba določeno vrtilino najde v sebi, ne potrebuje več kapljic, saj ji te vrtiline nihče ne more več odvzeti.

Bachove cvetne esence damo lahko osebi na smrtni postelji ali dojenčku, staremu zgolj 2 dni. Mladostnikom olajšajo mnogo stisk in tegob, ki bi lahko z leti povzročale resne težave.

Naturopatski pristop je celosten, saj je človek edinstveno bitje in ga je kot takega vredno obravnavati.

NAPOVEDNIK: Januarja 2014 bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž predavala italijanska zdravni- ca, izvedenka za črevesje, in sicer o vlogi dobrih bakterij pri avtoimunih obolenjih in avtizmu.

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travniki 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tehnik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To število smo poslali v tisk v torek, 26. novembra, ob 14. uri.

Smrt v gledaliških vrstah

Talijin hram je za vedno zapustil režiser Primož Bebler

Prav v noči po premieri drame Srečanje v SNG Nova Gorica - njegovem zadnjem režijskem naporu - je za vedno zapustil gledališko prizorišče režiser Primož Bebler, ki je klonil pred kruto boleznijo. Tistim, ki smo ga poznali kot obiskovalci gledališč, bo ostal v spominu kot uglajen, fin, olikan človek, ki je ob srečanju imel zmeraj nasmeš na ustnicah, prijazen pozdrav in tople stisk roke. Bil je odprtega duha, svetovljan, saj tudi ni moglo biti drugače, ker je že kot otrok spoznal razne konce sveta. Rodil se je namreč v New Yorku l. 1951, saj je bil njegov oče diplomat in družina se je pač selila z njim. Osnovno šolo je obiskoval v Parizu, nato v Beogradu, kasneje pa ameriško šolo v Džakarti. V daljni Indoneziji, ob spoznavanju likov iz Mahabharate pa lutk, senc ..., je tako vzljubil gledališče, da je izbral študij gledališke režije na Fakulteti dramskih umetnosti beograjske

univerze in ga končal l. 1976 z uprizoritvijo Čudeža v Šarganu Ljubomirja Simovića v Gledališču Kruševac. Isto delo je v maju l. 2009 pod njegovo režijo zaživel v SNG Nova Gorica, ko se je iztekala njegova zadolžitev umetniškega vodenja novogoriškega gledališča, ki se je začela l. 1998, ko se je imenovalo še Primorsko dramsko gledališče; prav med njegovim umetniškim vodenjem je l. 2004 dobilo status narodnega gledališča. Z njegovim vodstvom se je za to gledališče začelo neko novo raziskovalno obdobje z drznejšimi umetniškimi usmeritvami, ob izbiri domačih in tujih režiserjev z različnimi estetskimi vizijami, ki so pomlajenemu iglarskemu ansamblu prinesle prevetritev in cel kup priznanj in nagrad na raznih mednarodnih festivalih - pomislimo le na predstavo Konec igre S. Becketta l. 1999 (režija Vito Taufer), ki je na Hrvaškem festivalu malih odrov na Reki isto le-

to prejela tri nagrade (za režijo, za glavno in epizodno vlogo), na Borštnikovem srečanju pa je bila proglašena za najboljšo predstavo v celoti, prejela je še nagrado za režijo in za igro; velik uspeh je doživela tudi predstava Čakajoč Godota S. Becketta v Tauferjevi režiji, ki je obredila vrsto festivalov in našela kar nekaj nagrad). Med njegovim mandatom je bilo postavljeno na oder poetično delo Cirila Kosmača - Srečka Fišerja Tistega lepega dne, ki je doživelo cel kup ponovitev, tudi na prostem, npr. na solkanskem trgu pred cerkvijo l. 2001, in prodrl v srca najširšega kroga občinstva. V tistih letih je novogoriško gledališče bilo na številnih gostovanjih v tujini, postalo je član Evropske gledališke konvencije. L. 2004, ob vstopu Slovenije v EU, je bil v SNG Nova Gorica zelo odmeven Mejnifest, ki so se ga udeležila gledališča iz 16 držav. Bebler si je zelo želel, da bi SNG Nova Gorica dobilo prepo-

trebni mali oder. Tako si je v pododruju zamislil Gledališče v Kotu, kjer je bilo nekaj izvirnih in pronicljivih komornih predstav. Preden je prinesel nov ustvarjalni zanos v Novo Gorico, je bil Bebler l. 1979 upravnik Narodnega gledališča Nepsinaz Subotica in tudi direktor tamkajšnje Drame in režiser. L. 1982 je v Beogradu s prijatelji ustanovil zasebno gledališče Avtorska delavnica Razkorak. L. 1984 je postal upravnik in umetniški vodja beograjskega lutkovnega gledališča Duško Radović. Ko se je l. 1992 preselil v Slovenijo, je najprej sodeloval na Radiu Slovenija, nato pa je med l. 1994 - 1997 umetniško usmerjal Slovensko ljudsko gledališče Celje, v katerem je zasnoval Oder pod odrom in celjski ansambel pripeljal do Borštnikove nagrade. Po izteku mandata v novogoriškem gledališču (l. 2009) je bil dve leti umetniški vodja v SSG

Trst, v katerem mu je kljub hudi finančni krizi uspelo v dvanajstih mesecih postaviti na oder deset premiernih uprizoritev in privabiti v to gledališče mednarodno uveljavljene režiserje. V repertoar je vključil taka dela, ki so ponujala ustvarjalne izzive, zanimive za rast iglarskega ansambla, žal pa niso v gledališče privabila

širše publike. Nekatere predstave so našle pot do festivalov, npr. Zlati zmaj je bil uvrščen v tekmovalni del Borštnikovega sečanja l. 2011. Uh, ljubezen pa je gostovala na mednarodnem festivalu MESS v Sarajevu l. 2010. Primož Bebler je bil tudi ustanovitelj Primorskega poletnega festivala, l. 1984, l. 1997 je postal njegov izvršni producent in l.

(New European Theater Action; Koper, Nova Gorica, Trst). Kamorkoli je prišel za umetniškega vodjo, je Primož Bebler vnesel nekaj novega, tudi izzivalnega, da bi razgibal gledališko ustvarjanje zaupane mu gledališke hiše, in si prizadeval, da bi si le-ta izborila svoje mesto širše, tudi na mednarodnem prizorišču. Ogibal se je komercialnih predstav s cenanim odzivom publike, raje je izbral take tekste, pri katerih se je gledalec moral zamisliti in poglobiti vanje ter se spopasti z večkrat provokativnimi vsebinami. Pri tem je sicer pogosto naletel na odklon širšega občinstva s posledičnim osipom abonementov. Vsekakor bo Primož Bebler s svojo sedemindeset let dolgo ustvarjalno potjo ostal v svetlem spominu pri tistih gledaliških ustvarjalcih in gledalcih, ki so z zanimanjem spremljali in sprejemali njegove estetske izbire, čeprav so

bili včasih do njih tudi kritični. Tudi v našem tedniku bo pogovor z njim, objavljen 22. julija l. 2004, ko je bil na višku svoje umetniške poti v SNG Nova Gorica, ostal trajno v spominu kot droben kamenček v pisnem mozaiku kulturnih prispevkov Novega glasa.

Iva Koršič

S 14. strani

Števerjanski igralci ...

Ob tem ponovnem, odmevnem priznanju Dramski družini SKPD F. B. Sedej iz Števerjana, ki se je s trudom, požrtvovalnim in trdim delom, ob izvršni zakulisni ekipi, kakovostno povzpela na sam ljubiteljski gledališki Olimp, toplo čestitamo in ji želimo še veliko nadaljnjih uspehov pri tako zanimivem in izvirnem gledališkem iskanju in ustvarjanju.

V ponedeljek, 25. novembra, so na spodbudo predsednika SSO za Goriško Walterja Bandlja šte-

verjansko Dramsko družino SKPD F. B. Sedej, ki se je v nekaj mesecih okitila s tako pomembnimi nagradami in priznanji za svoje odrsko delo, slovesno sprejeli v začasni prostorih v grajskem naselju predstavniki goriške pokrajine, in sicer predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta, podpredsednica Mara Černic, odbornik za kulturo Federico Portelli in odbornica Vesna Tomsič. Vsi so poudarili izjemne dosežke Števerjanske Dramske družine, v kateri delujejo predvsem mladi, kar

je nadvse spodbudno. Gherghetta je predsedniku SKPD Sedej Filipu Hledetu, ki je spregovoril v slovenščini in naglasil, da so ti uspehi sad večletnega truda, izročil plaketo-priznanje, na kateri v slovenščini, italijanščini in fur-lanščini piše *Dramski družini SKPD F. B. Sedej in režiserju Franku Žerjalu za izredne uspehe predstave Umor v vili Roung*. Režiser Žerjal je zahvalne besede namenil tudi zakulisni ekipi in svoji desni roki Jasmin Kovic. Na kratki, a prisrčni slovesnosti sta bila poleg gledaliških ustvarjalcev in imenovanih prisotna tudi števerjanska županja Franka Padovan in odbornik SSO Julijan Čavdek.

S 1. strani

Tudi letos ...

Mladika se je predstavila tudi s knjigo kratkih zgodb Igorja Pisona *Zasilni izhodi*, v katerih razmišlja avtor o absurdnih dinamikah sodobne družbe, in z novim romanom Alojza Rebule *Pred poslednjim dnevom*, dogajanje katerega je avtor postavil v 'futuriistično prihodnost': rešitev iz zagonetnega dogajanja je po Rebulovem mnenju vedno v eshatološkem trenutku, ki osmišlja človekovo življenje v primežu nihilističnega viharja. Pri Mladiki je doma tudi poezija, saj je Roncellijeva podrobneje spregovorila tudi o novi pesniški zbirki Irene Žerjal z naslovom

domišljija. Letošnjo bogato knjižno bero založbe Mladika dopolnjujejo pustolovski roman za otroke Marjanke Rebul z naslovom *Srebrna skrinjica*, monografija Jadranke Cergol *Med mero in misterijem* o prisotnosti in zakonitosti antičnega sveta v romanih Alojza Rebule, monografija o življenju in delu Bojana Pavličiča z naslovom *Primorski Sokoli bodo šle leteti*, ki jo je uredil Mario Šušteršič, knjiga Borisa Pangerca o seminarjih slovenskih šolnikov z naslovom *Čudovita zgodba*, zgodovinska študija Niline Lončar *Kominform in tržaški Slovenci* (v sodelovanju z Krožkom za družbena vprašanja Virgil Šček) in monografija o Dušanu Černetu, kulturnem delavcu, po katerem je poimenovana tržaška knjižnica, ki je specializirana za zbiranje in prouče-

soko. Tajnik Goriške Mohorjeve družbe Marko Tavčar je predstavil tradicionalno knjižno zbirko založbe in *Koledar za leto 2014*. Zbirka obsega letos spise goriškega zgodovinskega in narodopisnega Rada Bednarika (1902-1975). Knjiga z naslovom *Nekdaj v starih časih* se deli na dva dela: v prvem so objavljani Bednarikovi spisi, v drugem delu pa so različni prispevki o Bednarikovem življenju in delu, ki so jih napisali Milan Jarc, Branko Marušič, Boris Mlakar in Marko Tavčar. Na koncu je objavljena še izčrpna bibliografija Bednarikovih del, ki jo je pripravil Branko Marušič. Nedvomno bo na velik odziv naletela knjiga *Domače sladice*, v kateri je Mirjam Simčič o sodelovanju velikega števila 'izveden' na kulturnem področju zbrala 131 receptov najbolj priljubljenih primorskih in drugih sladice. Tudi GMD namenja vsako leto pozornost najmlajšim: to je tokrat storila s knjigo *O polžku Izidorju in druge živalske zgodbe*, ki jo je napisala Anamarija Volk Zlobec, ilustrirala pa Nejka Selišnik. Tavčar je predstavil še nekaj publikacij, ki jih je založba izdala pred kratkim: v ta založniški sklop sodi med drugim tudi knjiga poezij Viljama Černa, znanega kulturnega delavca iz Terskih dolin. Štirjezična knjiga nosi zgovoren naslov *Ko pouno je noči sarce*. Omeniti velja še ponatis izvestja prve Slovenske državne gimnazije, ki so jo odprli v Gorici v šolskem letu 1913/1914, in izdajo knjige izpod peresa Petra Stresa o politični biografiji dr. Antona Gregorčiča.

Foto IG

Sumljive in abstraktne poezije. Otrokom pa je namenjena slika-nica ilustratorke Erike Cunja, ki nosi naslov *Erikin cirkus*: v delu avtorica, katere italijansko besedilo zgodbe je v slovenščino prevedla Evelina Umek, razmišlja o osamljenosti otrok v sodobnem svetu, kjer je še kako pomembna

vanje slovenske zamejske in zdomske literature: knjiga nosi naslov *Zvestoba vrednotam*. Mladika objavlja iz leta v leto še zborniki študijskih dnevor Draga. Letos je pripravila tudi novo izdajo zbirke novel Borisa Pahorja *Grmada v pristanu*, ker je zanimanje za to delo vedno zelo vi-

Klub krščanskih izobražencev koprške škofije Izhod iz Egipta: smernice za osvobajanje?

Na god sv. Klemna I. papeža in mučenca, na državni praznik - na dan generala Maistra, in pred koncem leta vere smo se v soboto, 23. novembra, v atriju Študentskega centra Jadro - Koper, srečali predstavniki Klubov krščanskih izobražencev koprške škofije. Po molitvi in uvodu smo prisluhnili predavanju dr. Primoža Krečiča, sledil je pogovor. V uvodu so bila izpostavljena tri vprašanja. Prvo vprašanje: general Rudolf Maister ima zasluge, da je Maribor ob razpadu avstro-ogrske monarhije prišel pod državo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Žal mu je Narodna vlada v Ljubljani onemogočila, da bi pridobil tudi Koroško. Slovenci smo torej sposobni v svojo škodo zaradi notranjih trenj sprejemati odločitve, ki so v škodo našega naroda. Kje je Slovenija danes?

Drugo vprašanje: tudi v Cerkvah znamo drug drugega preganjati in mučiti. Sv. brata Ciril in Metod sta bila tožena v Rimu in preganjana, sv. Jozafata Kunčevića so umorili kristjani, pogosto je bila v preteklosti vera zlorabljena v politične namene. Je odhod dveh nadškofov rešitev, če se katoličani ne spreobrememo?

Tretje vprašanje: kakšna je ob koncu leta vere naša vera? Smo naredili korak naprej? Smo, ko se sklicujemo na intimna razodetja Svetega Duha, res verni? Kaj pa, ko med nami prihaja do trenj in sovraštva, ker nam "Sveti Duh" govori različno. Mar ne deluje v teh primerih v nas hudi duh in smo daleč od resnične krščanske vere?

Na kratko, kot povzetek želim posredovati le nekatere misli, ki so bile na srečanju izrečene. Pogosto smo podobni Martinu Krpanu, ki je sicer junak, a ga cesarstvo v resnici ne briga, zanj je dovolj, da mu drugi dajo mir in lahko še naprej sverca. Država tone v bankrot, vodstvene elite skrbijo za privilegirance v naši družbi, mi pa držimo glavo v pesek. Mediji filtrirajo novice. Privilegiranci inscenirajo prevratništvo. Zakaj vse organizirane iniciative doživijo polom? Resnična povezanost je možna le na temelju "osebe", prečiščenja posameznikov, ob upoštevanju celovitega pogleda na človeka in družbo.

Cerkve na Slovenskem, postavljeni pred odgovornost. Zdi se, da sta med nami zavladali apatija in odtujenost, kar ni dobro znamenje za nov začetek. Tudi PIP je pomanjkljiv dokument, ker je v njem premalo prisoten odrešenijski vidik. Temeljni problem izhoda iz "Egipta" je želja po svobodi. Zdi se, da v nas ni želje po svobodi, da je ta svoboda v nas zastrupljena. Sprjaznili smo se s suženjstvom, ki nam vendarle daje tudi "meso" in "čebulo". Bog želi našo svobodo. Vsak človek je po naravi vreden in odgovoren. Leta 1991 smo se osvobodili totalitarne socialistične Jugoslavije, a nismo bili odrešeni. Veliko težje je izgnati Egipt iz Izraela kot popeljati Izrael iz Egipta. 20 let smo živeli v drogi, ker nismo bili osvobodeni celovito. Sedaj naš čaka 20 let suhih krav, stisnjeni in puščave. Bog želi našo svobodo, toda s puško in prevratništvom ni mogoče doseči bolj človeške in pravične družbe. Dokaz za to je komunistična revolucija, ki je bila neuspešna. Revolucionarji in njihovi nasledniki so v večini sprejeli prav to, proti čemur so se borili, in sestavljajo danes privilegiran sloj družbe. Če bi sedaj začeli novo revolucijo, bi morali novi revolucionarji v skladu z revolucionarnimi načeli pobiti najprej prav vnuke revolucionarjev. Kako povezati ljudi, ki nimajo enakih možnosti, ki so prikrajšani, ki nimajo služb, ki so izločeni, ki so "nič"? Osvoboditve in odrešenja ni brez slavljenja Boga, brez molitve in posta. Potrebno se je kesati svojih grehov in zanje delati pokoro. Bog je Bog zgodovine in nas rešuje v konkretni situaciji, v kateri smo se znašli. Tudi Mojzes se je bal iti k faraonu. Toda opredelil se je za zatiranje ljudstvo in se odločil za misijo "nemogočega". Smrt egiptovskih prvorojencev je le omogočila izhod iz Egipta. V temelju svobode in izhoda iz Egipta je "opredelitev". Koliko je danes megla, ki skuša preprečiti našo opredelitev! To so stare hudičeve finte. Toda Bog nam vedno znova daje priložnosti. Jih bomo izkoristili?

Zmanjkalo je časa za odgovor na tretje vprašanje o tem, kakšna je resnična in pristna krščanska vera. To vprašanje bomo obravnavali na naslednjem srečanju. Bomo do takrat morali živeti v neveri ali krivoverstvu? Nikakor ne, če bomo skupno sledili Jezusu, če bomo kot mladike na trti, če ne bomo kot Savel preganjali Cerkve, če ne bomo volkovi v ovčjih oblačilih, če ne bomo glave potiskali v pesek, če se bomo pripravljali srečati z resničnostjo, če bo vera angažirala tudi naše oči, ušesa, tip, voh in okus. Ne moremo biti zares verni, če se ne srečujemo, če skupaj ne sledimo zgledu Jezusa Kristusa, če ne pripadamo Cerkvi.

Bogdan Vidmar

320 str.
16

Boris Pahor
In mimo je šel spomin

176 str.
16

Alojz Rebula
Pred poslednjim dnevom

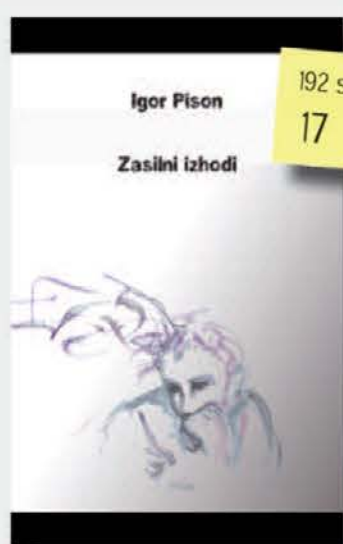
40 str.
14

Erika Cunja
Erikin cirkus

272 str.
18

Marjanka Rebula
Srebrna skrinjica

192 str.
17

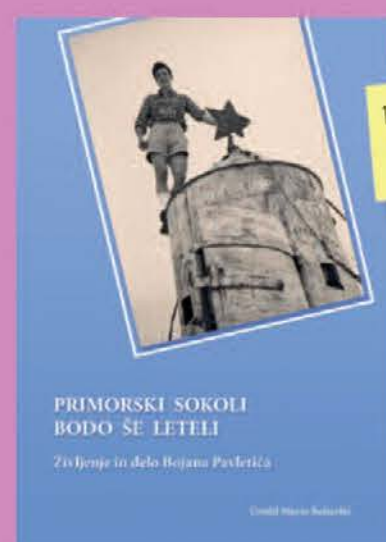
Igor Pison
Zasilni izhodi

88 str.
14

Irena Žerjal
Sumljive in abstraktne poezije

V novo leto
z Mladiko

144 str.
16

Mario Šušteršič
Primorski sokoli bodo še leteli

www.mladika.com

uprava@mladika.com

Ul. Donizetti 3 - Trst, tel. +39 0403480818

Bandera

Umetnost ogrevanja

**KAMINI
IN PEČI**

Prodaja – montaža
Izvajanje del po meri

DIMNIKAR

**PRODAJA
IN VGRAJEVANJE
DIMNIH CEVI**

Ul. 4. novembra 35/A - Gorica / Gorizia - Tel. 0481.550187 - 335.7088696
banderacamini@libero.it - www.banderacamini.it